euro 47

www.tydenikeuro.cz

Partner
FT
FINANCIAL TIMES

Země ve tmě

Riziko blackoutů roste kvůli smrtícímu koktejlu českého šlendriánu a tlaku energetické transformace

1. 12. 2025 CZ 69 Kč SK 3,60 €

Fotovoltaika
pro bytové domy

UŠETŘETE AŽ 80 % NÁKLADŮ!

Návratnost projektu do 5 let

Využití vlastní vyrobené elektřiny až 95 %

Nejvyšší efektivita díky našemu řešení JOM®

Připravte se včas na dotace 2026

Bez zbytečných starostí s administrativou

VÍCE NEŽ 300 REALIZACÍ NA BYTOVÝCH DOMECH

OBJEDNEJTE SI NEZÁVAZNOU KONZULTACI

BluenetNTS

WWW.BLUENET.AS

INZERCE ^

Od Magionu k SATurninům

Martin Rychlík
rychlik@tydenikeuro.cz

Už je to docela dávno. Kalendáře ukazovaly 24. říjen 1978, když ze sovětského kosmodromu vyletěla nosná raketa Kosmos-3M, jež na oběžnou dráhu dopravila zajímavého pasažéra. Sice neměl srdce, ale zapsal se do srdcí mnoha Čechoslováků. Družice Magion 1, která vážila asi patnáct kilogramů, měla zkoumat MAGnetické pole a IONosféru. Nad Zemí obíhala až do září 1981, kdy v atmosféře shořela – a předala tři roky poté své jméno i dětskému televiznímu pořadu a hned čtyřem dalším satelitním následovníkům. Magion 5 dosloužil roku 2002.

Začátkem letošního roku vylétla do vesmíru další česká družice, špionážní. Jmenuje se opět hravě: SATurnin-1. Do velkého světa mu ale již tentokrát pomohla raketa americká, a sice Falcon 9 ze stáje Muskovy firmy SpaceX. Nový „vyzvědač" pracuje pro potřeby Vojenského zpravodajství a Ministerstva obrany ČR, takže se tak jen obecněji tuší, že umí posílat hi-res snímky povrchu Země, aby je nemuseli vojáci nakupovat komerčně. O tom, že jirotkovský špicl není na orbitě sám a má pětici „krajanů", píše v obsažném článku Blahoslav Hruška od strany 15 v tomto vydání týdeníku Euro. A připomíná, že se chystají další – satelit vypraví prý i Brno... Konec pražského vtipkování; družice skutečně ponese jméno BRNOsat!

Vesmír už dávno není toliko místem pro vědu a výzkum, ale i pro byznys. Důkazem nejsou jen aktivity Elona Muska (jako opakovatelné lety raket SpaceX či síť satelitů Starlink), nýbrž i dalších miliardářů typu Jeffa Bezose (jeho společnost Blue Origin staví rakety, sní dokonce o průmyslu a těžbě mimo Zemi) a Richarda Bransona (jenž s Virgin Galactic propaguje vesmírný suborbitální turismus pro movité klienty), o čemž jsme nedávno v článku *Financial Times* i psali. Zdaleka nejrozvinutější je rozhodně satelitní byznys, protože služeb družic dnes již využívají telekomunikace, navigační systémy, státní agentury, meteorologové, ale nověji také zemědělci, rybáři nebo dopravní inženýři. Nad modrou, nikoli zelenou planetou, jak by asi pravil Václav Klaus, nyní létá odhadem přibližně 14 900 satelitů, přičemž z nich je asi 11 až 12 tisíc aktivních – údaje se liší podle statistiky ESA anebo analýz vesmírného trhu.

A ten je atraktivní. „Rostou příležitosti pro celý sektor satelitních technologií, zejména těch na nízké oběžné dráze Země, které naši planetu obíhají ve výšce mezi 160 a dvěma tisíci kilometry. Analýza investiční a poradenské skupiny Goldman Sachs předpokládá, že objem trhu s technologiemi pro takové satelity vyroste ze současných 23 miliard dolarů na 108 miliard do roku 2035," uvádí článek v tomto vydání. Převedeno na českou měnu to je doslova astronomických 2,25 bilionů korun!

Byla by veliká škoda, kdyby tuzemský výzkum, vývoj a průmysl takovou příležitost promeškal. Možná to zní jako klišé, ale přínosy takto investovaných peněz se nevracejí pouze v přímých platbách za satelitní služby, nýbrž i ve vývoji nových materiálů, technologií a hi-tech průmyslové výrobě. Ale české vlády to jistě vědí, že? ●

ILUSTRACE: Vojtech Velický

INZERCE v

Obsah

Monitor

03 Editorial
06 Citáty
08 Ozvěny
10 Slíva / Komentář
12 Rozpočtová taškařice

Téma

14 Okna vesmíru firmám dokořán

Report

20 Léto, kdy zhasla část Česka
24 Emisní povolenky jako test evropské soudržnosti
26 Chytré kamery ženou obory vpřed
28 Rozhovor: Padělky mění strukturu trhu
32 Jak si Sebastian Kurz osedlal jednorožce
34 Financial Times: Hlubinná těžba v Mexickém zálivu ožívá

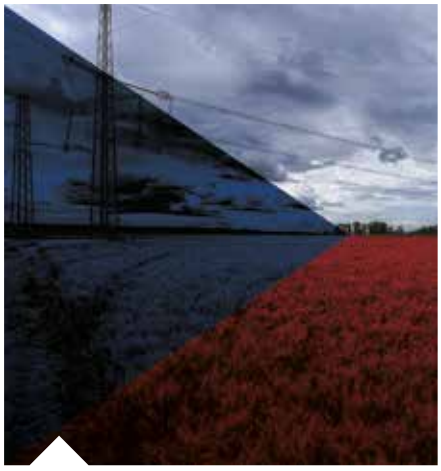
Panorama

40 České bílé zlato
44 Být chvilku „offtime“
46 Startuje anketa Auto roku 2026
48 Společnost
49 Nejrychleji roste Oddin.gg
50 Lidé a podniky
52 Velké baterky mění pravidla hry

14
Okna vesmíru firmám dokořán

Ze satelitních technologií je čím dál větší byznys. A dobře to ví i Česká republika

20
Léto, kdy zhasla část Česka

Detailní příběh, jak jeden spadlý drát vyvolal sérii poruch a odstřihl od elektřiny každého šestého odběratele v zemi

34
Hlubinná těžba v Mexickém zálivu ožívá

Nové technologie i regulační reformy podpořily odvětví hlubokomořské těžby, takže se plných patnáct let po katastrofě plošiny Deepwater Horizon zase dějí velké věci

40
České bílé zlato

Výroba porcelánu v časech první čs. republiky vzkvétala, firmy jako Kämpf či Epiag ale působily nejen na kaolinem a umem proslaveném Karlovarsku, nýbrž i na Moravě

AŤ SE HÝBOU, PODPOŘÍME VÁS

1000,– na sporty + **700,–** na plavání + **1000,–** na tábor či lyžařský kurz = **2700,–** pro každé dítě

VOZP | VOJENSKÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

vozp.cz

INZERCE v

„Já už bych tam nebyl rád… Došel jsem k závěru, že ta strana (ODS) se v tuto chvíli nedá moc opravit.“

Jihočeský hejtman **Martin Kuba** oznámil, že po plných 22 letech vystoupí z ODS a založí nový politický subjekt. Modroptáčníci mají (zatím jen) v jižních Čechách problém, protože z partaje, jež loni v krajských volbách bodovala, houfně odcházejí členové: českobudějovická primátorka, náměstci města a kraje… Jen aby se ten klidný rybníček nevylil i jinde!

„Vyrobíme megawatthodinu za 86 eur, z čehož 80 je povolenka a šest je cena elektřiny.“

Tak snad abychom to, co říká majitel energetické skupiny Sev.en **Pavel Tykač**, nazvali pravými slovy: elektřina je za šest eur, ostatní je pak příplatek za ideologii. Jak dlouho si myslíte, že tohle ještě může v Evropě fungovat?

„Smutný den v EU. Dánsko nás táhne k plošné cenzuře internetu pod pláštíkem ochrany dětí.“

Europoslanec **Saša Vondra** (ODS) si postěžoval, že v Evropském parlamentu prošel takzvaný chat control a byla schválena rezoluce, která žádá, aby děti do šestnácti let neměly přístup na sítě. Hlavně jestli Saša ví, že pro zákaz hlasovali i dva progresivističtí europoslanci TOP 09, kteří by se vloni do europarlamentu nedostali, kdyby ODS netrvala na kandidátce Spolu.

„Skládáme účty vlasti, ne politikům!“

Náčelník generálního štábu **Karel Řehka** tentokrát střelil hodně vedle. V demokratické zemi se armáda vždy zodpovídá voleným politickým představitelům. S důrazem na slovo vždy.

„Jedna ‚zázračná‘ stavba ani odchod náměstka pro dopravu nezajistí plynulý průjezd Prahou.“

Pirátka **Gabriela Lněničková**, pražská zastupitelka a dlouholetá odpůrkyně dostavby severní části pražského okruhu, nevynechá žádnou příležitost rozporovat důležitost obchvatu. Zastupitelka, která má ve své magistrátní gesci na starosti dopravu, se před pár týdny „proslavila“, když nepoznala rozkopanou magistrálu v Legerově ulici.

FOTO: archiv

Na Příkopě 17, 110 00 Praha 1

www.jutty.cz

INZERCE v

MEDVĚDI & BÝCI

Matěj Široký
siroky@tydenikeuro.cz

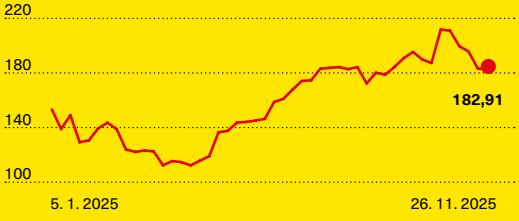
Akcie Nvidie zkolila nálada

Zdálo se, že výsledky společnosti Nvidia přicházejí na Wall Street v pravý čas. Mnoho investorů si však klade otázku, zda umělá inteligence je, či není bublina. Je však do jisté míry nesprávná, protože vyvolává asociaci s internetovou bublinou. V případě AI je spíš problém v jejím přijetí, než že by zájem o ni v budoucnu opadl. Jde především o časový návrat investic do výstavby datacenter, jinak řečeno, problém načasování trhu. Zkušení investoři vědí, že největší investorskou chybou je snaha o časování, neboli zachytit nejlepší moment pro vstup nebo výstup z pozice. Přitom odhad, kdy se AI rozšíří do běžného života natolik, že to bude pro firmy výnosné, zůstává ve hvězdách.

Nvidia znovu překonala očekávání, když meziročně zvýšila tržby o 62 procent na 57 miliard dolarů, segment datacenter vzrostl o 66 procent na 51,2 miliardy dolarů a výhled na příští čtvrtletí stanovil tržby na 65 miliard dolarů. Přidá-li se k tomu, že Nvidia má v záloze čínský trh, nelze si představit lepší výsledky. Za uplynulá dvě čtvrtletí totiž neprodala ani jeden čip do Číny. Pokud Donald Trump otočí a znovu dovolí export čipů do Číny, tržby Nvidie ještě o pár miliard narostou. Vzhledem k nestálosti americké politiky je tento scénář pravděpodobný.

Proto se očekávalo, že akcie Nvidia explodují stejně jako již několikrát v minulosti. Tato naděje však vydržela pouze do druhého dne, na začátek obchodní seance, kdy někdo prodal obrovský balík akcií Nvidie. A z euforie nezbylo skoro nic. Výsledky Nvidie ukázaly, že si investoři uvědomují, že hodnocení amerického trhu neodpovídá realitě. Paradoxní je, že fundamenty Nvidie se nezměnily, jen se změnil sentiment trhu. A to ukazuje, že na dnešním trhu často nehraje hlavní roli výkon firem, ale nálada investorů. ●

Špatná nálada akciím nesvědčí
Vývoj ceny akcie Nvidia od začátku roku, v USD

ZDROJ: TRADINGVIEW

Studie: Česko by dekarbonizace mohla stát tři biliony

Česko bude muset kvůli splnění nových klimatických cílů EU investovat do transformace průmyslu a dekarbonizace více než tři biliony korun. Takové investice však jsou mimo finanční i technologické možnosti tuzemského průmyslu. Vážně tak hrozí ztráta jeho konkurenceschopnosti. Zjistila to studie poradenské společnosti EGU pro Svaz průmyslu a dopravy ČR. Splnění klimatických cílů bude vyžadovat výraznou akceleraci dekarbonizace tuzemského průmyslu, a to už velmi brzy. Zapotřebí budou zejména masivní investice do elektrifikace nebo nových technologií. Řada z těchto technologií ovšem podle studie dosud komerčně v průmyslu nefunguje. Podle svazu průmyslu nemají české firmy v energeticky náročných sektorech šanci na takto velké navýšení investic vydělat. Studie ukázala tři základní scénáře. Při splnění 85procentního snížení emisí budou podle ní zapotřebí investice za 3,2 bilionu korun, při splnění 90 procent snížení emisí pak až 3,8 bilionu. Třetí scénář ukazuje maximální možnost investic, kterou český průmysl zvládne. Ten počítá s investicemi za přibližně 1,2 bilionu korun.

Bankou roku 2025 je Česká spořitelna

Vítězem hlavního ocenění 24. ročníku soutěže Mastercard Banka roku se stala Česká spořitelna, která triumfovala i vloni. Titul Pojišťovna roku obhájila Kooperativa, jež zároveň zvítězila v kategorii Pojišťovna bez bariér. V hlavní kategorii se na druhém místě umístila Partners Banka, která navíc obdržela Mimořádnou cenu odborné poroty za odvahu a inovaci. Třetí příčku obsadila Air Bank. Česká spořitelna uspěla také v kategoriích Privátní banka roku a Zodpovědná banka roku. Ocenění Korporátní banka roku má Komerční banka, kategorie Developerská banka roku připadla UniCredit Bank a titul Hypotéka roku Monetě Money Bank.

Nejlépe se žije v Říčanech

Středočeské Říčany potvrdily svou dominanci a poosmé v řadě se staly městem s nejvyšší kvalitou života v Česku podle indexu, který sestavuje projekt Obce v datech. Ten letos opět porovnal kvalitu života ve všech 206 obcích s rozšířenou působností. Zatímco první dvě příčky zůstávají stabilní – zlato patří Říčanům a stříbro Praze – třetí místo letos obsadil Slavkov u Brna. Mezi „skokany“ roku se vedle Votic či Vysokého Mýta zařadily Neratovice, jež se zlepšily o 64 míst. Výsledky dlouhodobě ukazují trend, že se nejlépe žije v menších městech v těsné blízkosti velkých metropolí.

RUBRIKU PŘIPRAVIL: Pavel Pokorný (pokorny@tydenikeuro.cz) / FOTO: archiv, Shutterstock

PANDUR 8x8 EVO – Nová generace v Česku vyráběného pancéřovaného vozidla

Nová bezosádková věž Elbit UT30MK2

Kanon Mk 44 Bushmaster II 30 mm, kulomet 7,62 mm, PTRS Spike-LR/LR2, integrovaný systém aktivní ochrany Iron Fist LC

Plná integrace moderních systémů velení a řízení

Pokročilé optoelektronické senzory, režim hunter-killer, laserový varovný systém Elaws

Výkonný powerpack

Motor Cummins ISL 540 (405 kW, 1900 Nm), převodovka ZF Ecomat 6 HO 902 S, maximální rychlost 105 km/h, dojezd minimálně 600 km

Zvýšená balistická a protiminová odolnost

Nová pancéřovaná korba včetně zcela nové konstrukce její spodní části s balistickou ochranou až level 4 a protiminovou ochranou až level 3a/3b dle STANAG 4569

Moderní ergonomie interiéru, vysoký komfort pro osádku

Moderní ovládací a zobrazovací prvky, nové filtroventilační zařízení, výkonné a efektivní systémy klimatizace a topení, instalace palivových nádrží zvyšující bezpečnost vozidla

Nová generace kolové platformy 8x8

Vozidlo Pandur 8x8 EVO vyvinuté v kopřivnické společnosti **Tatra Defence Vehicle** přináší významný posun v oblasti ochrany osádky, odolnosti, bojových schopností, výkonnosti i efektivity nasazení a modularity.

Vývoj s důrazem na budoucí požadavky ozbrojených sil

Pandur 8x8 EVO byl navržen tak, aby splňoval nejen požadavky **Armády České republiky**, ale i zahraničních zákazníků. Řadu prvků jeho konstrukce lze zároveň efektivně použít při případné modernizaci stávajících vozidel **Pandur II 8x8 CZ**.

CSG Czechoslovak Group

TATRA DEFENCE VEHICLE

Výroba v ČR | Česká premiéra na IDET 2025

INZERCE v

Komentář

Nepřipravený Babiš

Ondřej Koutník
koutník@tydenikeuro.cz

Od voleb uplynuly dva měsíce a Česko čeká na novou vládu. Přitom po říjnovém sečtení hlasů to vypadalo, že vítěz Andrej Babiš by nejraději začal vládnout okamžitě. Tak snadné to ale politicky nebude a je to právě pravděpodobný budoucí premiér, kvůli němuž se celý proces může nečekaně protáhnout.

Proč nečekaně? Čtyři roky v opozici a roli jasného volebního favorita dávají dostatek času a prostoru připravit se na plynulé a svižné převzetí moci, pro což je v Babišově případě zapotřebí například vyřešit střet zájmů.

Už po volbách jsme v Euru informovali, že podle našich zdrojů blízkých vedení Babišova impéria neměl šéf ANO v době voleb tuto palčivou otázku vyřešenou. Jak ukazuje vývoj jednání mezi Babišem a prezidentem Petrem Pavlem, rozluštění rébusu jménem Agrofert není stále k dispozici – protože kdyby bylo, Babiš by návrh už dávno představil.

Zákon říká, že střet zájmů je nutné odstranit bez zbytečného odkladu po nástupu do funkce, nejpozději však do 30 dnů od jejího převzetí. Podle zdroje z blízkosti vedení ANO má Babiš představu následujícího řešení: předat Agrofert svým dětem (Frederik a Vivien), jež by společnost posléze vložily do některého z typů svěřenského fondu.

Pokud by na takovou variantu došlo, visel by nad ní docela významný otazník. Jaký? Babišovi blízcí – tedy jeho děti – by coby koncoví vlastníci Agrofertu zvyšovali svůj majetek a prospěch, což zákon o střetu zájmů nepovoluje.

Vítěz voleb si možná maloval, že prezidentovi hodí na stůl vágní řešení orazítkované spřízněnými právníky, při nejhorším se věc dostane k soudům a ty to příštích několik let budou řešit a vše se potáhne, ale Babiš mezitím bude vládnout. Z dosavadních tahů Hradu to však vypadá, že Babiš se přepočítal a prezident mu nehodlá uhnout. Co si z toho vzít?

Zaprvé: situace se v tuto chvíli jeví způsobem, že Babišovi se po letech někdo politicky a mocensky postavil do cesty.

Zadruhé: předseda ANO a vůbec celé hnutí působí nepřipraveně. Nejde jen o řešení střetu zájmů, ale například i o tanečky kolem schvalování a přípravy státního rozpočtu.

Zvláštní jsou i některé personálie. Například do funkce národního protidrogového koordinátora by měl nastoupit expert na drogovou problematiku Pavel Bém. Což o to, bývalý pražský primátor by byl odborníkem na svém místě. Jenže to byl právě Bém, na jehož kritice Babiš na začátku své politické kariéry postavil rétoriku ANO.

„Byla tu mafie bémovsko-janouškovská. Já jsem jen poukázal na to, že tihle lidé tady měli korupční manýry úplně beze strachu, brutálně, s šílenou arogancí a v nebývale velkém množství. A co se děje? Nic," vykládal Babiš v roce 2012. O třináct let později by Bém mohl za Babišovy vlády prožít velký politický comeback. To jsou ale paradoxy. ●

Z dosavadních tahů Hradu to vypadá, že Babiš se přepočítal a prezident mu nehodlá uhnout.

ILUSTRACE: Jiří Slíva

iQ LANDIA
iQ PARK
ODMĚŇTE
SVÉ ZAMĚSTNANCE
vstupenkou
nebo permanentkou
koupit
ZDE
www.iqlandia.cz

INZERCE v

Rozpočtová taškařice

Pavel Páral
paral@tydenikeuro.cz

Na tom, že nová povolební většina ve sněmovně vrátí staré vládě návrh státního rozpočtu, není nic neobvyklého. Nová vláda má své priority a chce tomu přizpůsobit rozpočet, podle něhož začne v novém roce hospodařit. Značně neobvyklé je, když se nová většina snaží donutit starou vládu, aby porušila vědomě zákon o rozpočtové odpovědnosti a vytvořila fiskální prostor pro rozdávání slíbené před volbami. A to se stalo právě nyní.

Ne že by vládní návrh byl bez chyby. Je naopak realitou, že zákon porušoval v nemalém rozsahu. Už od začátku října, tedy krátce po volbách, vydala Národní rozpočtová rada své stanovisko, podle kterého rozpočet nepokrývá naplánované investice do dopravní infrastruktury a ministerstvu dopravy chybí na financování 37,5 miliardy korun. Zároveň dalších 20 miliard ze stejného balíčku je financováno jako výdaje na obranu. Ty jsou v rozsahu nad dvě procenta HDP vyjmuty ze schodku, který se počítá pro účely splnění zákona o rozpočtové odpovědnosti. Jenže tyto peníze sice mohou být použity na infrastrukturu, ale pouze v případech, kdy se třeba z těchto peněz hradí náklady na zvýšení nosnosti mostů nebo průjezdnost komunikací, aby odpovídaly potřebám při přepravě těžké vojenské techniky. Definitivní slovo, zda jde v těchto případech o obranné účely, má EU a NATO.

Rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) navíc ani nebyl součástí odevzdané dokumentace, což by ze zákona měl být. Tehdy předložený rozpočet nicméně spadl po stůl s koncem sněmovny a vláda ho musela posílat znovu i s rozpočtem SFDI. Kabinet měl příležitost, než ho znovu pošle sněmovně, zalátat alespoň zčásti tu díru ve financování dopravních staveb. Jsou to prakticky jediné nemandatorní výdaje, jež v našem rozpočtu jsou, a tak je šlo poškrtat.

Vytvořit si prostor pro výdaje

Je skutečně nepochopitelné, proč ministr Martin Kupka nechal projít na SFDI rozpočet, na který neměl financování v desítkách miliard a dobře to věděl. Přesto na nekrytých investicích trval i napodruhé. A je tak do značné míry jeho vina, že se nyní ANO daří vymazat z vědomí veřejnosti nezvratný fakt, že odcházející vláda po Babišovi čtyři roky rozpočtové hospodaření skutečně konsolidovala. Deficit veřejných financí se snížil z pěti a půl procenta HDP na letos odhadovaných 1,7 procenta. A tempo zadlužování, kdy státní dluh za čtyři roky Babišovy vlády narostl z 32 na 40 procent HDP, za Fialy pouze ze 40 na 44. Tedy polovičním tempem.

Vlastními chybami při přípravě rozpočtu na příští rok tak končící vláda usnadnila Aleně Schillerové rozbombardovat celý rozpočet na kusy. ANO pak dopočítalo další desítky miliard údajně v nekrytých mandatorních výdajích, z nichž největší, 32miliardová díra má být na ministerstvu práce a sociálních věcích v příjmech na financování důchodů a sociálních dávek. Tvrdí to ministerští úředníci, kteří vždy chtějí více, než kolik reálně potřebují, ať je to před volbami, nebo po nich. Celkově by tak výdaje rozpočtu měly povyskočit o 95 miliard korun a o to se zvýšit schodek. Mimochodem všechny rozpočty, jež sestavovala Schillerová, měly nadsazené výdaje a končily lépe, včetně toho posledního na rok 2021, kde plánovaný deficit byl půl bilionu korun, a nakonec skončil na 420 miliardách.

Jenže aktuální dramatické podání těchto „faktů“ a jejich opakování několikrát denně, přestože je popřela jak Národní rozpočtová rada, tak i Výbor pro rozpočtové prognózy, ovládlo velkou část médií a stává se tak široce přijímaným faktem. Přitom skutečným Babišovým cílem je vytvořit si fiskální prostor pro naplánované výdaje. Ty dosahují už v prvním roce vlády desítek miliard korun navíc.

Nová vláda plánuje zvýšení rozpočtových výdajů o více než 100 miliard korun ročně a potřebuje spláchnout do kanálu zákon o rozpočtové odpovědnosti.

Budoucí ministryně Schillerová již předložila poslancům návrh zákona, kterým se ruší zvyšování plateb sociálního pojištění OSVČ, což sníží příjmy rozpočtu v příštím roce o 3,5 miliardy. Karel Havlíček chce zlevňovat elektřinu odpuštěním plateb za OZE občanům a jejich přenesením na státní rozpočet už od 1. ledna. To je výdaj nejméně 18 miliard. K tomu budoucí ministr zdravotnictví chce příští rok mimořádně navyšovat platby zdravotního pojištění za státní pojištěnce o patnáct až dvacet miliard.

K tomu je třeba připočítat náklady na zvýšení platů státních zaměstnanců, především učitelů a ozbrojených složek. To se určitě nebude konat jednorázově hned v příštím roce, ale asi by mělo začít co nejdříve, aby se postupně dostalo na své astronomické cíle: průměrný plat učitele pro rok 2029 má být 75 000 korun. Nástupní platy do těchto státních zaměstnání by měly vyrůst na 50 tisíc. Nová vláda náklady zatím nepředstavila, ale ve finále půjde o desítky miliard korun.

V dalších letech by pak mělo dojít na snížení korporátních daní z 21 zpět na 19 procent, což bude stát minimálně 20 miliard. Další miliardy zahučí ve slíbeném zrychlení odpisů. Vyšší jednotky miliard přijdou na vrácení daňových slev na školkovné, manželku v domácnosti atd. Dalších 20 miliard bude stát dotování výstavby energetických distribučních sítí. Nejdražší položka, kterou je rušení důchodové reformy, zatíží až další vládu.

Nový kabinet tak plánuje zvýšení rozpočtových výdajů ve finále o více než 100 miliard korun ročně a potřebuje spláchnout do kanálu zákon o rozpočtové odpovědnosti. A chce, aby to za něj oficiálně udělala odcházející vláda. Té se do toho nepochybně nebude chtít, a přestože ji fakticky přesně tímto úkolem nyní pověřila nová sněmovní většina, nepochybně to nechá na vládě nové. A pak vzhůru do dalšího zadlužování budoucích generací. ●

euro
Partner FINANCIAL TIMES

DÁREK

K ročnímu předplatnému vinařův výběr v hodnotě 1 500 Kč

Roční předplatné za 2 190 Kč

www.pijsrozumem.cz

Vinařství Josef Valihrach Krumvíř

Vinařství Josef Valihrach vzniklo v roce 1990 a od začátku jde vlastní cestou. Vinařství prochází modernizací, přibývají nové odrůdy a také se rozrůstá o další generaci. Ve sklepě dnes potkáte Jožku Valihracha staršího i mladšího. V sortimentu najdete vína mladá, ale i starší ročníková vína, vína přívlastková, bariková, ale i sekty. Největším zahraničním úspěchem Vinařství Josef Valihrach je čtyřnásobné celkové vítězství na celosvětové soutěži Chardonnay-du-Monde, největším domácím úspěchem je trojnásobný zisk prestižního titulu Vinař roku České republiky.

valihrach.cz vinarstvijosefvalihrach

V rámci předplatného také získáte přístup k premium článkům na **www.tydenikeuro.cz**

Vybírejte na **www.send.cz/euro**

Družice TROLL z dílny brněnské firmy TRL Space umí varovat před protrhnutím ledovcových jezer nebo mapovat nelegální skládky.

Okna vesmíru firmám dokořán

Ze satelitních technologií je čím dál větší byznys. A dobře to ví i Česko

Blahoslav Hruška
hruska@tydenikeuro.cz

Měsíčku na nebi hlubokém, světlo tvé daleko vidí. Po světě bloudíš širokém, díváš se v příbytky lidí, měsíčku, postůj chvíli, řekni mi, kde je můj milý. Známá árie *Rusalky* ze stejnojmenné opery Antonína Dvořáka je sice poetickým vyznáním lásky, kdyby se ale namísto souputníka Země víla obrátila tam, kde vesmír sotva začíná, odpověď by dostala. Dnešní satelity totiž umí nahlédnout i na terasy domů a rozlišení mají takové, že je možné zapojit je třeba do pátrání po konkrétní osobě.

Jednu takovou špionážní družici si pořídilo i Česko. SATurnin-1, který na orbitu letos v lednu vynesla americká raketa Falcon 9, je určen pro potřeby Vojenského zpravodajství a ministerstva obrany, a tak přesné detaily techniky na palubě nejsou známy. Počítá se však s tím, že umí posílat fotografie s dostatečně vysokým rozlišením, aby armáda podobné snímky už nemusela kupovat od komerčních zahraničních provozovatelů družic. SATurnin-1 má každopádně na oběžné dráze Země dobrou společnost v podobě pěti dalších českých satelitů, z nichž tři vznikly na komerční bázi v rámci nestátních projektů. Další české družice se navíc chystají. Příští rok by se na orbitu měl vypravit třeba BRNOsat, který kromě vědeckých přístrojů vynese do blízkého vesmíru

>

Společnost G. L. Electronic designuje kabelové svazky. Spolupracovala třeba na misi HERA, která má prozkoumat ochranu Země před asteroidy.

i špílec v podobě videozdravic na datové kartě, kam své vzkazy „emzákům“ může nahrát každý.

Stavba, vybavení, provoz a údržba satelitů je ovšem mnohem víc než jen umísťování vědeckých aparatur na orbitu, okořeněné trochou humoru. Poptávka po satelitních službách celosvětově roste. Zatímco nyní je na oběžné dráze asi 16 tisíc družic, do roku 2030 jich podle odhadů Evropské vesmírné agentury (ESA) bude až 100 tisíc. Satelitní služby jsou čím dál žádanější a pronikají do mnoha oborů lidské činnosti, kde ještě v minulé dekádě sotva hledaly uplatnění. Družice dnes využívají zemědělci a lesníci, rybáři, dopravní inženýři, biologové, ochránci přírody, ale třeba i velké energetické a distribuční společnosti. V důsledku toho rostou příležitosti také pro celý sektor satelitních technologií, zejména těch na nízké oběžné dráze Země (LEO), které naši planetu obíhají ve výšce mezi 160 a dvěma tisíci kilometry.

Analýza investiční a poradenské skupiny Goldman Sachs předpokládá, že objem trhu s technologiemi pro takové satelity vyroste ze současných 23 miliard dolarů na 108 miliard do roku 2035. A současně bude klesat cena za jeden kilogram vyneseného nákladu na orbitu. Zatímco dnes se za takové taxi na oběžnou dráhu platí přes 10 tisíc dolarů za kilogram, mohly by do deseti let náklady spadnout až ke dvěma stovkám dolarů.

České satelity na klíč

Zároveň platí, že se satelity miniaturizují. Dvě třetiny z těch nově vypouštěných mají hmotnost pod půl tuny. Obrazně řečeno tak družice velikosti aut čím dál častěji nahrazují ty, jež se rozměry blíží spíše lednici nebo krabici od bot. V kategorii CubeSat, tedy nanosatelitů, jejichž hmotnost nepřekročí dva kilogramy, má přitom i Česko své zavedené výrobce. Na stavbu minidružic se zaměřuje brněnská firma Spacemanic. Od roku 2017 jich vyrobila deset, pět z toho pro zahraniční zákazníky: na nízkou oběžnou dráhu vybavila třeba první slovenský a první chorvatský nanosatelit. Spacemanic působí jako integrátor: postará se o stavbu družice, vybaví ji přístroji, zajistí její vypuštění na orbitě a provede testování a dokumentaci.

Stavba na klíč je projevem demokratizace celého satelitního cyklu, který je spojen i s klesajícími pořizovacími náklady. Družice byly dlouho doménou konsorcií zákazníků, kteří se sdružovali kvůli konkrétnímu projektu. Dnes si jednodušší nanosatelit může pořídit skoro každý. Dokládá to i miniaturní satelit Veronika, který si roku 2023 objednal u Spacemanicu slovenský investor Boris Procik. A protože nesl jméno po jeho dceři, stala se nanodružice vybavená dvěma kamerami také prvním růžovým satelitem v kosmu.

Hlad po nejmenší třídě satelitů každopádně pro Spacemanic znamená další zakázky. Příští rok by měla vzlétnout další slovenská družice vyrobená v Brně a stavitelé nanosatelitů cítí také zvýšenou pozornost ze strany výrobců obranných technologií. „Není to jen chvilkový zájem, celý sektor defensetech se hodně upírá satelitním směrem. Určitě bude sílit zájem o využití snímkování, sledování nebo monitoringu z oběžné dráhy pro obranně-bezpečnostní využití,“ říká Lucie Fojtová, provozní ředitelka Spacemanicu.

Výrobou družic na klíč se zabývá i firma TRL Space. Opět z Brna – a nikoli náhodou. V moravské metropoli díky propojení vysokých škol na startupy a inkubátor Evropské kosmické agentury (ESA BIC) bije srdce českého kosmického průmyslu. TRL Space má brněnskou stopu i v podobě investic: podíl v ní drží moravský miliardář David Rusňák.

Letos v TRL poslali na oběžnou dráhu svou komerční družici TROLL. Byť bude data dodávat i do vědeckých projektů, mezi něž patří sledování stavu ledovcových jezer, snímky z hyperspektrální kamery, která „vidí“ i to, co běžným fotoaparátům zůstává skryté, si může objednat každý. Dvojníka českého TROLLU začala TRL loni stavět ve rwandském Kigali, kde má pobočku. Není to jen chvilkové africké dobrodružství: Rwanda vyslala na oběžnou dráhu Země od roku 2019 již sedm svých družic, jež využívá především pro pozorování krajiny. Satelitní data mají pomoct zefektivnit zemědělství, hledat vodu, hlídat národní parky i sledovat migraci. A má k tomu přispět družice, kterou pro rwandskou vládu staví právě Brňáci.

Družicoví specialisté z Česka

Byznys kolem satelitů na sebe navíc v Česku nabaluje další specializované firmy, bez nichž by integrátoři jako Spacemanic nebo TRL své satelity na klíč jen těžko postavili. Jednou z nich je firma G. L. Electronic, jež vyvíjí a montuje kabelové svazky. Zajišťovala třeba kompletní elektroniku pro zařízení na vypouštění družic v evropské raketě Ariane, významnou zakázku získala i na sondě HERA, která má prozkoumat obranu planety Země proti ohrožení vesmírnými tělesy.

Tak jako má každá družice svou kabeláž, vyrábí i velké objemy dat. S jejich přenosem ale bývá často potíž. Na rozdíl od velkých geostacionárních telekomunikačních satelitů, které „visí“ nad Zemí bez hnutí, je potřeba na nižších oběžných

Mobily, internet i auta

(struktura výnosů poskytovatelů satelitních dat podle využití, v mld. USD ročně)

	Broadband	Mobilní telekomunikace	Automobilový průmysl	Lodě	Letadla	Virtuální realita
2025	9,35	0,11	0,3	0,96	0,32	0
2035	19,22	18,39	15,96	3,92	2,31	5,3

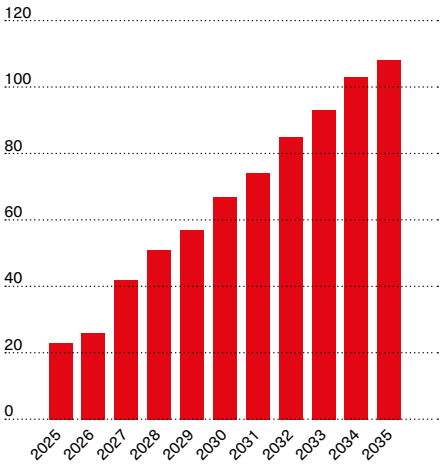
ZDROJ: UNITED NATIONS OFFICE FOR OUTER SPACE AFFAIRS

drahách předávat data v průletu. Reálně má tak satelit na přenos k dispozici jen několik časových okének denně, které nepřesáhnou deset minut. Navíc třeba při snímkování často vzniká množství balastu: fotky zatížené přílišným šumem nebo snímky oblastí, které překryla oblačnost a beztak na nich není nic vidět.

Rozlišit relevantní data od těch nepotřebných umí český startup Zaitra už na orbitě, a to za pomoci umělé inteligence. Na Zemi se tak dostanou již vytříděná a použitelná data. „Příští rok chystáme vyslat na některé z komerčních družic na orbitě naši novou demonstrační platformu, trendem je určitě sílící zájem ze strany obraného a bezpečnostního průmyslu," říká Marek Marušín, spoluzakladatel společnosti Zaitra, jež loni v rámci pre-seed investice získala na 20 milionů korun rizikového kapitálu na svůj rozjezd.

Mezi družicové specialisty patří i Advacam, původně spin-off pražského ČVUT, který se v kosmických technologiích specializuje na miniaturní radiační detektory. Senzory dokážou varovat před zvýšenou sluneční aktivitou, která má dopad na fungování citlivé elektroniky satelitů a vesmírných lodí s lidskou posádkou. Vesmírné „počasí" v podobě nežádoucího záření navíc umí i předpovídat. „Naše detektory jsou na mezinárodní stanici ISS, další se zúčastnily programu NASA Artemis, jehož cílem je návrat Američanů na Měsíc, jsou na několika družicích, včetně českých. Počítá se s nimi na palubě chystané lunární orbitální stanice Gateway," nastínil šéf komunikace Advacamu Martin Tyburec na konferenci Czech Space Week.

Byznys astrálních rozměrů
(odhad objemu trhu s technologiemi pro satelity na nízké oběžné dráze (LEO), v mld. USD)

ZDROJ: GOLDMAN SACHS

>

INZERCE

GARMIN

VENU® 4

PRO ZDRAVĚJŠÍ ŽIVOTNÍ STYL

NOVINKA

Cena 13 490 Kč

Zářivý, 1,4" AMOLED displej

Zdraví pod kontrolou, sport bez kompromisů

Až 12 dní v režimu smartwatch

Garmin Connect, volání, SMS

Praktická LED svítilna vždy po ruce

GARMIN PAY

Bezkontaktní platby na zápěstí

www.garmin.cz

INZERCE v

Stát inicioval ambiciózní mise

Boom družicových technologií a český podíl na něm se snaží podchytit i stát. Sám inicioval dvě ambiciózní satelitní mise, jež by se do konce dekády měly dostat na oběžnou dráhu. Obě mají přispět k dalšímu rozvoji českého kosmického průmyslu i zviditelnění Česka. Satelit AMBIC, velikostí odpovídající velké lednici, bude poskytovat snímky Země ve vysokém rozlišení a na palubě bude mít také technologický demonstrátor pro nouzový komunikační kanál pro potřeby státu v zahraničí. Česko by tím mělo získat bezpečnostní pojistku a částečnou nezávislost.

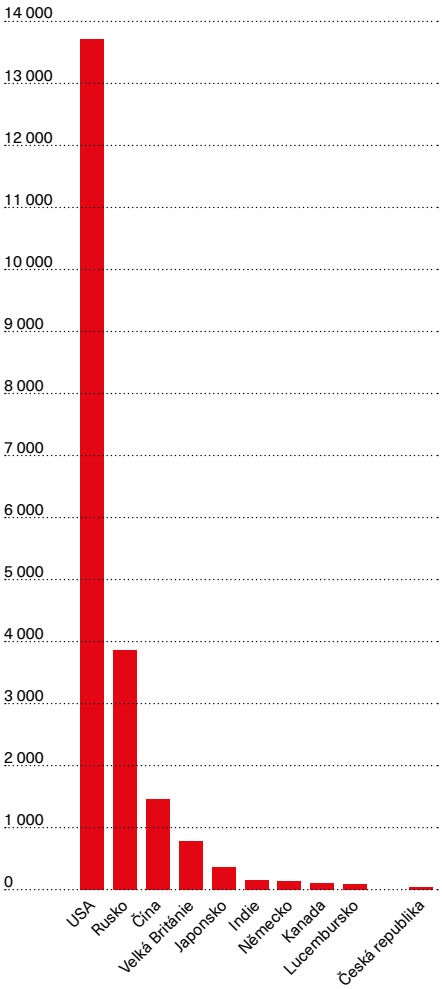
„Nenahradí to sice zatím standardní telekomunikační družice a nepokryje všechny naše potřeby v oblasti pozorování Země, zajistíme si ale možnost mít důležitá data a spojení pod svojí správou a kontrolovat jejich dostupnost. Když to řeknu jednoduše: družici nám zkrátka nikdo nevypne," uvádí k výhodám „státního" satelitu Václav Kobera, ředitel odboru nových technologií a inovací na ministerstvu dopravy a zároveň také šéf Kosmické agentury ČR.

Druhou misí je QUVIK, první český vesmírný dalekohled, jenž má sledovat srážky neutronových hvězd a jiné vysokoenergetické jevy. Také tento satelit má předvést to, co umí česká věda a průmysl. „Nezůstáváme jen u jednotlivých komponent. Tak jako umíme vyrobit celé auto, vlak nebo letadlo, dokážeme sestrojit i malé družice vybavené špičkovou technologií. Jsem přesvědčen, že právě kosmické aktivity mohou být pro Česko ekonomický zázrak," zdůrazňuje Kobera, jeden ze spoluautorů Národního kosmického plánu 2026–2032, který schválila odcházející vláda Petra Fialy.

Velké evropské projekty pod hlavičkou ESA, ale i komerční zakázky, skýtají podle národního plánu řadu byznysových příležitostí – od družicového pozorování Země přes navigaci, telekomunikaci až po servis a údržbu na oběžné dráze nebo kyberbezpečnost. „Trh spojený s kosmickými aktivitami stále rychle roste, a navíc je řada vesmírných technologií využitelná v tradičních průmyslových odvětvích. Na nedávném festivalu Czech Space Week se o naše know-how zajímaly kosmické agentury z Turecka, Spojených arabských emirátů, Jižní Koreje nebo Maroka. Významné zakázky by české firmy mohly získat i z řady dalších asijských či afrických zemí," dodává pro týdeník Euro Kobera.

Amerika stále vede

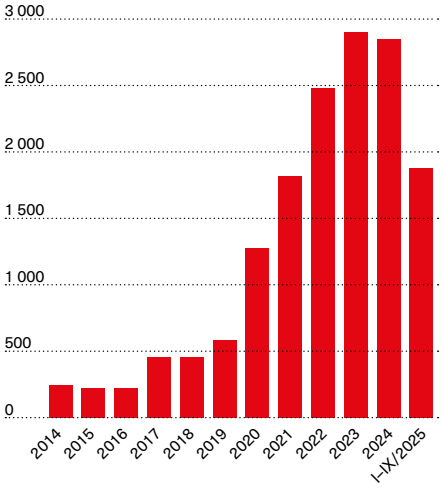
(počet objektů vypuštěných na oběžnou dráhu Země podle místa registrace, celkem, 1957 – IX/2025)

ZDROJ: UNITED NATIONS OFFICE FOR OUTER SPACE AFFAIRS

Těsno na orbitě

(počet objektů vypuštěných na oběžnou dráhu Země za rok)

ZDROJ: UNITED NATIONS OFFICE FOR OUTER SPACE AFFAIRS

Advacam vyvíjí miniaturní částicové čítače. Dokážou měřit i předpovídat radiaci.

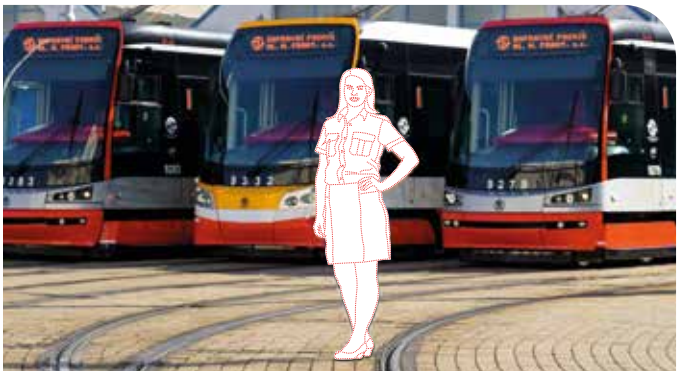
Uklidit smetí je také byznys

Nové příležitosti navíc netkví pouze ve stavbě a provozu družic, ale i v komercionalizaci jejich „druhého života". Z každé družice se totiž jednou stane vesmírný odpad, který tak jako ten pozemský překáží. A právě při úklidu „smetí" na oběžné dráze by Češi mohli sehrát významnou roli. Družice LASARsat, pod níž je podepsána brněnská firma Spacemanic, již rok obíhá kolem Země v rámci sdílené mise zaštítěné společností SpaceX a testuje i nápad skupiny studentů čtyř českých gymnázií. S projektem laseru, který by na dálku dokázal ošálit fotovoltaické panely a resetovat tak zamrznutý palubní systém družic, vyhráli soutěž NASA. I na oběžné dráze se nosí udržitelnost a údržba satelitů se dosud provádí jen softwarově.

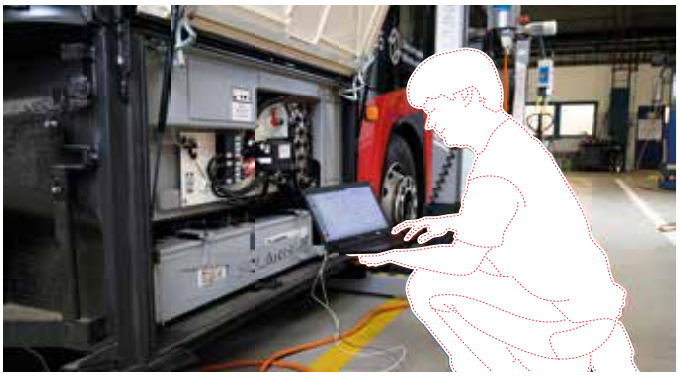
Na výzkumu, co dělat s kosmickým haraburdím, se podílí i česká pobočka SAB Aerospace, která pomáhá vyvíjet systém IOSHEX. Opravárenská základna by měla na orbitě fungovat jako dobíjecí stanice a odtahová služba pro satelity, jež vypověděly službu.

A těch bude čím dál více stejně jako nových satelitů. Do pěti let by mělo být podle odhadů Goldman Sachs vypuštěno dalších až 70 tisíc souputníků Země, z toho většina čínské provenience. Společně s rozšiřujícími se možnostmi využití satelitních dat v různých oblastech lidské činnosti stále probíhá i zápas o rozparcelování třetiny světové populace, která nemá přístup k internetu. Kromě Skylinku tak budou na obloze přibývat i jiné nebeské vláčky, včetně třeba unijního projektu IRIS2. Jistotu, že na trhu uspějí, české firmy nabízející stavbu, specializované technologie nebo servis družic samozřejmě nemají. Jisté však je to, že celý sektor nabírá nejen globální, ale přímo astrální rozměr. ●

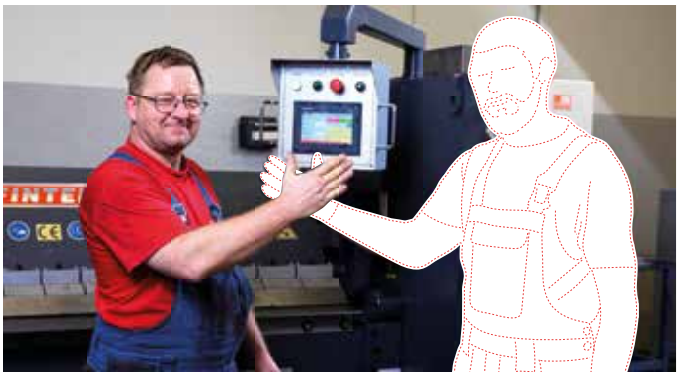

DRŽÍME TI TADY MÍSTO

Přidejte se k nám!

Hledáme nové zaměstnance nejrůznějších profesí.

800 220 020 dpp.cz

Dopravní podnik hlavního města Prahy

Letos 4. července krátce před polednem praskl a spadl u Kněžic na Chomutovsku na zem fázový vodič na klíčovém 400kilovoltovém vedení V411, které propojuje rozvodny Hradec u Kadaně a Výškov. Způsobilo to několikahodinový výpadek elektřiny ve velké části Česka.

Léto, kdy zhasla část Česka

Detailní příběh, jak jeden spadlý drát vyvolal sérii poruch a odstřihl od elektřiny každého šestého odběratele v zemi

>

Petr Starý
stary@tydenikeuro.cz

Masivní výpadek elektřiny z letošního 4. července tehdy rozpálil emoce a vyvolal smršť spekulací. S odstupem času a díky interním dokumentům i prvním závěrům šetření vidíme, že nešlo o ojedinělou nehodu, ale o příznak hlubších problémů. Blackout odhalil, jak zranitelná je naše elektrická soustava v éře zelené transformace a proč hrozí, že podobné tmy mohou být bez změny přístupu novou realitou. Letní blackout 2025 zasáhl asi milion odběratelů (z celkově asi 6,3 milionu odběrných míst), ochromil dopravu v Praze, vyhnal nemocnice na generátory a stovky lidí uvízly ve výtazích. Tehdy v červenci panoval informační chaos. Média i politici okamžitě hledali viníka: Může za to zastaralá síť? Lidská chyba v řízení? Nebo Green Deal a „přetékající“ německá elektřina? Emotivní debata ale často míjela podstatu.

Nyní s odstupem máme k dispozici střízlivější obraz. Když opadly emoce, přicházejí fakta. Proběhly mimořádné kontroly sítě, vznikla expertní vyšetřování na národní i evropské úrovni, a především se objevily interní dokumenty provozovatele přenosové soustavy ČEPS a pracovní skupiny pod vedením regulátora Energetického regulačního úřadu (ERÚ). Tyto materiály potvrzují, že červencový kolaps nebyl „blesk z čistého nebe“, ale důsledek systémových slabin. Blackout proto slouží jako nechtěný experiment, který odhalil, co vše může v našem energetickém systému selhat. Proč bychom se k němu měli vracet právě teď? Protože teprve s chladnou hlavou a daty v ruce můžeme rozeznat poučení pro budoucnost – a ta jsou alarmující.

Jeden přetržený drát, milion lidí potmě

Co přesně se onoho 4. července stalo? Krátce před polednem praskl a spadl na zem fázový vodič na klíčovém 400kilovoltovém (kV) vedení V411 na Chomutovsku. Tento „drát“ z roku 1961 je součást páteřního severojižního spojení přenosové sítě. Jeho mechanické selhání (pravděpodobně únavou materiálu či vadnou spojkou) vyvolalo zkrat a okamžité odpojení linky. Takové přetržení je extrémně vzácná událost. ČEPS uvádí, že podobný pád vodiče zaznamenal jen čtyřikrát za uplynulých 20 let. Tentokrát však smůla udeřila v nejméně vhodný moment a místě.

Od tohoto momentu se rozběhl řetězec dalších výpadků. Velká uhelná elektrárna Ledvice přišla během vteřin o blok B6 (ochranné systémy ho odstavily) a zbývající blok B4 běžel už jen pár minut. Toky proudu se přesměrovaly náhle jinudy a další vedení začala být přetížená. Dispečer ČEPS v 11:59 ručně odpojil linku V208, které hrozilo vážné poškození proudovým přetížením – šlo o 220kV vedení vedoucí z Orlíku k Praze (rozvodna Milín–Čechy střed). Tím však odřízl celou postiženou oblast od zbytku sítě kromě poslední cesty. Tou byl zbývající 400kV spoj V401 na východě, jenž přiváděl elektřinu přes rozvodnu Krasíkov.

O tři vteřiny později, v 11:59:47, však vlivem předchozích poruch vypadlo i vedení V401 (Týnec–Krasíkov). V tu chvíli se severozápadní Čechy, část středních Čech a Prahy ocitly izolované v ostrovním režimu, odtržené od zbytku přenosové soustavy České republiky. Během okamžiku na tomto rozsáhlém území kleslo napětí na nulu – nastal blackout. Frekvenční ochrany odpojily i zbylé lokální zdroje; devět rozvoden zůstalo bez napětí a dodávka elektřiny byla v několika krajích přerušena. Technicky vzato nešlo o totální zhroucení celé soustavy („blackout“ v přísném smyslu), neboť zbytek republiky fungoval a obnovu šlo nastartovat rychle. Pro milion lidí to ale byl skutečný, několikahodinový blackout se všemi důsledky.

Dodávka se naštěstí začala řízeně obnovovat už po dvanácté hodině. Do druhé hodiny odpoledne byly pod proudem hlavní uzly včetně Prahy a rozběhly se distribuční sítě k zákazníkům. Krátce před třetí hodinou se podařilo znovu synchronizovat oba oddělené „ostrovy“ s celostátní sítí. Večer kolem půl jedenácté technici provizorně zprovoznili i poškozenou linku V411 (s poloviční kapacitou). Světla se rozsvítila a zdánlivě bylo po problému. Jenže příčiny tmy zůstávaly ve tmě, minimálně pro veřejnost. A právě v jejich odhalení se skrývá klíčové poučení.

Starý drát a dlouhé roky odkládání

Začněme u postižené linky V411, která celou událost odstartovala. Jde o vedení postavené v roce 1961, tedy více než 60 let staré. Samotné stáří sice není problémem, pokud se vedení průběžně modernizuje, jenže v tomto případě byla modernizace odkládána po dlouhá

Kvůli masivnímu výpadku elektřiny 4. července nejezdila na mnoha místech městská hromadná doprava. Postiženy jí byly i tramvaje na smyčce v Horním Hanychově, jedné z částí Liberce.

léta. Rekonstrukce měla být zahájena už před několika lety, ale projekt se zadrhl na povolovacích řízeních a odkládal se. Přestože bylo vedení dlouhodobě přetěžováno, jeho posílení a zdvojení se nepodařilo prosadit včas. Ještě půl roku před výpadkem přitom proběhla oprava, při níž testy potvrdily, že je vodič „vyhovující“. O to překvapivější bylo jeho selhání.

Příběh V411 ilustruje širší problém: přenosová soustava stárne, investice do ní nestačí tempu změn a povolovací procesy často zpomalují i ty rekonstrukce, které jsou technicky naléhavé. Na vině nejsou jen úřady či odpor obyvatel, ale i nedostatečný tlak na to, aby se kritické projekty nezdržovaly roky.

Přenosová soustava stárne, investice do ní nestačí tempu změn a povolovací procesy často zpomalují i ty rekonstrukce, které jsou technicky naléhavé. Na vině nejsou jen úřady či odpor obyvatel, ale i nedostatečný tlak na to, aby se kritické projekty nezdržovaly roky.

Kde selhalo řízení provozu

Významnou roli sehrál i lidský faktor. Interní šetření ČEPS ukázalo, že bezpro-

Supermarket Penny v České Lípě byl kvůli výpadku elektrického proudu uzavřen a zákazníci museli čekat, až se tok elektřiny obnoví, aby si mohli nakoupit.

FOTO: ČTK

středně po poruše nebyly plně využity dostupné záložní kapacity a že komunikace mezi dispečinkem, výrobci a distribučními společnostmi pokulhávala. V kritických minutách neproběhla aktivace některých záložních elektrárenských bloků, ručně se neomezovala zátěž tam, kde to bylo nutné, a některé části výroby běžely bez koordinace, přestože mohly pomoci stabilizovat klesající frekvenci.

Klíčovým problémem bylo také porušení bezpečnostního kritéria N-1, podle něhož má síť ustát výpadek jednoho prvku bez dominového efektu. Tentokrát však jeden pád drátu vyvolal poruch několik. Přitom by kritérium N 1 fungovalo, kdyby byla síť lépe připravena a kdyby dispečink rychleji zasáhl.

Nejde o hledání viníka v jednotlivcích. Událost ukázala, že krizové řízení energetiky nebylo dostatečně připraveno na extrémní, ale přitom realistické scénáře. Zlepšení si žádá jak investice do technologií, tak úpravu postupů a větší důraz na trénink dispečerů v komplexních krizových situacích.

Síť v éře zelené energie

Blackout se odehrál v době probíhající energetické transformace. Zelená energetika, decentralizace výroby, boom solárních střech a růst přímých přeshraničních toků mění strukturu soustavy. Přináší nové možnosti, ale i nová rizika. Výroba elektřiny je proměnlivější, velká část zdrojů je rozptýlená a řízení toků složitější než v éře velkých stabilních elektráren.

Jakkoli nehrály obnovitelné zdroje energie při červencovém blackoutu přímou roli, celková proměna energetiky představuje výzvu. Evropská propojená soustava funguje jako celek a to, co se stane v jednom státě, může ovlivnit sousedy. Přeshraniční toky elektřiny jsou dnes mnohem větší než před 20 lety. V červenci se ukázalo, jak může být interkonektivita zároveň zátěží i záchranou. Vedení mohou být dlouhodobě přetěžovaná, ale v krizovém okamžiku jsme díky propojení dokázali rychle vyvézt přebytky výkonu do zahraničí a zabránit dalším poruchám.

Výzvou je také rostoucí spotřeba elektřiny, kterou zvyšují elektromobily, tepelná čerpadla a digitalizace. Tyto trendy zvýší nároky na síť i na řízení. Pokud se nepodaří modernizovat infrastrukturu, může být kombinace technického dluhu a dynamiky nové energetiky výbušná.

Varování pro budoucnost

Červencový výpadek nelze odbýt jako jednorázovou událost. Bylo štěstí, že se podařilo obnovit dodávky během několika hodin. Při jiných okolnostech mohl blackout trvat déle a způsobit řádově větší škody. První odhady hovoří o miliardových ztrátách jen na průmyslu a podnikání. Zkušenost z léta 2025 ukazuje, že česká energetika stojí na prahu nové éry, která bude vyžadovat odlišnou filozofii. Infrastruktura musí být považovaná za prioritu. Investice do jejích klíčových částí musejí mít přednost před krátkodobými úsporami. Řízení sítě musí být proaktivní a připravené na krizové scénáře. A energetická transformace musí být doprovázena posilováním soustav, jinak zvýší zranitelnost.

Blackout z letošního 4. července nebyl blesk z čistého nebe. Byl to signál, že se systém nebezpečně blíží svým limitům. Pokud se dokážeme poučit, může být tato tma užitečným mementem. Pokud ne, může být jen předzvěstí dalších, horších výpadků. V době, kdy je elektřina základní infrastrukturou moderní společnosti, bychom si neměli dovolit druhou šanci promarnit. ●

Emisní povolenky jako test evropské soudržnosti

ETS byl nástrojem, jak motivovat velké znečišťovatele k omezení emisí. Pak se ukázalo, že je pro Brusel mnohem cennější jako obrovský zdroj financí

Matěj Široký
siroky@tydenikeuro.cz

Odklad emisních povolenek pro domácnosti a budovy (ETS 2) se podobá odkladu začátku diety. Řeknete si, že začnete až od pondělí, a chvíli máte pocit, že jste vyhráli, jenže mezitím přiberete další kilo, a v pondělí je to ještě horší. Stejně dopadli ti, kteří věřili, že posun zavedení ETS 2 z roku 2027 na 2028 je důkazem, že Evropská unie ustupuje od nerealistických cílů. Někteří čeští prounijní politici to dokonce oslavovali jako své vítězství. Chvíli se zdálo, že český hlas upozorňující na obrovskou zátěž pro lidi a firmy byl konečně vyslyšen. Návrat do reality však přišel rychle a mnohem tvrději: EU schválila nový, ještě ambicióznější klimatický cíl pro rok 2040.

Příběhem emisních povolenek se táhnou dvě linky nezbytné pro jeho pochopení. První je ekologická a souvisí především se snahou přetvořit evropskou společnost na bezemisní. Tento pohled je silně ideologický, protože tyto ekologické cíle jsou nesplnitelné, a i kdyby se nakonec splnily, pak bez ohledu na realitu. To je důvod, proč jde o ideologii – idea ovládá realitu. Druhá linka je pragmatická. Emisní povolenky jsou zlatou žilou pro EU a ETS 2 vzniklo, protože potřebovala nový, stabilní a obrovský finanční zdroj na splácení dluhů a financování zelené transformace.

ETS 2 je navržen podle svého staršího sourozence ETS 1, jenž pokrýval pouze 40 procent emisí a týkal se především energetiky, průmyslu a letectví. Emisní povolenky jsou jistým druhem odpustku, který má firma zaplatit za vypuštění emisí do ovzduší. Cílem není její zdanění jiným způsobem, ale donutit ji ke změně chování. Ekologicky čisté firmy pak dostávají povolenky zadarmo. Celý systém tedy není hra s nulovým součtem, jak se často prezentuje. Na ekologických firmách vydělají všichni, protože bude zohledněno životní prostředí, což však jde obtížně vyčíslit, protože nelze zjistit přesný dopad na životy lidí. Na zavádění ekologických pravidel však vydělávají poradci a jejich poskytovatelé.

Obrovský zdroj financí

Když EU před 20 lety zaváděla ETS 1, prodávala ho jako ekologický nástroj – způsob, jak motivovat velké znečišťovatele k modernizaci a omezení emisí. Jenže postupně se ukázalo, že ETS 1 má „vedlejší efekt“, který je pro Brusel mnohem cennější než snížení uhlíkové stopy – obrovský zdroj financí. Emisní povolenky začaly být strojem na peníze, který nezávisí na tom, kolik jich jsou ochotné odvádět členské státy EU. A v tu chvíli se z ETS stala nová forma daně, kterou unie může vybírat sama bez kontroly národních parlamentů.

Od roku 2021 si Brusel začal nechávat 25 procent výnosů z aukcí emisních povolenek ETS 1, což jsou desítky miliard eur ročně. Ty byly původně prezentovány jako prostředky na klimatické investice, ale realita je mnohem pragmatičtější: jde o nový vlastní zdroj příjmů EU. Před rokem 2021 byla unie z více než dvou třetin financována z příspěvků členských států EU, zbytek tvořila cla, zemědělské poplatky a malý podíl z harmonizované DPH. Financování od členských států se rok od roku stává problematičtější, protože například Francie své poplatky navyšuje, což se obtížně vysvětluje běžným Francouzům. Ptají se, proč jsou financované potřeby jiných členských zemí EU, když se služby státu pro ně stávají nedostupnými a jejich kvalita upadá.

Často se také hovoří o negativních důsledcích brexitu pro Velkou Británii. Ty nepochybně existují, ale dopad pocítila i EU. V roce 2019 dávala tato země do evropské pokladny 18,9 miliardy liber, po odečtení dotací pak 14,4 miliardy. EU proto potřebovala nové finanční zdroje a z emisních povolenek se stala dobrá příležitost. Problém je komplikovanější o to, že nejde jen o jistou nezávislost na

Z ETS se stala nová forma daně, kterou unie může vybírat sama bez kontroly národních parlamentů. Emisní povolenky začaly být strojem na peníze, který nezávisí na tom, kolik jich jsou ochotné odvádět členské státy EU.

FOTO: Shutterstock

příspěvcích od členských zemí EU, protože každé volby v nich představují pro unii riziko, že se dostane do vlády euroskeptická strana, která se bude snažit snížit příspěvek do unijní pokladny.

V roce 2020 vznikl plán NextGenerationEU na obnovu Evropy po koronavirové pandemii. V jeho důsledku však pod zástěrkou nevyhnutelnosti EU překročila hranici mezi regulační a dluhovou unií, když si navzdory neochotě Německa vzala úvěr 750 miliard eur. Poté, co vydala vlastní dluhopisy, se však objevil nový problém. Dluh totiž potřebuje trvalý příjem na jeho splácení. A tím jsou výnosy z emisních povolenek. Německý Ústavní soud sice vznik eurobondů nakonec posvětil, ale zdůraznil, že by mělo jít o výjimečnou událost. Uvidí se, zda tomu tak bude.

EU totiž představila program Readiness 2030, který má posílit obranné schopnosti členských zemí EU, na což potřebuje 800 miliard eur. Získat takovou vysokou částku od členských zemí EU však nebude snadné, přičemž vydání nových eurobondů bude méně politicky bolet než jejich ještě vyšší zadlužení. A ETS 2 je skvělou příležitostí, jak navýšit „vlastní“ peníze EU. Emisní povolenky se tedy netýkají jen ekologie a změny evropské společnosti, ale ve hře jsou i velké peníze. Ty navíc posílí moc Bruselu, který je bude moci rozdávat ve formě dotací.

Pragmatický plán

Vydá-li se EU ideologickou cestou, značně riskuje. Podle studie společnosti PwC by českou domácnost mělo přijít zavedení emisních povolenek pro domácnosti a budovy na dvě stě až čtyři sta korun měsíčně. To se nezdá jako příliš vysoké číslo, ale v případě horní hranice půjde skoro o pět tisíc korun ročně. To není málo, zejména v době, kdy všechno zdražuje a klesá kupní síla českých obyvatel. Navíc tato studie počítá u ETS 2 s relativně nízkou průměrnou cenou povolenek 45 eur. Studie belgické skupiny EnergyVille však uvádí, že při jejich ceně okolo 60 eur za tunu oxidu uhličitého narostou náklady belgické domácnosti o tři sta až šest set eur ročně.

Říká se, že by se cena emisních povolenek měla zastropovat na 45 eur. Proč je ale pak prodávat na finančním trhu, který by neměl být regulovaný? I v tomto případě se však má cena povolenek zvyšovat o inflaci, takže dlouhodobě poroste. Původně se mělo regulovat úpravou množství dostupných povolenek, aby to nebylo pro domácnosti příliš bolestivé a měly motivaci dávat přednost zeleným řešením. Aby se však dosáhlo o 90 procent nižších emisí v roce 2040, musí se především změnit chování spotřebitelů, což je přinejmenším diskutabilní. Otázkou zůstává, proč si EU dává cíl, který nemá odvahu uskutečnit.

Posun zavedení ETS 2 na rok 2028 se proto nejeví šťastným řešením, protože EU bude muset sehnat víc peněz. Z emisních povolenek pro domácnosti a budovy se stane test evropské soudržnosti. Emisní povolenky pro domácnosti a budovy se mohou ukázat nejdražším projektem EU, a to nikoli kvůli jejich ceně, ale kvůli ceně, kterou za ETS 2 unie politicky zaplatí. Začne-li EU spoléhat na příjmy z ETS 2, které lidem snižují životní úroveň, riskuje, že si pod sebou podřízne větev. A první jiskrou nemusí být klima, ale účet za topení. ●

INZERCE v

Chytré kamery ženou obory vpřed

Rozpoznávání obrazu posílené umělou inteligencí přináší nové možnosti v oblasti bezpečnosti, kontroly kvality i automatizace procesů

Radek Kubeš
spolupracovník redakce

Moderní kamerové systémy dnes umí mnohem víc než jen zaznamenávat dění – stávají se aktivními detektory rizik, nástroji pro prediktivní údržbu i klíčovým prvkem digitalizace výroby. Pro podniky to znamená vyšší úroveň ochrany majetku a lidí, ale také nové možnosti v oblasti efektivity a řízení rizik.

Chytré termokamery

Zásadní posun přináší zejména kombinace optických a termovizních kamer s pokročilou AI analýzou. Termokamery vybavené umělou inteligencí dokážou v reálném čase měřit teplotu na vzdálenost desítek metrů s přesností na půl stupně Celsia. Zároveň detekují i minimální změny, které mohou signalizovat riziko vzniku požáru. Tato technologie nachází uplatnění ve skladech akumulátorů či chemikálií, výrobních halách, na skládkách odpadu nebo všude tam, kde se nacházejí hořlavé materiály. Systém umožňuje nejen rychlou reakci, ale především prevenci havárií, jež by mohly ohrozit bezpečnost, majetek nebo kontinuitu provozu.

Kamerové systémy nacházejí uplatnění také při kontrole přehřívání zařízení a výrobků. V prostředích s vysokým rizikem, jako jsou energetika, chemický průmysl či logistika, umožňují automatizovanou diagnostiku a včasné varování před vznikem závad nebo požáru. Díky pokročilé analýze obrazu lze snadno monitorovat například teplotní profil akumulátorových bloků, motorů, turbín či strojních zařízení bez nutnosti zásahu obsluhy. Kamery umí měřit povrchovou teplotu všech objektů v obraze a nastavit různé teplotní zóny s individuálními prahovými hodnotami. Některé systémy mají dokonce certifikaci jako požární čidla, což umožňuje jejich přímé napojení na protipožární systémy a automatickou aktivaci hasicích zařízení.

Vizuální kontrola kvality

Kamerové systémy na bázi AI v reálném čase identifikují výrobní vady, odchylky v rozměrech, povrchové defekty nebo nesprávné složení produktů – a to i v případě malých nebo rychle se pohybujících objektů. Výsledkem je vyšší výtěžnost výroby, snížení reklamací a lepší využití zdrojů.

V praxi to znamená, že kamera například zkontroluje, zda má výrobek správně umístěnou etiketu, jestli jsou na ní vyznačeny požadované šarže nebo jestli produkt nemá vizuální vady. Systém se naučí rozpoznat, co je správné, a následně automaticky detekuje odchylky. Tato technologie nahrazuje monotónní a k chybám náchylnou práci lidských operátorů, kteří musí celé směny sledovat výrobní linky a kontrolovat kvalitu produkce.

Inteligentní řízení přístupu

Chytré kamery a videoanalýza nacházejí uplatnění i v oblasti řízení vstupu a bezpečnosti práce. Moderní systémy umožňují nejen rozpoznání osob a vozidel, ale také automatickou kontrolu nošení ochranných pomůcek – například přileb, vest, brýlí nebo rukavic – při vstupu do rizikových zón. AI přitom detekuje nejen přítomnost ochranných prostředků, ale i jejich použití – například zda je rouška správně nasazená přes nos a ústa, helma řádně upevněná nebo jestli ochranný oblek není poškozený.

Zásadní posun přináší zejména kombinace optických a termovizních kamer s pokročilou AI analýzou.

Systém zároveň monitoruje neobvyklé chování nebo pohyb osob mimo povolené prostory, což přispívá ke zvýšení bezpečnosti i efektivity provozu. V případě porušení pravidel může vyvolat poplachový stav, upozornit odpovědné osoby, či dokonce zabránit vstupu do nebezpečné oblasti.

Prediktivní údržba

Zcela nové možnosti otevírá využití AI analýzy obrazu pro prediktivní údržbu, monitoring výrobních linek nebo automatizované řízení skladů. Systémy dokážou samostatně upozorňovat na neobvyklé jevy – například nestandardní pohyb, poruchy zařízení, úniky kapalin nebo vznik potenciálně nebezpečných situací.

V mnoha případech AI reaguje rychleji a přesněji než lidská obsluha, což výrazně snižuje riziko ztrát a zvyšuje bezpečnost provozu. Klíčovou výhodou moderních systémů je také to, že analýza probíhá přímo v kameře, což snižuje nároky na síťovou infrastrukturu a centrální servery. Kamera zpracovává obraz lokálně a předává dál pouze metadata nebo poplachové stavy, nikoli celý videozáznam.

Nasazení nových kamerových technologií znamená nejen vyšší úroveň ochrany majetku a lidí, ale i měřitelné úspory. Sofistikovanější kamerový systém může redukovat počty strážných, eliminovat monotónní kontrolní práce a minimalizovat riziko výpadků výroby způsobených poruchami nebo haváriemi. ●

FOTO: Shutterstock

Digitální omnibus jako velká šance

EU poprvé míří k odlehčení pravidel v digitální oblasti. Omnibus má upravit AI Act, Data Act i GDPR a snížit zátěž nejen pro inovativní firmy.

Jaromír Hanzal, ředitel digitální asociace AAVIT a člen představenstva DIGITALEUROPE

Už Jean-Jacques Servan-Schreiber ve své Americké výzvě (1967) varoval, že Evropa bez technologické odvahy, moderního průmyslu a schopnosti rychle inovovat riskuje trvalé zaostávání za Spojenými státy. Evropská unie dnes skutečně čelí dlouhodobým problémům v oblasti inovací a moderních digitálních technologií, a to navzdory stále relativně vysoké životní úrovni. Loňská zpráva bývalého italského premiéra a bankéře Maria Draghiho tuto skutečnost pouze formálně stvrdila. Odborníci zabývající se inovacemi a konkurenceschopností však dobře vědí, že nejde o nový jev. Vývoj posledních patnácti let ukazuje na postupnou ztrátu dynamiky, kterou evropské firmy pociťují stále silněji. V globálním srovnání se pak projevuje nedostatkem nových společností, které mohou v oblasti digitálních služeb konkurovat obrům z USA a příliš velkým důrazem na „tradiční" odvětví 19. a 20. století.

Jedním z hlavních faktorů je rostoucí regulatorní zátěž – jak evropská, tak národní – která firmám odčerpává čas i finanční prostředky. Jen v digitální oblasti vznikla v posledních letech celá řada rozsáhlých legislativních aktů, například AI Act, Data Act, Cyber Resilience Act nebo směrnice NIS2. Tyto předpisy, spolu s dříve přijatou legislativou typu GDPR, představují významnou bariéru zejména pro startupy a inovativní podniky, které musí část kapacit věnovat splňování administrativních požadavků místo vývoje produktů. Jejich konkurenti z jiných regionů se s tak intenzivní regulatorní zátěží nepotýkají. Projevuje se to mimo jiné i v tom, že se Evropa nedokázala prosadit v rychle rostoucí oblasti velkých jazykových modelů a zaostávání v počtu tzv. jednorožců – mladých či relativně mladých technologických firem s tržní valuací o hodnotě alespoň jedné miliardy dolarů.

V této situaci se evropské instituce rozhodly připravit tzv. digitální omnibus – soubor úprav, jejichž cílem je posílit konkurenceschopnost a zjednodušit podnikatelské prostředí v oblasti digitálních technologií. Návrh zároveň nese i jasné stopy českého vyjednávání, které dlouhodobě prosazovalo odklad povinností tam, kde nejsou k dispozici technické standardy, a rozumné zmenšení administrativní zátěže pro firmy. Digitální omnibus proto navrhuje mimo jiné odložení účinnosti klíčových příloh AI Actu, zrušení povinnosti registrace nerizikových AI systémů či odstranění povinnosti vytvářet monitorovací plán po uvedení technologie na trh. Součástí balíčku jsou také úpravy Data Actu a GDPR, které mají zpřesnit pravidla sdílení dat – včetně za účelem vývoje nových AI technologií, zjednodušit definice osobních údajů, a vytvořit praktické výjimky pro malé a střední firmy. V oblasti kybernetické bezpečnosti návrh zavádí jednotné kontaktní místo pro hlášení incidentů v rámci agentury ENISA.

Bylo by však naivní si myslet, že digitální omnibus bude zázračným lékem, který ze dne na den problémy evropského inovativního byznysu vyřeší. Rovněž musíme počkat, jak bude vypadat jeho finální verze po schválení, jemuž bude předcházet velmi intenzivní debata, mimo jiné na půdě Evropského parlamentu. Po letech systematického posilování regulace však jde o první unijní legislativní návrh, který jednoznačně míří směrem ke zjednodušení regulace, nikoli k jejímu dalšímu rozšiřování — a to je třeba ocenit. Digitální Asociace AAVIT se na některých návrzích, například na úpravách AI Actu, aktivně podílela. I nadále chceme ve spolupráci s DIGITALEUROPE prosazovat zdravý rozum v evropské digitální politice a podporovat podnikatele, kteří v Evropě inovují.

AAVIT
DIGITÁLNÍ ASOCIACE

Padělky mění strukturu trhu

Nezdaněné cigarety už tvoří téměř pětinu spotřeby, říká Tomáš Zima z British American Tobacco

Podle Tomáše Zimy z BAT je správnou cestou postupné, předvídatelné zvyšování spotřební daně z tabáku, jež bere v úvahu situaci na okolních trzích.

Ondřej Hergesell
hergesell@tydenikeuro.cz

Nelegální obchod s tabákem v Česku roste nejrychleji za poslední desetiletí a zasahuje už nejen klasické cigarety, ale i segment alternativních tabákových a nikotinových produktů. Podle Tomáše Zimy, manažera vnějších vztahů ve společnosti British American Tobacco (BAT), tvoří nezdaněné či padělané cigarety dohromady přibližně 17 až 18 procent trhu, přičemž samotné padělky představují asi pět procent. Výroba padělků moderních alternativ se navíc odehrává mimo Evropu – především v Asii –, což komplikuje dohled i možnosti postihu. Z okrajového jevu se tak stal systémový problém s dopady na státní rozpočet, legální byznys i zdraví spotřebitelů.

► Problém s padělaním klasických cigaret existuje dlouhodobě, v poslední době jej však stále častěji pociťují i výrobci tabákových a nikotinových alternativ. Jak tento trend vnímáte – mění se spíše situace na straně poptávky, nebo nabídky?

Ten vývoj je poměrně dynamický a jiný, než na co jsme byli zvyklí. Po dlouhou dobu se podíl nezdaněných cigaret – tedy těch, z nichž stát nezíská ani korunu – držel pod hranicí deseti procent. To bylo jakési přirozené číslo. Dnes se však podle našich průzkumů, které provádíme dvakrát ročně, pohybujeme mezi 17 a 18 procenty. To už je vysoký podíl. Zvlášť výrazně roste kategorie padělků – ještě před dvěma lety šlo zhruba o dvě procenta trhu, dnes jsme nad pěti. Číslo může být lehce ovlivněno metodikou, ale trend je zcela zřetelný – a alarmující.

► Řekl byste, že na nelegálním trhu tedy už jasně převažují padělky?

My se díváme především na podíl nezdaněných cigaret na celkovém objemu. Zde je třeba zmínit zejména masivní příliv polských variant ať už legální, či nelegální cestou. Cenový rozdíl je obrovský. Na krabičce se dá ušetřit až padesát korun, což při maximálním povoleném limitu čtyř kartonů představuje zhruba dvoutisícovou úsporu. Pro mnoho lidí je to dostatečná motivace, aby se do Polska vypravili „na nákupy“. Polsko se tak podílí zhruba devíti procenty na celkovém objemu. Menší část tvoří dovozy z dovolených nebo ze sousedních států, například ze Slovenska. Největší roli ale hraje právě Polsko – část dovozu je legální, část už ne. Víme například o případech, kdy se polské cigarety snaží překupníci prodávat německým zákazníkům, čímž porušují zákon. Když tedy sečteme legální i nelegální přeshraniční dovozy, Polsko je dnes jednoznačně největším zdrojem. Pokud jde přímo o padělky, ty tvoří kolem pěti procent, což je historické maximum.

► Zmínil jste, že vypracováváte a publikujete vlastní průzkumy. Jaké problematiky se přesně týkají a jaké z nich vyplývají závěry?

Takzvaný „průzkum prázdných krabiček“ pro nás provádí společnost Ultex. Dvakrát ročně jejich týmy vyrážejí do ulic, kde sbírají použité krabičky, obaly a nedopalky – třeba z chodníků nebo z horní části odpadkových košů. Všechno se pak třídí a posílá do laboratoře, kde se jednotlivé vzorky analyzují. Je to zvláštní představa, ale tato metoda poskytuje robustní a dlouhodobě konzistentní datovou řadu, jež umožňuje sledovat trendy s vysokou přesností. Výzkum probíhá napříč evropskými trhy, abychom dokázali porovnávat vývoj a přesuny nelegálního zboží mezi zeměmi. Výsledky pak porovnáváme s oficiálními prodejními daty, abychom lépe pochopili realitu.

Zpracování trvá déle, protože v laboratoři se musí projít každý jednotlivý nedopalek a určit, zda jde o padělek, nebo

o legitimní výrobek, z jakého trhu pochází a jaké je značky. V současnosti se v Česku pohybujeme na necelých 17 procentech cigaret z celého trhu, které nebyly v tuzemsku zdaněny. Z tohoto čísla pak tvoří takřka třetinu padělky a ke dvěma třetinám se blíží polské cigarety – legálně vyrobené a okolkované v Polsku a k nám buď legálně dovezené, nebo propašované za účelem dalšího prodeje. Pro zjednodušení záměrně zanedbávám drobný výskyt například ze Slovenska.

► **Jak si v tomto ohledu vede Celní správa ČR? Pokud vím, i vaše firma s touto institucí úzce spolupracuje.**
S celníky spolupracujeme velmi intenzivně a té spolupráce si vážíme. Česká celní správa k problematice přistupuje dlouhodobě konstruktivně a disponuje odborníky, kteří patří k nejlepším v Evropě. Je ale pravda, že jejich možnosti jsou do určité míry omezené – materiálním vybavením i počtem lidí, kteří se této oblasti věnují. Přesto lze říct, že v odhalování nelegálních továren je Celní správa ČR mimořádně úspěšná, zejména ve srovnání s okolními zeměmi.

► **Máte i vy jako soukromá společnost vlastní forenzní zázemí pro odhalování padělků?**
Ano. Pokud se objeví vzorek s podezřením na padělání, posíláme ho do naší laboratoře. Provedeme forenzní analýzu – určíme, zda jde o padělek, nebo o originální výrobek z některé z našich továren, případně z jakého trhu pochází. Disponujeme rozsáhlou knihovnou vzorků a znalostí o výrobních linkách. Umíme tak zjistit, na jakém stroji byl konkrétní kus vyroben, a porovnat ho s existujícími referencemi. Díky tomu často dokážeme vystopovat, zda už jsme podobný padělek viděli – a odkud mohl pocházet. Některé padělky jsou navíc tak špatně vyrobené, že je možné je rozpoznat i bez hlubší analýzy.

► **Obracejí se na vás i spotřebitelé napřímo? Například pokud pojmou podezření, že narazili na padělek?**
Ano, to se stává zejména u nikotinových sáčků. Spotřebitelé, kteří jsou zvyklí na vysoký standard kvality, se na nás v takovém případě obracejí. Díky tomu jsme vůbec zjistili, že se problém padělaných nikotinových sáčků na trhu objevuje –

„Když sečteme legální i nelegální přeshraniční dovozy, Polsko je dnes jednoznačně největším zdrojem nezdaněných cigaret. Pokud jde o padělky, ty tvoří kolem pěti procent.“

>

INZERCE

INZERCE v

jejich podněty jsou pro nás velmi cenné. Vzorky tedy získáváme třemi cestami: od celní správy, z vlastního sběru v terénu a právě od zákazníků.

► Na co si zákazníci třeba u nikotinových sáčků obvykle stěžují? A jak se padělky k lidem nejčastěji dostávají – spíše přes e-shopy a sociální sítě, nebo klasickými kanály v offline prodeji?
U originálních nikotinových sáčků VELO do určité míry zaručuje autenticitu obal. My jako výrobce používáme výhradně balení s bezpečnostní pojistkou proti otevření dětmi – ta sice působí nenápadně, ale je technologicky i finančně náročná. U padělků často chybí nebo je provedena nekvalitně. My doporučujeme vždy kontrolovat, že výrobek je opatřen kolkem. Zákazníci si jeho absence bohužel často všimnou, až když se objeví první pochybnosti. Pokud jde o stížnosti, spotřebitelé si nestěžují na drobné odchylky, ale na zcela zjevnou nekvalitu. Padělky bývají odpudivé – hnědý obsah, nepříjemný zápach, nekonzistentní chuť. Padělky se na trh dostávají různými cestami. Víme i o nabídkách přímé distribuce v režimu door to door, kdy si zákazník může vybrat parametry i značku. Padělatelé často kombinují produkty různých výrobců, takže se na trhu může objevit prakticky jakákoli značka. Žádná „oblíbená značka padělatelů“ neexistuje – vyrábí se to, po čem je zrovna poptávka.

► O jaké peníze stát kvůli padělkům přichází? A jaké zdravotní riziko tyto produkty představují?

„Aktuálně je nejvýznamnějším trendem outsourcing výroby mimo cílový trh. Výroba padělků alternativ probíhá mimo Evropu, především v Číně,“ říká Zima.

U nikotinových sáčků jsou daňové dopady zatím relativně malé, protože spotřební daň je nízká. U klasických cigaret je to ale mnohem závažnější problém. Vedle porušování práv duševního vlastnictví je tu samozřejmě i aspekt zdravotní bezpečnosti. Složení padělků je naprosto neznámé – vyrábějí se bez jakékoli kontroly, z nevyhovujících materiálů a často i v nehygienických podmínkách. Viděli jsme případy, kdy padělky nikotinových sáčků dorazily z Asie plesnivé nebo s výrazně změněnou barvou a zápachem. Obsah nikotinu i dalších látek se navíc výrazně liší kus od kusu. Právě tahle neznámá a nestabilní chemická skladba představuje zásadní riziko pro zdraví spotřebitelů.

► U tabákových a nikotinových alternativ se často diskutuje o případných změnách daňové politiky. Jak by se podle vás pravidla dala nastavit tak, aby to bylo ekonomicky rozumné a zároveň to nevedlo k rozmachu černého trhu?
Z minulosti víme, že největší chybou je skokové zvýšení spotřební daně. To obvykle vede k růstu černého trhu. Viděli jsme to mezi lety 2022 a 2023 – daňová sazba rostla, ale výběr naopak klesl. Správná cesta je postupné, předvídatelné zvyšování, jež bere v úvahu situaci na okolních trzích. Nejsme ostrov – máme čtyři sousedy a minimálně jeden z nich má ceny výrazně nižší. Nákupní turistika už existuje a nebylo by rozumné k ní přidávat další motivaci.

► Existují státy, u nichž by se v tomto ohledu mohlo Česko inspirovat? Kde se regulace podle vás naopak nepovedla?
Často se uvádí Švédsko. Tam panovala a panuje široká shoda, že je potřeba najít alternativu ke klasické cigaretě a držet se tohoto směru dlouhodobě. Výsledek: Švédsko se dnes označuje za nekuřáckou zemi – podíl kuřáků je pod pěti procenty. Nikotinové sáčky nejsou jediným důvodem, ale jsou příkladem, že dobře nastavená alternativa může fungovat. Naopak špatné příklady představují například Francie, kde se v roce 2024 odhadovalo kolem 19 miliard nelegálních cigaret – tedy asi 38 procent trhu –, nebo Austrálie, kde „prohibiční“ přístup k e-cigaretám vedl k tomu, že drtivá většina trhu je nelegální a ovládaná organizovanými skupinami, paradoxně například přístupnost dětem je ale extrémně vysoká.

► Je to tedy potvrzení, že se proti padělkům dá efektivně bojovat i jinak než represivně?
Určitě. Klíčové je vůbec nevytvářet prostředí, ve kterém se černý trh může rozvíjet. Samotná represe dlouhodobě nestačí. Rozhodující vliv má nastavení zákonů a výše spotřební daně. Daňové a regulační prostředí přímo ovlivňuje chování jak padělatelů, tak spotřebitelů. A v Evropě vidíme řadu příkladů, jak se dá regulace zvládnout dobře – i špatně.

50

Na polské krabičce cigaret se dá ušetřit až padesát korun, což při maximálním povoleném limitu čtyř kartonů představuje zhruba dvoutisícovou úsporu.

► Jakou roli má v tomto rámci spotřebitel? Dá se říct, kde začíná a končí jeho loajalita ke konkrétní značce?
Záleží na produktu. U klasických cigaret už tu hranici vidíme – když se cena originálu pohybuje kolem 150 korun a cena padělku kolem 75 korun za krabičku, část lidí už uvažuje o levnější variantě. U moderních nikotinových výrobků tam zatím nejsme, ale je potřeba daň zvyšovat postupně a po každém kroku sledovat, jak trh reaguje – jestli se lidé nezačínají přesouvat k padělkům třeba z Asie.

► Myslíte si, že by alternativní výrobky měly být podle zmíněného švédského vzoru daňově zvýhodněné?
Smysl mi dává princip zdanění podle míry škodlivosti. Klasické cigarety jako nejrizikovější produkt by měly být zdaněny nejvíc, zatímco výrobky s nižší mírou rizika by měly mít i nižší daňovou zátěž. Je to přístup, který je v českém prostředí dobře srozumitelný a dává logiku.

► A výhledově – kam podle vás celý trend padělatelství směřuje?
Padělatelé jsou velmi adaptivní. Aktuálně je nejvýznamnějším trendem outsourcing výroby mimo cílový trh. Výroba padělků alternativ probíhá mimo Evropu, především v Číně. Tím minimalizují riziko postihu – neprovozují nelegální továrnu v cílové zemi, ale objednávají hotové kontejnery výrobků ze zahraničí. Stopy pak vedou složitě a obvykle jen k prostředníkům, nikoli ke skutečnému zdroji. Riziko odhalení se tím dramaticky snižuje a padělatelé získávají ještě větší prostor pro činnost. ●

Když energii řídí algoritmus

Energetické systémy se proměňují v chytré organismy, které se dokážou samy učit a optimalizovat svůj chod

Umělá inteligence (AI) pozvolna přebírá žezlo ve správě energie. Ještě před pár lety se využívala především například v analýze dat, predikci chování uživatelů nebo automatizaci v online službách. Dnes se ale posouvá do mnohem hmotnější sféry: do energetiky, kde rozhoduje, kolik energie se spotřebuje, uloží a jak se znovu využije. Od velkých podniků a průmyslových provozů až po běžné domácnosti se energetické systémy proměňují v chytré organismy, které se dokážou samy učit a optimalizovat svůj chod.

Jedním z příkladů, kde se AI ve správě energie prosazuje, jsou datová centra neboli obří haly plné serverů, které zajišťují provoz internetu, cloudových služeb či mobilních aplikací. Právě zde se ukládají fotografie, běží videohovory, streamují filmy nebo zpracovávají firemní data. Datová centra produkují obrovské množství tepla a udržet servery v bezpečných teplotách bývá extrémně náročné. Tradiční klimatizace, které se k chlazení často využívají, jedou neustále na plný výkon a spotřebovávají až třetinu celkové energie. AI dokáže tento proces zcela předefinovat – sleduje venkovní teplotu, vlhkost, aktuální výkon serverů a stovky dalších parametrů, podle nichž řídí chod ventilátorů a chladicích jednotek. Díky tomu se snižuje spotřeba bez ohrožení provozu.

Nové technologie

AI otvírá dveře i k novým technologiím, například k vodnímu chlazení, které umožňuje dramaticky snížit energetické ztráty. Příkladem je řešení Huawei FusionCol8000-C, které využívá takzvaný „fan wall“ design, tedy celou stěnu ventilátorů, jež rovnoměrně rozvádějí vzduch po celém sále. Díky této koncepci může systém pracovat s vyšší teplotou chladicí vody, než bylo dosud běžné, a tím odlehčit chladicím jednotkám, jejichž spotřeba klesá až o 15 procent. O to chytřejší pak celé řešení je, když se zapojí algoritmy iCooling@AI, které průběžně vyhodnocují tisíce dat a v reálném čase nastavují optimální režim provozu.

Dalším klíčovým tématem je napájení a ukládání energie. Ať už jde o datová centra, továrny, nebo běžné domácnosti, všude je cílem mít k dispozici elektřinu, kdy je potřeba, a neplýtvat jí, když není. Proto se prosazují předem připravené bloky napájecích systémů, které se otestují už ve výrobě a na místě se jen zapojí jako stavebnice. To šetří čas, zjednodušuje provoz, a především otvírá prostor pro přidání AI. Ta dokáže sledovat veškerý tok elektřiny i rozhodovat, kdy je potřeba jet naplno, a kdy energii ubrat.

AI proměňuje elektrickou energii z něčeho těžkopádného v něco tekutého a přizpůsobivého. Nejenže dokáže uspořit miliony kilowatthodin, ale vytváří i prostor, kde se technologie potkává s přírodou.

Takto koncipovaná řešení nabízí například Huawei ve své řadě FusionPower6000, která dosahuje účinnosti až 98,4 procenta v režimu S-ECO a kromě chytrého řízení podporuje i prediktivní údržbu, jež dokáže včas upozornit na možné poruchy. Vedle toho se stále více uplatňují technologie chytrých baterií. Huawei SmartLi je lithium-iontový bateriový systém, který zajišťuje spolehlivé záložní napájení při výpadku sítě a přináší vyšší bezpečnost i delší životnost oproti tradičním řešením. Díky těmto nástrojům je spotřeba elektřiny nižší, provoz stabilnější a systémy spolehlivější.

Správce energetického světa

Do budoucna nebude stačit jen pečlivě řídit, kolik energie spotřebujeme, ale i nutné ji umět chytře doplňovat. A právě v tom se stále víc propojuje AI s obnovitelnými zdroji energie. Fotovoltaické panely na střechách domů, firem nebo průmyslových areálů už dávno nejsou raritou. Otázkou zůstává, jak sladit jejich výrobu se spotřebou: když svítí slunce, je třeba přebytky ukládat, a když je zataženo, ze zásob čerpat. AI se v takových scénářích stává dirigentem energetické souhry – dokáže předvídat výrobu, optimalizovat ukládání a rozhodovat, kdy je nejvýhodnější energii využít. Stejný princip využívají i moderní systémy, jako je Huawei FusionSolar, které propojují panely, baterie a spotřebiče do jednoho celku a jsou navržené na dlouholetý bezproblémový provoz.

Trend směřuje k tomu, že efektivita se nebere jako jednorázová hodnota, ale dynamický proces. AI se učí ze zkušeností, reaguje na počasí, na změny zátěže i na vývoj cen elektřiny. Datové centrum nebo chytrá budova se tak stávají úspornější a zároveň stabilnější. AI proměňuje elektrickou energii z něčeho těžkopádného v něco tekutého a přizpůsobivého. Nejenže dokáže uspořit miliony kilowatthodin, ale vytváří i prostor, kde se technologie potkává s přírodou. V létě datové centrum dýchá se sluncem, v zimě si bere jen tolik, kolik potřebuje. A to je obraz budoucnosti, ve které AI není jen abstraktním pojmem, ale správcem energetického světa. ●

INZERCE v

Jak si Sebastian Kurz osedlal jednorožce

Rakouský exkancléř se s politikou loučil rozpačitě, jako podnikatel se prosadil. Hodnota jeho majetku už může přesahovat 200 milionů eur

Pavel Hanslíček
hanslicek@tydenikeuro.cz

Na první pohled to vypadá jako jedna z pravděpodobně tisíců fotografií na startupové scéně. Tři muži sebevědomě stojí před logem své společnosti, dva z nich v tričku, třetí má na sobě světle modrou košili s rozepnutým límečkem. Co dělá fotografii zakladatelů izraelského startupu v oblasti kybernetické bezpečnosti Dream výjimečnou, je to, že muž v košili je Sebastian Kurz, někdejší rakouský kancléř.

Stále ani ne čtyřicetiletý Kurz byl ještě před pandemií hvězdou konzervativní Rakouské lidové strany ÖVP, ale v říjnu 2021 rezignoval z politických funkcí kvůli korupčnímu skandálu. Později byl dokonce odsouzen k osmiměsíčnímu podmíněnému trestu za křivou přísahu. Jeho politická kariéra se zdála být u konce, alespoň prozatím. Letos v květnu byl v části obvinění osvobozen, další se ještě vyšetřují. Každopádně jako spoluzakladateli firmy Dream se talentovanému Rakušanovi nyní mimořádně daří v technologickém průmyslu.

Zakladatelé technologického startupu Dream: zleva Gil Dolev, Šalev Hulio a Sebastian Kurz.

Klíčové kontakty

Kdysi nejmladší ministerský předseda v Evropě zjevně dokázal být ve správný okamžik na správném místě. Sebastian Kurz založil startup před třemi lety spolu se softwarovými vývojáři Gilem Dolevem a Šalevem Huliem. Společnost působí jako poskytovatel služeb kybernetické bezpečnosti a na svých webových stránkách slibuje svým klientům, že dokáže včas detekovat a předcházet hackerským útokům pomocí umělé inteligence. Její služby jsou zaměřeny na ochranu kritické infrastruktury, jako jsou elektrické a vodovodní sítě a přístavy. Cílovými klienty jsou proto především vlády.

Hulio patří ke kontroverzním postavám izraelské kyberbezpečnostní scény. Jde o spoluzakladatele a v letech 2019 až 2022 šéfa skupiny NSO, jež vynalezla špionážní software Pegasus. Tento mocný sledovací nástroj údajně využívaly státy jako Bahrajn a Saúdská Arábie ke sledování novinářů, disidentů a aktivistů. A to včetně okruhu lidí blízkých novináři Džamálu Chášukdžímu, který byl v roce 2018 zavražděn v Turecku.

Když Hulio v srpnu 2022 opustil NSO, jako prvnímu tehdy zavolal právě Kurzovi – nebo to alespoň Kurz tvrdí. Spolu s dalším partnerem založili v říjnu 2022 Dream. Kurz neinvestoval žádné peníze, ale přispěl svými kontakty. Zpočátku vlastnil třetinu, následující kola financování jeho podíl srazila na 15 procent, ale značně zhodnocených. Jen letos firma získala na další rozvoj 145 milionů dolarů, což hodnotu společnosti vytlačilo nad 1,3 miliardy dolarů. Tedy oficiálně takzvaného jednorožce. Nyní Dream zaměstnává přes 200 lidí a začátkem července se navíc objevila informace, že Dream se po necelých třech letech od založení stal oficiálním partnerem Světového ekonomického fóra.

Podnikání, či politický comeback?

Kurz působí jako prezident společnosti Dream, dohlíží na klienty, investory a strategický rozvoj. Na kolik si téhle pozice cení, ukazuje i další fakt. Opustil kvůli tomu po pouhém roce i lukrativní post „globálního stratéga“ německo-amerického technologického miliardáře Petera Thiela. Šéfování Dreamu navíc není jeho jediný job. Kurz tráví zhruba týden měsíčně na Blízkém východě a má kancelář v Abú Zabí. Mezi jeho poradenské klienty patří například Masdar, společnost zabývající se obnovitelnými zdroji energie.

A investuje i do dalších startupů. Spolu s Alexanderem Schützem, bývalým členem dozorčí rady Deutsche Bank, vytvořil platformu AS²K. Ta mimo jiné investovala do firem, jako je rakouský softwarový startup Medaia. Jeho aplikace SkinScreener využívající umělou inteligenci umožňuje uživatelům kontrolovat, zda nemají potenciální riziko rakoviny kůže. Další Kurzovou akvizicí je podíl v projetu HeldYn, online portálu specializujícím se na propojení ošetřovatelů, fyzioterapeutů a ergoterapeutů s jejich klienty.

Vedle startupů se Kurz zaměřil i na nemovitosti. S Lukasem Glatzem, bývalým manažerem kanceláře „padlého“ realitního magnáta Reného Benka, se podílí na financování zejména projektů studentského a rezidenčního bydlení v Severním Porýní-Vestfálsku.

Navzdory Kurzově úspěšné podnikatelské kariéře se stále šíří zvěsti, že bývalý kancléř plánuje politický comeback. Na otázku, zda se do politiky vrátí, Kurz odpovídá státnicky: „Bylo mi ctí sloužit své vlasti. Jako politik jsem vždy hovořil o důležitosti podnikání a o tom, že existují lidé, kteří se odváží udělat tento krok – takže jsem cítil, že je správné to udělat sám.“ ●

32. ROČNÍK

Benátská!

s Impulsem

ROXETTE

LUCIE ★ CHINASKI ★ MIRAI
RICHARD MÜLLER ★ ŠKWOR ★ MIG 21
SOFIAN MEDJMEDJ ★ DAVID KOLLER
SEPAR ★ WOHNOUT ★ HORKÝŽE SLÍŽE
PROTHEUS ★ WALDA GANG ★ MAJK SPIRIT
NO NAME ★ VYPSANÁ FIXA
MICHAL HRŮZA A KAPELA HRŮZY
DOCTOR P.P. ★ PETER NAGY & INDIGO
KREYSON S LÁĎOU KŘÍŽKEM
MŇÁGA A ŽĎORP ★ TURBO ★ BRUTUS
HONZA NEDVĚD ML. A PŘÍBUZNÍ
PAVOL HAMMEL & PRÚDY ★ STREET69
TOTÁLNÍ NASAZENÍ ★ ATMO MUSIC

a další

23. – 26. 7. 2026 | LIBEREC

www.benatska.cz

IMPULS Rádio

Generální partneři

Hlavní partneři

Partneři

Pohled na ropnou plošinu Anchor společnosti Chevron, která pracuje v koordinaci se speciálním plavidlem o velikosti letadlové lodi, jež připravuje vrty pro přístup k ložiskům ropy až šest mil (9,7 kilometru) pod hladinou vody.

FOTO: Chevron

FT
FINANCIAL
TIMES

Hlubinná těžba v Mexickém zálivu ožívá

Nové technologie i regulační reformy podpořily odvětví hlubokomořské těžby, takže se plných patnáct let po katastrofě plošiny Deepwater Horizon zase dějí velké věci

Jamie Smyth

Hluboko v Mexickém zálivu se z modravých vod zvedá gigantická ocelová konstrukce o rozloze zvící fotbalového hřiště, kolem níž se na všechny strany do 225 kilometrů rozprostírá jen moře. Tato ropná plošina – čnějící lesem jeřábů a omotaná kilometry potrubí a kabelů – je součástí projektu s názvem Anchor v hodnotě 5,7 miliardy dolarů (119 miliard korun), který právě teď mění způsob, jakým těžební společnosti dolují „černé zlato“ zpod vodní hladiny.

Projekt Anchor, rozvíjený americkým ropným gigantem Chevron ještě ve spolupráci s partnerem TotalEnergies, využívá zařízení schopné pracovat při extrémně vysokých tlacích – zhruba o třetinu vyšších, než jaké dosud těžební odvětví využívalo – a díky tomu nově zpřístupnit dříve nedostupné zdroje. Plošina spolupracuje s vrtnou lodí Deepwater Titan, s plavidlem takřka o velikosti skromnější letadlové lodi, které vrtá do ložisek téměř až deset kilometrů pod hladinou při tlaku 20 tisíc liber na čtvereční palec (PSI), což je zhruba dvojnásobek toho, co vydrží speciální konstrukční beton (jedno PSI činí v soustavě mezinárodních měrných jednotek přibližně 6,895 kilopascalů). Je to prostě síla.

„Ta loď je naprosto jedinečná,“ tvrdí Jason Myers, zástupce Chevronu, odpovědný za vrtné práce na projektu Anchor, při prohlídce lodi Deepwater Titan. A dodává: „Otevře nám to spoustu možností, které jsme dosud nemohli prozkoumat, protože jsme neměli vrtné soupravy takovéhoto kalibru.“

„I tady budeme vrtat, bejby“

Ve skutečnosti není toto zařízení tak úplně unikátní. Společnost Beacon Offshore Oil, vlastněná investičním gigantem Blackstone, zavedla podobnou vrtnou technologii v zálivu letos v květnu a konkurenční Shell i BP ji plánují nasadit u svých nových projektů v letech 2028 a 2029. Poradci z Wood Mackenzie předpovídají, že moderní technologie umožní získat asi dvě miliardy barelů ropy a plynu, které dosud v zálivu nebylo možné vytěžit. A že bude postupně přijata po celém světě. Mohla by tak oživit mořskou těžbu ropy, která v posledních letech strádala vinou řady faktorů včetně katastrofální ropné havárie na zničené plošině BP Deepwater Horizon v roce 2010, dále americké břidlicové revoluce i celosvětového úsilí o přechod od tradičních fosilních paliv.

Investice v Mexickém zálivu loni klesly na 18,6 miliardy dolarů (podle údajů Rystadu po očištění o inflaci), zatímco v roce 2015 činily 43,7 miliardy – tedy asi 912 miliard korun. Region se nyní na celkové americké těžbě ropy podílí přibližně čtrnácti procenty, oproti zhruba čtvrtině na samém počátku 21. století. Nové technologie a pomalejší než očekávaný ústup od fosilních paliv však vlévají nový život do amerického offshore průmyslu – spolu s dramatickým uvolněním regulace za vlády prezidenta Donalda Trumpa. Mexický záliv, vodní plocha o rozloze 1,6 milionu čtverečních kilometrů, obklopená Spojenými státy, Mexikem a ostrovní Kubou, zaujímá klíčové místo v Trumpově vizi zajistit energetickou dominanci USA. Prezident oblast halasně přejmenoval na „Americký záliv“ jen pár hodin po lednovém nástupu do úřadu. Později zrušil omezení těžby z éry Joea Bidena a nařídil pořádat až do roku 2039 dvakrát ročně aukce licencí na těžbu ropy a plynu. První z těchto aukcí, nazvaná Big Beautiful Gulf One, je naplánována na 10. prosince a zahrne 80 milionů akrů mořské plochy.

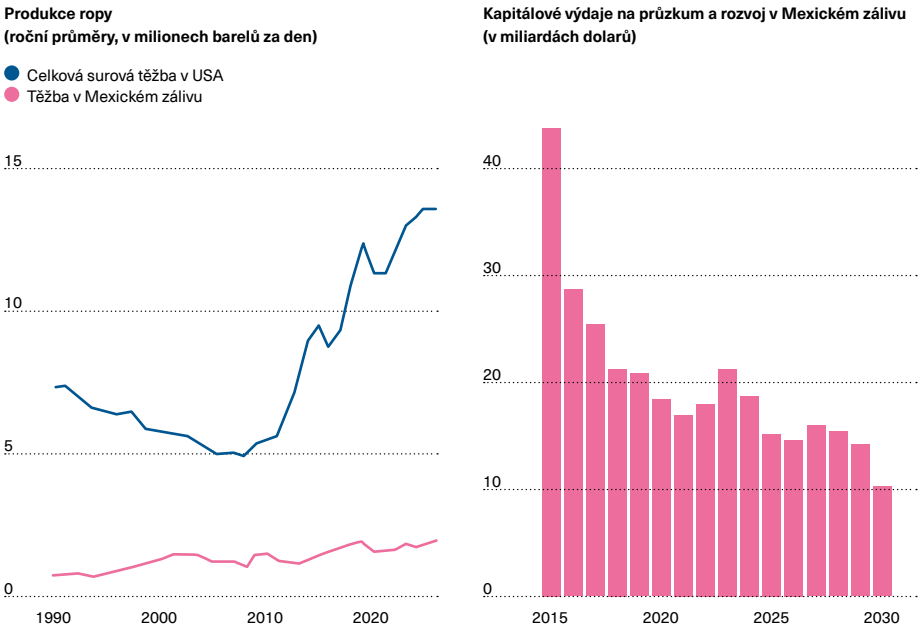
Jason Myers, zástupce společnosti Chevron pro vrtná místa na těžební stanici Anchor, tvrdí, že rozsah nových projektů v zálivu „otevře mnoho perspektiv a projektů“.

Houstnutí v Mexickém zálivu

Oživení těžby v zálivu by mohlo být zásadní pro udržení postavení Ameriky coby největšího producenta ropy a plynu na světě vzhledem k tomu, že produkce na pevnině má v příštím roce klesnout – producenti nákladné břidlicové ropy omezují investice v reakci na klesající ceny. Ne všichni však mají z tohoto mořského těžebního boomu radost. Ekologičtí aktivisté varují, že nové projekty takříkajíc uzamknou produkci ropy a plynu na další desítky let a podkopou závazky světových lídrů k odklonu od fosilních paliv – a to právě ve chvíli, kdy se tito představitelé scházejí na globálním klimatickém summitu COP30 v Brazílii a mají o věci jednat.

Demokratičtí politici obviňují Trumpa, že odměňuje své sponzory z řad fosilního průmyslu tím, že osekal klimatické a bezpečnostní regulace, čímž ohrožuje jak pobřežní komunity v Mexickém zálivu, tak americké daňové poplatníky. „My platíme za ropné havárie, my platíme za stoupající hladiny moří, my platíme za znečištění

Těžba v Mexickém zálivu roste, zatímco výdaje na průzkum klesají

ZDROJ: EIA, RYSTAD ENERGY UCUBE, UPRAVENO S OHLEDEM NA INFLACI

Ropná plošina Anchor využívá zařízení, která mohou pracovat při ultravysokých tlacích, zhruba o třetinu vyšších, než byly hodnoty používané v tomto odvětví dříve.

ovzduší a vody – a miliardáři, šéfové firem, mezitím v klidu odcházejí s tučnými zisky," říká (demokratický) senátor Ed Markey z Massachusetts.

Někteří též pochybují, zda si vývojáři nové generace vrtných technologií s ultra vysokým tlakem skutečně vzali ponaučení z tragédie plošiny Deepwater Horizon – i s ohledem na uvolňování regulací za Trumpovy administrativy. „Pořád je to odvětví, které se z velké části reguluje samo," namítá Antonie Jetterová, profesorka inženýrských technologií z Portland State University a spoluautorka zprávy o katastrofě Deepwater Horizon, publikované v roce 2021. „Lidé, s nimiž jsem v rámci svého projektu mluvila, se obávali, že po šoku z Deepwater Horizon se situace zase zhoršuje," doplňuje akademička.

Offshoreový ropný průmysl v Mexickém zálivu začal bujet před bezmála stoletím, když společnosti Pure Oil a Superior Oil Company postavily zhruba jednu míli od pobřeží města Creole v Louisianě dřevěnou vrtnou plošinu, tehdy jen ukotvenou do mořského dna borovicovými piloty. Tito průkopníci si stěží dokázali představit, jaký svět mořské těžby z ní vzejde: dnes je v ropou bohatých vodách západního zálivu u pobřeží Texasu a Louisiany rozeseto více než šest tisíc ropných a plynových struktur! A rozsáhlá síť ropovodů, rafinerií a další infrastruktury v oblasti snižuje náklady na rozvoj nových projektů, protože provozovatelé obvykle nemusejí budovat vše od začátku. Jenže jak se nejlepší ložiska ropy a plynu u pobřeží vyčerpala, firmy se přesunuly do hlubších vod a geologicky složitějších oblastí. Region se tak stal zkušebním polem pro technologie, jako jsou Deepwater Titan a Anchor, jež mohou být později nasazeny i v jiných částech světa. Projekt Anchor za 5,7 miliardy dolarů od Chevronu dokáže z podmořských ložisek nasát až 75 tisíc barelů ropy denně. Pro srovnání: jeden nový břidlicový vrt ve Spojených státech produkuje kolem 1 200 barelů za den.

Velké plány, hodně ropy

Platforma Anchor je klíčovou součástí plánu Chevronu rozšířit svoji těžbu v zálivu na 300 tisíc barelů denně do roku 2026, zatímco společnost přitvrzuje v konkurenčním boji se svým větším americkým rivalem, ExxonMobilem. Vrtná loď Deepwater Titan byla postavena speciálně pro naleziště Anchor firmou Transocean, specialistou na mořské vrty. Dokáže vrtat do obrovské hloubky a vydrží o 25 procent vyšší tlak než kterékoli jiné plavidlo, které Chevron vlastní. Na rozdíl od plošiny Anchor, v překladu Kotvy, ukotvené přibližně o míli dále, však není tato vrtná loď připevněna ke dnu oceánu – svoji aktuální pozici si udržuje pomocí automatizovaného systému dynamického polohování.

Na mořském dně pak Chevron nasazuje řadu zařízení přibližně o velikosti kufru, která sledují seismické odrazy a vytvářejí ostřejší obraz, což pomáhá lokalizovat ložiska ropy a plynu. Tento ropný gigant přichází i s inovacemi, jak své zaměstnance nevystavovat zbytečnému riziku. Během návštěvy velína plošiny Anchor popisuje Neil Menzies, ředitel Chevronu pro oblast zálivu, jak lze celé zařízení ovládat na dálku z pevniny – tedy v režimu, jemuž říká „hero mode". To dává rovněž šanci všem 120 zaměstnancům zařízení se bezpečně evakuovat, a přitom zachovat těžbu, pakliže se k plošině blíží hurikán.

Ale podobné kroky podnikají i další společnosti. Třeba Shell, který je s jedenácti mořskými těžebními zařízeními největším operátorem v Mexickém zálivu, už nasadil robotické „psy" a drony k inspekcím, které dříve prováděli zaměstnanci, a svým pracovníkům

Platforma Anchor je klíčovou součástí vytčeného cíle společnosti Chevron rozšířit svoji těžbu v zálivu na 300 tisíc barelů denně již do roku 2026. Takové vize ale nemá sama.

FOTO: Ken Childress/FT

>

ZDROJ: FT

na pevnině poskytuje soupravy pro virtuální realitu (VR), aby pomocí technologie digitálních dvojčat mohli na dálku pomáhat kolegům na moři plnit úkoly efektivněji a bezpečněji. „Dokážu si představit, že jednou bude na našich zařízeních mnohem méně lidí, než jich máme dnes," věří Colette Hirstiusová, prezidentka amerického Shellu (Shell USA), odpovědná za operace této ropné společnosti v zálivu při Mexiku a USA.

Nová politika roztáčí kohouty

Obnovené nadšení pro růstový potenciál těžby v zálivu však neženou kupředu jen nové technologie, ale stejnou měrou i politika. Fosilní průmysl obecně zažívá vzpruhu v důsledku posunu vládních priorit po celém světě. Válka na Ukrajině znovu obrátila pozornost k významu energetické bezpečnosti a rozmach energeticky náročných technologií umělé inteligence (AI) vedl prognostiky k přehodnocení odhadů, kdy nastane vrchol poptávky po ropě.

Nedávno pak Mezinárodní energetická agentura (IEA) upravila svoji předpověď, dle níž měla spotřeba fosilních paliv kulminovat v tomto desetiletí – nově však uvedla, že za současných politik bude spotřeba růst ještě příštích 25 let.

„Došlo k energetickému přechodu od té původní energetické tranzice," glosuje Daniel Yergin, místopředseda finančně-datové skupiny S&P Global. „Existuje mnohem větší důvěra v budoucnost ropy a plynu, jakou jsme neviděli ani během pandemie covidu, a to dává producentům více odvahy investovat do projektů těžby na moři s delším cyklem," vysvětluje. Zejména producenty v zálivu povzbudilo Trumpovo znovuzvolení. Jeho administrativa si dala za prioritu odemknout „pokladnici energie" ukrytou pod mořskou hladinou. Již v dubnu zavedla Trumpova vláda nové směrnice, jež umožňují offshore firmám těžit ropu a plyn z více ložisek s různými tlaky pomocí jediného vrtu. Tato pravidla takzvaného „comminglingu" neboli slučování těžby z více ložisek do jednoho vrtu snižují náklady, protože omezují nutnost hloubit další vrty; zároveň však přinášejí technické komplikace a kritici namítají, že tím rostou i rizika nehod. Zákon překrásně nazvaný One Big Beautiful Act, který prošel Kongresem v červenci, přinesl ropnému odvětví daňové úlevy a další pobídky, včetně snížení minimálních licenčních poplatků pro těžaře v zálivu ze 16,7 na 12,5 procenta.

Tento zákon také zrušil omezení těžby na moři z Bidenovy éry a zavedl nový patnáctiletý program aukcí těžebních licencí v zálivu pořádaných dvakrát do roka – krok, který podle průmyslu byl zásadní v tom, aby firmy získaly jistotu k rozjezdu nových, velkých projektů. Trumpova administrativa navíc zvažuje otevřít pro těžbu ropy a plynu i vody u pobřeží Kalifornie a Aljašky. Podle údajů analytiků z Rystadu díky tomu vzroste těžba ropy v zálivu letos o šest a příští rok o další tři procenta. Korporace Shell a Chevron sdělily deníku *Financial Times*, že hodlají v prosinci podat nabídku ve zmíněné aukci Big Beautiful Gulf One a že mají „větší důvěru" v nové pořádky zavedené Trumpovou administrativou. „V minulých letech jsme zažili odsunuté aukce licencí, zrušené aukce i právní spory okolo nich – což vedlo k mnohem obtížnějším podmínkám pro fungování. Teď jsou aukce v zálivu přímo součástí zákona. To je, myslím, velký krok vpřed," říká vrcholová manažerka Colette Hirstiusová ze Shellu.

Rafinerie Pascagoula společnosti Chevron v Mississippi, USA. Rozsáhlá síť ropovodů, rafinerií i další ropné a plynárenské infrastruktury v Mexickém zálivu a jeho okolí snížily náklady na rozvoj nových projektů.

S výhledy na mírný pokles

Přesto navzdory Trumpově profosilní politice zdaleka není jisté, že se podaří udržet těžbu ropy v USA na současné úrovni. Americký Úřad pro energetické informace (EIA) odhaduje, že produkce ropy ve Spojených státech dosáhne vrcholu letos při objemu 13,5 milionu barelů denně, načež v roce 2026 mírně poklesne kvůli propadu cen vyvolanému globálním přebytkem nabídky.

Americké břidlicové odvětví v průměru potřebuje cenu zhruba 65 dolarů za barel, aby bylo ziskové, jenže ceny ropy letos klesly ke 60 dolarům. Rostoucí náklady spojené s Trumpovými cly na ocel navíc přiměly mnoho těžařů na pevnině, aby omezili počet vrtných souprav, propustili frakovací týmy a seškrtali investice s cílem uchránit své marže. Offshore projekty však navzdory vysokým vstupním nákladům mohou dosáhnout bodu zvratu už při ceně kolem 20 dolarů za barel, protože fáze jejich produkce může trvat několik desetiletí. Americký břidlicový sektor tak možná vstupuje do své „fáze západu" – nejlepší zdroje na souši se vyčerpaly právě ve chvíli, kdy nová vlna technologického rozvoje umožňuje ropným těžařům otevřít nová ložiska na moři, upozorňují experti.

„Začínají se již objevovat otázky ohledně dlouhodobé ekonomické životaschopnosti pevninských nalezišť," prohlásil Paul Goodfellow, CEO společnosti Talos Energy, producenta těžícího

Tanker, skladovací nádrže a nakládací zařízení v námořním terminálu rafinerie Pascagoula na Mississippi.

Plošina Anchor je obklopena mořem nejméně ve vzdálenosti 225 kilometrů ve všech směrech.

v zálivu, během strategické telekonference s analytiky letos v červnu. „Zároveň technologický pokrok odemkl značné hlubokomořské zásoby. Jsme přesvědčeni, že těžba na moři bude hrát stále větší roli při uspokojování celosvětové poptávky po energii," dodal. Ačkoli jsou producenti v zálivu ohledně budoucnosti optimističtí, v krátkodobém i dlouhodobém horizontu stojí před řadou výzev.

Rekordní těžby předpovídané na roky 2026 a 2027 mají být dosaženy díky masivním investicím do dosud nevyužitých nalezišť a projektů na „zelené louce" (či spíše louži) – a rovněž díky průzkumu provedenému už téměř před deseti lety. Navzdory Trumpově deregulační smršti se však podle prognóz produkce v Mexickém zálivu do roku 2030 vrátí na úroveň roku 2024, a to kvůli útlumu nových projektů v příštích pěti letech, pokud ropné společnosti výrazně nezvýší investice. Nicméně prudký pokles cen ropy způsobený hrozícím přebytkem nabídky nutí mnoho firem po celém světě omezovat kapitálové výdaje. Podle poradenské společnosti Wood Mackenzie dojde v nadcházejícím roce ke dvouprocentnímu snížení investic, a pokud ceny klesnou pod 60 dolarů, budou škrty ještě hlubší.

Black Deal, či Green Deal?

Představitelé odvětví, kteří plánují projekty za miliardy dolarů s horizontem několika desetiletí, si také uvědomují, že fosilní kurz nastolený Trumpem by mohl být po příštích volbách zvrácen. Už nyní se rýsují náznaky, že se demokraté a ekologičtí aktivisté šikují k boji s ropným průmyslem. V zálivu si jako cíl vybrali plán společnosti BP – tedy provozovatele plošiny Deepwater Horizon – použít ultra vysokotlaké vrtání na BP projektu Kaskida, který má vzniknout 250 mil od pobřeží Louisiany. Letos v srpnu poslali demokraté v Senátu dopis americkému Úřadu pro správu energie oceánů (BOEM), v němž státní agenturu vyzvali k zamítnutí žádosti společnosti BP.

„Patnáct let po katastrofě Deepwater Horizon známe cenu bezpečnostních zkratek a slabého dohledu: zmařené lidské životy, zničenou obživu a zjizvené ekosystémy," napsali v listu senátoři. Firma BP kritiku odmítá a uvádí, že je odhodlána rozvíjet Kaskidu – ložisko, jež bylo objeveno roku 2006 při vrtech neblaze proslulé plošiny Deepwater Horizon. „Bezpečnost našich lidí a ochrana životního prostředí zůstanou naší nejvyšší prioritou po celou dobu tohoto projektu i ve všech našich operacích," stojí v prohlášení společnosti BP.

Spoleh na vysoce komplikované nové technologie však představuje také nová rizika, která prý ropné společnosti nejsou připraveny zvládnout, varuje profesorka Jetterová, spoluautorka zprávy o Deepwater Horizon. „Složitější operace, víc automatizace, více různých dodavatelů… Zdá se, že to ztěžuje pochopení toho, co se děje, a snižuje přehled o situaci. A stále neexistují robustní rámce procesní bezpečnosti a řízení rizik," upozorňuje na možná nebezpečí.

Na palubě plošiny Anchor však manažer Menzies z Chevronu prohlašuje, že bezpečnost je pro Chevron „hlavní prioritou", a odmítá jakékoli náznaky, že by snad nová technologie zvyšovala rizika nehody. „Úzce jsme spolupracovali s dozorovým orgánem – s Úřadem pro bezpečnost a ochranu životního prostředí (BSEE) –, aby nezávisle ověřil, že máme účinné vybavení na zvládnutí tlaků a hrozeb, jimž čelíme," říká Menzies. Regulační úřad BSEE pořádá školicí programy, kontroly vybavení a také nenadálá cvičení, aby prověřil připravenost provozovatelů na krizové situace.

Administrativa prezidenta Donalda Trumpa upřednostňuje odemknutí „energetického pokladu" pod vodou.

Zaměstnanci Chevronu tudíž doufají, že jim příznivá Trumpova politika zůstane v platnosti a Anchor položí základy a doslova ukotví desetiletí růstu těžby v zálivu. „Tohle odvětví stojí na pevných základech. Nezmizí jen proto, že se jednou za čtyři roky změní politická nálada. Všechno to nakonec ustojí," míní Russell Benoit, jenž začal pracovat u Chevronu v Mexickém zálivu před 21 lety.

Andrew Hartsig, odborník na politiku mořské těžby ropy a plynu z environmentální skupiny Ocean Conservancy, ovšem varuje, že Trumpovy krátkodobé politické veletoče nevytvořily takovou jistotu, jakou surovinový průmysl potřebuje pro své dlouhodobé investice: „Je to takové pingpongové přetahování administrativ – zdá se, že se to převaluje tam a zpátky docela rychle… Podle mě stále panuje velká nejistota ohledně toho, kam se celá energetická politika ubere v příštích pěti či deseti letech." ●

© The Financial Times Limited 2025. All Rights Reserved. Not to be redistributed, copied, or modified in any way. Euro Weekly is solely responsible for providing this translation, and The Financial Times Limited does not accept any liability for its accuracy or quality.

FOTO: Micah Green/FT, Ken Childress/FT / PŘEKLAD: Miloš Štěpař a Martin Rychlík, datum vydání originálu 17. listopadu 2025

Do takového porcelánového hrnku s výjevem z *Prodané nevěsty* si počátkem 20. století dělaly kávu naše prababičky (ze sbírek Národního muzea).

Smetanová konvice se stříbrnými linkami vyrobená v Dolním Chodově, pobočním závodě Horního Slavkova. Na konvičce je natištěna slavná značka Haas & Czjzek (Čížek) z první poloviny 20. století.

Sedlecký kaolin pro výrobu porcelánu je velký pojem, tamní firma jej na Karlovarsku těží již od roku 1892.

Souprava šálků s podšálky z porcelánky Horní Slavkov od nejstarší tuzemské značky Haas & Czjzek píšící svoji historii od roku 1792. Tento set je ale datován do první republiky či protektorátu (asi 1920 až 1945).

Porcelánový džbán s malovaným výjevem pochází rovněž z počátků 20. století (předmět ze sbírek Národního muzea).

České bílé zlato

Výroba porcelánu v časech první čs. republiky vzkvétala, firmy jako Kämpf či Epiag ale působily nejen na kaolinem a umem proslaveném Karlovarsku, nýbrž i na Moravě

Jiří Janáč, Jakub Rákosník

V době, kdy se v médiích téměř každodenně přetřásají zdroje „vzácných zemin“ kvůli jejich využití v elektrotechnice, se podíváme na hlínu, jejíž status býval před sto lety podobný. Zatímco tehdy yttrium či lanthanoidy nikdo příliš nevyhledával, současné technologie z nich učinily žádanou surovinu. A podobný příběh zažil kdysi také kaolin, cenný zdroj.

Bílý jíl, vyznačující se žáruvzdorností a plasticitou, se k výrobě porcelánu coby luxusní a kvalitní keramiky využíval od pradávna, a to i v českých zemích. Ovšem až industrializace potenciál jeho využívání podstatně rozšířila. Díky stabilitě i při vysokých teplotách našly „kaolinitické zeminy“ uplatnění v průmyslové metalurgii, ale hodily se též k výrobě papíru, jako plnivo v gumárenství či farmacii, jako materiál pro elektrotechnický porcelán (například na izolátory) a také při výrobě nátěrů a barev. Na rozdíl od vzácných zemin kaolin v Česku patřil (a patří) mezi hojně zastoupené horniny. A tudíž dostupné, a proto hojně v průmyslu využívané. Dodnes patří Česko mezi jeho největší producenty i v celosvětovém měřítku.

A také mezi přední spotřebitele. Jak výstižně pravil v roce 1925 pamětník: „Kaolinu výborné jakosti dobývá se v Čechách v tak velké míře, že zásobuje se jím nejen velká domácí industrie porcuálnová, ale že ve značném množství se také vyváží.“ V mnoha průmyslových odvětvích totiž dokáže nahradit jiné, dražší či dovozové alternativy. František Pticen, dlouholetý propagátor jeho využití a zároveň spoluautor publikace o dějinách těžby a zpracování kaolinu na Podbořansku, jej dokonce nazývá „českým bílým zlatem“!

Majolika či habánská keramika patří ke známým pojmům české kultury středověku a raného novověku. V 18. století však byla nalezena bohatá ložiska vysoce kvalitního kaolinu, která vdechla život mnoha podnikům, z nichž některé přetrvaly až do dnešních dní. Třeba naše nejstarší porcelánka v Horním Slavkově, založená již v roce 1792, sice už od roku 2011 není v provozu, avšak její obchodní značka Haas & Czjzek žije dál. Obdobně i druhá nejstarší porcelánka v Klášterci nad Ohří své brány uzavřela v roce 2024. Tamní značka „Thun 1794“, odvozená od jejího zakladatele hraběte Františka Josefa Thun-Hohensteina, rovněž existuje i nadále a výroba běží v jiných firemních závodech umístěných v Nové Roli a v Lesově.

Karlovarsko, země zaslíbená

Drtivá většina průmyslové výroby porcelánu se během 19. století soustředila na Karlovarsko. Právě odsud pocházel kvalitní kaolin a zároveň nedaleko byly i zdroje uhlí, potřebného pro pohon parních strojů. Přitom počátky byly přinejmenším rozpačité: kvalita domácího porcelánu se stěží mohla rovnat kvalitní dovozové produkci. A navíc ani rakouské mocnářství nemělo příliš zájmu povolovat tento směr podnikání soukromníkům, protože přeci existovala státní porcelánka přímo ve Vídni.

Většina slavných meziválečných porcelánek měla své kořeny hluboko v 19. století. Vznikaly však i nové. Z nich patrně nejslavnější byl závod v Loučkách, založený v roce 1907. I ten funguje až do dneška a pravidelně organizuje i porcelánové jarmarky. Rozjížděl se ovšem pozvolna. Pod firmou Egerländer Porzellanfabrik, GmbH, ho spouštěl zkušený loketský podnikatel v oboru malování porcelánu Benjamin Franklin Hunt. I když měl své zkušenosti s podnikáním i s prodejem, z ne zcela objasněných důvodů se této porcelánce nevedlo dobře a již v roce 1909 ji získal Rudolf Kämpf. Kämpfovi sice podle všeho patřila jen třetina továrny, zatímco zbytek náležel jeho obchodnímu partnerovi Rudolfu Dieterlemu, za svůj následný rozmach však vděčila především jemu. To ostatně dokládala i její tovární značka RKD s korunkou, tedy zkratka ze slov Rudolf-Grünlas-Kämpf.

Jak uvádí badatelka Miluše Kobesová, zprvu se výroba v Loučkách orientovala na hrnečky, záhy se však sortiment rozšířil i na různé typy jídelních a kávových souprav. Rudolf sice zemřel již v roce 1918, ale jméno Kämpf z trhu nezmizelo. V otcově úsilí pokračoval mezi válkami jeho syn Hans (spolu s matkou Josefínou a sestrou Antonií). Pro český trh vyráběl ovšem jen omezeně. Více než čtyři pětiny produkce směřovaly do zahraničí: po Evropě i do Ameriky. Své sklady a vzorkovny firma měla v Londýně,

FOTO: Historické muzeum Národního muzea, eSbírky, Sedlecký kaolin, archiv

Bělostný kaolinový důl u města Vidnavy (Weidenau), snímek pochází asi z dvacátých let 20. století.

Amsterdamu, Vídni i jinde. Za velké hospodářské krize Kämpf sice dočasně – jako mnozí další – musel snížit výrobu na polovinu z důvodu nedostatku odbytu, ale firma to zdárně přežila. A jistě by přežila i druhou světovou válku, třebaže musela dočasně přejít po dobu válečných let na odlišný sortiment. U toho však Hans Kämpf již nebyl. Bezprostředně po osvobození byl zatčen, firma byla v říjnu 1945 znárodněna a následně začleněna do národního podniku Slavkovský porcelán.

Podniky vedené vesměs Němci

Po rozpadu Rakouska-Uherska se asi 95 procent porcelánového průmyslu nacházelo na území českých zemí. Sortiment výroby porcelánu byl v meziválečné republice značný. Právě dvacátá léta znamenala i největší rozmach tohoto odvětví. Přitom čtyři pětiny z oněch 20 tisíc dělníků, o nichž mluvil Rudolf Hotowetz roku 1925 *(více v přiloženém boxu vpravo)*, pracovaly v západních Čechách, kde byla výroba koncentrována. A prominentní místo představovalo Karlovarsko. S ohledem na nerovnoměrné geografické rozložení bylo toto odvětví záležitostí hlavně německého „živlu“. Když národohospodář Jiří Hejda v roce 1928 zkoumal národnostní rozdělení domácího hospodářství, konstatoval na adresu výroby porcelánu lakonicky: „Vedení podniků je úplně německé, rovněž úřednictvo a dělnictvo. Český podíl lze stanoviti nejvýše: Češi 10 a Němci 90 procent. Zahraniční (anglická, rakouská, německá) účast dosti značná.“

I sortiment byl tehdy rozsáhlý. Ostatně, mnohé věci, které dnes děláme z jiných hmot, jako jsou plast či sklo, se tehdy vyráběly z porcelánu: typicky šlo o hlavičky panenkám a nádobíčko pro ně, rozličné kuřácké potřeby, pivní tácky, kávovary anebo kalamáře. Ačkoliv trhu dominovaly zavedené podniky, nadále vznikaly i nové. Mezi nimi patrně nejúspěšnější byly Keramické závody a. s. Bohemia, založené v roce 1921 v Nové Roli. Jejich zakladatelé údajně původně ani v úmyslu neměli pouštět se do výroby porcelánu: chtěli textilní fabriku. Vyhodnotili však, že za dané situace by z „bílého zlata“ mohl plynout daleko zajímavější zisk.

Časem došlo k propojení s finančním domem Petschků, kteří obstarali podniku potřebný kapitál pro další rozvoj. Výměnou za to však museli být zaměstnáni zkušení němečtí odborníci ze Selbu na opačné straně Smrčin, kde dodnes sídlí proslulá značka porcelánu Rosenthal.

Zajímavější styly keramiky

Zatímco předválečná česká výroba, co se týče designu, příliš nevynikala, mezi válkami s příchodem art deca a posléze i strohého funkcionálního tvarování se i v tomto směru notně polepšila. Prominentní místo na poli designu si vysloužila porcelánka v Březové, známější pod německým označením Pirkenhammer. Podle některých odborníků představovala ale již v první polovině 19. století domácí špičku: „Společným úsilím obou podnikatelů (Johanna Martina Fischera a Christopha Reichenbacha) se podařilo porcelánku v Březové dovést během deseti let k dokonalé jakosti střepu i úrovně dekorace. Pro tyto vlastnosti byly výrobky z Březové považovány za nejlepší český porcelán,“ hodnotili tamní produkci Jiří Chládek a Ilona Nová v přehledové knize o českém porcelánu z roku 1991.

Podnikatel Rudolf Kämpf na profilové fotografii z roku 1910, tři roky po založení známé porcelánky s jeho jménem.

Jmenovaní podnikavci sice získali od státu povolení na výrobu porcelánu v roce 1822, ale patrně tu s výrobou porcelánu experimentovali již dříve, třebaže se oficiálně směli věnovat pouze produkci kameniny. Brzy se jejich podnik vypracoval mezi domácí elitu. Nutno poznamenat, že osudovými se mu staly složité vlastnické poměry. V důsledku dědického nástupnictví se držba štěpila mezi narůstající množství dědiců. Nakonec se na počátku 20. století ocitla v konkurzu. Vystřídala poté několik vlastníků, aby

Kämpfova porcelánka vyráběla nejen v tomto provozu v Loučkách.

v roce 1918 zakotvila v rukou koncernu EPIAG (původně šlo o rakouskou společnost OEPIAG, jež se v roce 1921 transformovala). Ten pod svými křídly shromáždil řadu starších proslulých závodů, jako byly porcelánky ve Staré Roli, Lokti, Doubí či Dalovicích. Stal se tak – vedle výše zmíněných hornoslavkovských a klášterecký výroben – hlavním hráčem v československé výrobě porcelánu.

A Březová zůstala na špičce progresivního designu i v následujícím období – spolupráce s designery sdruženými ve Wiener Werkstätte či návrháři pro značku Rosenthal jsou v tomto směru snad dostatečně výmluvné. Tento koncern byl ovládán kapitálem vídeňských bank. A rovněž zde, tak jako v jiných odvětvích, můžeme vidět mezi válkami razantní pronikání jeho českého, respektive československého protějšku. Nejprve jejich podíly přebírala banka Bohemia, aby

FOTO: Wikimedia Commons, eSbírky, archiv

následně v druhé polovině dvacátých let přešly na Anglo-československou banku. Konsekventně ze správní rady Epiagu postupně mizeli reprezentanti rakouského kapitálu a nahrazovaly je osoby spřízněné s domácími bankami.

Schlimpové v Únanově

Ložiska kvalitního kaolinu se ovšem nacházejí i jinde, než jen v severozápadních Čechách – například též na Znojemsku, Jesenicku či v okolí Brna. A i tam se našli podnikatelé, kteří se pokusili proměnit hlínu v (bílé) zlato. Podívejme se tedy blíže na podnikání méně známé rodiny Schlimpů. V jihomoravské obci Šatov (tehdy Schattau), nedaleko říšské silnice ze Znojma do Vídně, narazili budovatelé železnice na keramické jíly. Tři muži ve vedení stavby dráhy, inženýr Konrad Wilhelm Hellwag, architekt drážních budov Carl Schlimp a stavební podnikatel Wolfgang Jochem, nabídnutou příležitostí nepohrdli. Stavba železnice začala roku 1868 a o pět let později již zahájili tovární výrobu dlaždic a šamotu.

Carl Schlimp nejprve z Vídně firmu jako podílník pouze řídil, od roku 1879 se však stal jediným vlastníkem. Svou „Erste Schattau Kunstbasaltchamote und Steinzeugwarenfabrik C. Schlimp in Schattau und Wien“ ale záhy rozšířil o nový výrobek. Zdroje žáruvzdorných jílů v okolí docházely, a tak otevřel kaolinový důl v nedalekém Únanově. Česky se tak jméno továrny připomíná roku 1894 jako „I. c. k. Šatovská továrna na umělý čedičový kámen, šamotky a kameninu

A. E. Haas (1804–1871) patřil k významným keramickým byznysmenům v Rakousko-Uhersku.

C. Schlimp, závod na plavení kaolínu v Únanově u Znojma, Vídeň.“

V Únanově zprvu prodával těžený materiál nezpracovaný. Teprve na sklonku 19. století se mu podařilo dokončit zařízení na výrobu kaolinových glazovaných obkladových dlaždic. Před válkou těžil asi 3 000 tun různě kvalitních kaolinů ročně. Ovšem válečná ekonomika a následná ztráta rakouských – pro Vídeňáka Schlimpa tedy domácích – trhů vedla roku 1920 k ukončení těžby. Šatovská keramička pod vedením synů zakladatele Ericha a Carla ml. také již nedosahovala prosperity z předválečných let, kdy jejích 700 zaměstnanců plnilo až 2 000 vagonů dlaždicemi, kachlemi, šamotovými cihlami či kameninovými rourami.

Únanovský kaolin Schlimpové prodali, a přes několik neúspěšných majitelů se nakonec dostal do majetku Západočeských kaolinových závodů, založených již v roce 1899 a spjatých především s obcí Horní Bříza. Tam se zanedlouho ocitla i nyní již akcionovaná mateřská firma. Bratři Schlimpové ovšem v jejím vedení zůstali až do roku 1941, kdy podnik změnil majitele. Důvodem byla skutečnost, že se ocitl na území třetí říše. K obnovení výroby dekorativních kaolinových dlaždic v Šatově už nikdy nedošlo. A únanovský kaolin, nyní nominálně západočeský, se těžil pro potřeby trhu, nikoliv již konkrétního výrobce.

Šamotárny na okraji

Žárovzdornost patřila k tehdy nejoceňovanějším vlastnostem – a kaolin sloužil jako surovina k výrobě šamotu, hmoty určené pro vyzdívku pecí, kamen a komínů nejen ve slévárenství. Ostatně i zmínění Schlimpové prodávali šamotové cihly. Nicméně evropsky významnou produkci šamotu se podařilo nastartovat na opačném, severním konci republiky rodině Latzelových. Tamní rodák Anton Cajetan Latzel (1818–1886) se vedle zemědělského podnikání pod Jeseníky věnoval od poloviny 19. století i dalším aktivitám, můžeme říci vlastně průmyslovým. Podílel se totiž na založení cukrovaru i tamní hospodářské školy. A jeho nejmladší syn Josef postavil ve Vidnavě továrnu na šamot. Kaolin z Vidnavy se vyvážel do Pruska již ve dvacátých letech 19. století, zejména do keramičky v Ratiboři. Anton Latzel na svém statku v Červené Vodě začal později experimentovat s rukodělnou výrobou šamotových výrobků. Načaté dílo dokončil syn Josef, když roku 1897 pozval z Durynska experty na zpracování kaolinu a výrobu šamotových cihel. Produkce ale směřovala zejména k pokrytí domácí potřeby – pro vyzdívku Latzelových vápenných pecí.

Roku 1908 ovšem továrnu převzala švýcarská Genossenschaft Schmelzberg Curych a vznikla Kaolinwerk & Schamottefabrik Weidenau s cílem expandovat na

Takto vypadala tradiční porcelánka Haas & Czjzek ještě někdy v 19. století.

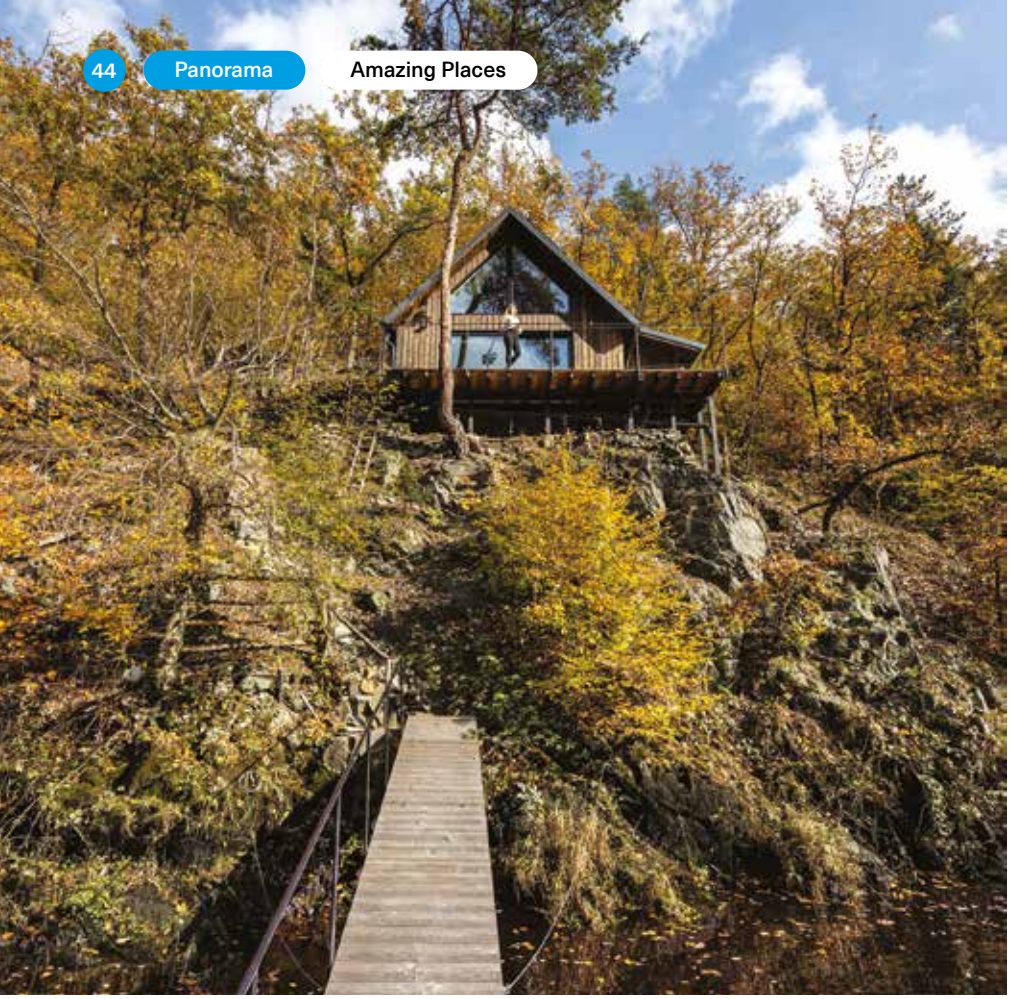
evropský trh. Rozšíření těžby otevřením nového dolu sice přibrzdila válka, ale došlo k němu záhy po jejím skončení. Z lomu vedl tunel, kterým se dopravoval kaolin přímo do šamotárny. Podle dobových údajů v továrně pracovalo až 3 000 dělníků a cihly skutečně putovaly do celé Evropy.

V období velké hospodářské krize firma fúzovala nikoli se západočeskou konkurencí (jako citovaní Schlimpové), nýbrž s koncernem Didier Werke sídlícím v Berlíně. Uskupení neslo jméno Latzelova konkurenta: pruského podnikatele Ferdinanda Didiera, jenž svoji kariéru začal obchodováním se šamotem ve Štětíně pořízením vápenky a šamotky; to bylo ovšem již roku 1834. Ve dvacátých letech 20. století společnost vlastnila 23 továren v Německu a v Československu například ještě pobočku v Podmoklech u Děčína. Ovšem i Didierovy závody na území osvobozeného Československa čekalo po druhé světové válce v březnu 1946 znárodnění – a začlenění do národního podniku Rakovnické keramické závody. ●

Autoři jsou hospodářští historikové, působí na Filozofické fakultě UK

Porculán jako exportní artikl

„V průmyslu hliněného zboží, který vyplňuje také asi tři až čtyři procenta našeho průmyslového vývozu, dvěma třetinami je účasten porculán. Máme (v Československu) 65 továren na porculán, založených hlavně na znamenitém kaolinu v okolí Karlových Var a zaměstnávajících na 20 tisíc dělníků. Jejich výroba je ze tří čtvrtin odkázána na export. V celém roce 1924 bude činit asi pět šestin předválečného exportu. Export stoupl ovšem na značný úkor ceny důsledkem těžké soutěže německé. Přesto vývoz průmyslu porculánového utěšeně vzrůstá, důkaz, že kvalitní zboží nalézá vždycky přiměřený odbyt. Bílý porculán (asi jedna pětina porculánového exportu) jde hlavně do nástupnických států; dražší porculán barevný hlavně do států vzdálenějších,“ hodnotil přední československý národohospodář Rudolf Hotowetz situaci ve své přednášce 26. ledna 1925 pro Českou národohospodářskou společnost.

Být chvilku „offtime“

Užít si komfort, přírodu a klid v dřevěných chatách nad štěchovickou přehradou

Dagmar Tichá
Amazing Places

Štěchovická přehrada je místem, kam se pražští výletníci i milovníci klidu rádi uchylují. Na jejím břehu se ukrývají dvě dřevěné chaty, jež původně sloužily trampům a místním osadníkům. Dnes každá z nich nabízí moderní vybavení, a přitom si zachovává kouzlo původního útočiště. Chaty 59 a 77 nad přehradní nádrží Štěchovice jsou ideálním místem pro ty, kteří chtějí být chvilku „offtime“.

Na začátku projektu chatek v přírodě byl Ferdinand – plovoucí chata na rybníku v jižních Čechách. „Tehdy se zrodila naše láska ke glampingu. A protože téměř všichni, kdo za projektem chatek stojí, jsou z Prahy, hledali jsme místo snadno dostupné,“ vzpomíná Vendula Šťávová. „Štěchovická přehrada nás okouzlila – výhledy, klid, možnost sejít k vodě a ideální dostupnost z Prahy. Když kolega zjistil, že dvě původní trampské chaty jsou na prodej, bylo rozhodnuto.“

Od trampů k moderně

Obě chaty mají svůj původ v časech, kdy byla oblast přehrady doménou trampských osad. „Rozhodli jsme se je nejprve rekonstruovat. Do provozu šly obě téměř současně, i když Chata 77 byla hotová dřív — chtěli jsme si ale sami otestovat, jestli naplní ten správný požitek z pobytu, zkrátka naše očekávání,“ pokračuje Vendula Šťávová a spokojeně dodává: „Ve finále to naše očekávání ještě předčilo – to místo je opravdu kouzelné.“

Při rekonstrukci kladl tým důraz na zachování původního ducha staveb: autentické dřevěné obklady i podlahy a také kamenné prvky. „Nejvíc jsme pyšní na kombinaci toho kvalitního starého s moderními a praktickými požadavky dnešní doby.“

Rozdíl mezi chatami spočívá především v jejich umístění a v kontaktu s přírodou. „Chata 77 je o něco větší, položená na skále výš. Má dvě terasy a široký rozhled. Chata 59 leží o něco níž. Ale zase se po několika schodech dostanete přímo k vodě,“ popisuje Šťávová.

Oba objekty poskytují plné zázemí – sprchy, toalety, ale zároveň i suché záchody pro ty, kdo chtějí opravdový přírodní zážitek. Vybavení je moderní a poskytuje příjemný komfort: lednice, plynové vařiče, nádobí i základní suroviny jako kávové kapsle, cukr, sůl. „Ačkoli se to nezdá, do osady zajíždí Rohlík, takže se dá objednat dovoz potravin,“ upozorňuje majitelka.

Krňany – Teletín

Chata 77 disponuje plynovým grilem, Chata 59 kamenným grilem; obě mají posezení na terasách, velká prosklená okna a spaní v patře, odkud je výhled na přehradu jedinečný.

U Chaty 77 je parkování přímo u objektu, u Chaty 59 vzdálené zhruba 200 metrů – sestupuje se k ní po kamenných schodech. Check-in a check-out jsou bezkontaktní, host má k dispozici detailní manuál a v případě potřeby je mu vždy provozovatel k dispozici i na telefonu. „Každá chata má také svoji saunu s prosklenou stěnou a fantastickým výhledem na vodu," doplňuje Šťávová.

Harmonické chvíle, klid a pohoda

Atmosféra chat je kombinací klidu téměř na samotě a moderního pohodlí. I když je tu pro případ home officu k dispozici wi-fi, klasickou televizi tu nenajdete – cílem je vypnout, vystačit si s minimem elektroniky, soustředit se na přírodu, sebe nebo třeba i jeden na druhého. „Lidé tu objevují pohodu v sobě i ve vztazích," usmívá se Šťávová.

Není divu, že si místo oblíbily mladší i starší generace. Oceňují možnost oddychnout si od pracovního shonu, a protože jsou obě chaty dog friendly, jezdí sem často také hosté se psy.

Když si sednete na terasu, všude kolem šumí voda přehrady, listí šustí ve větru, večer krásně svítí hvězdy – snadno získáte pocit, že jste úplně mimo běžný svět a zažijete chvilky v absolutní harmonii.

Pobyt v Chatách 59 a 77 znamená i možnost aktivního odpočinku. V docházkové vzdálenosti je vyhlídka Máj a na protějším břehu vede oblíbená naučná stezka Svatojánské proudy. Můžete se po ní vydat a projít si trasu romantickým údolím Vltavy – užijete si kombinaci malebné přírody, zajímavostí z historie i atmosféru pro místní kraj typickou, protože trasa stezky vede skrze legendární trampskou osadu Ztracenka.

Co čeká Offtime v příštím roce

„Do budoucna bychom pro naše hosty rádi rozšířili například sortiment služeb. Záleží na zpětné vazbě, zatím máme výhledově v plánu například možnost objednat si předem piknikové koše," vysvětluje Vendula Šťávová, nač se mohou hosté těšit v příštím roce.

Je jasné, že tým chat Offtime myslí na trendy v cestování — od glampingu přes dog-friendly pobyty až po home office v prostředí mimo domov. A právě zde, v tichu pod stromy u přehrady, našli prostor, kde to všechno propojit. ●

INZERCE

GOLDFINGERS
PRAGUE
MÍSTO, KDE
JE TI DOBŘE
30 LET
V PRAZE
GOLDFINGERS
WWW.GOLDFINGERS.CZ

Startuje anketa Auto roku 2026

Do soutěže je nominovaných 26 novinek na českém trhu

Erich Handl
handl@tydenikeuro.cz

Prvním kolem testovacích jízd odstartovala 26. listopadu anketa Auto roku 2026 v České republice. Porota odborných motoristických novinářů, ve které nechybí ani zástupce týdeníku Euro, bude volit z 26 předběžně nominovaných novinek na českém trhu. Přítomnost vozu na prvním kole jízd je jedna ze základních podmínek nominace. Společně s tím musí být auto možné do konce roku objednat a musí být k dispozici jeho ceník.

RUBRIKU PŘIPRAVIL: Erich Handl (handl@tydenikeuro.cz) / FOTO: archiv

Významnou část nominovaných tvoří čistě elektrické vozy a i další soutěžící nabízí vedle verze se spalovacím motorem i čistě elektrickou. Na seznamu jsou i zástupci nových čínských značek na českém trhu, zatímco Mercedes-Benz bude vítězství v předešlých dvou ročnících ankety obhajovat s modelem CLA.

Volba „českého“ auta roku kopíruje systém evropského Car of the Year (COTY). Celkem devatenáct porotců z řad odborných motoristických novinářů v prvním kole vybere finalisty, jejichž jména budou oznámena 10. prosince. Ve druhém kole se finalisté již utkají o titul Auto roku 2026, který bude udělen na slavnostním vyhlášení 10. února 2026. ●

Autor je šéfredaktorem časopisu Automakers

V Tuchoměřicích vzniká Cupra Garage

Skupina AutoBinck Car Distribution, která v Česku provozuje síť AutoPalace, investuje devět milionů do přestavby svého autosalonu ve středočeských Tuchoměřicích na salon Cupra Garage. Stavební práce probíhají za plného provozu pracoviště, které zajišťuje prodej nových vozů Cupra a Seat, autorizovaný servis a prodej originálních náhradních dílů.

Korejská SFI investuje v Ostravě

Korejský dodavatel světových automobilek SFI si pro svůj vstup do Evropy vybral Česko a zamířil do Ostravy. V obchodně-průmyslové čtvrti P3 Ostrava Central má od listopadu zázemí pro lehkou výrobu, skladování i administrativu. „Česko jsme si vybrali kvůli jeho strategické poloze ve středu Evropy. Díky tomu budeme velmi blízko svým cílovým zákazníkům. P3 Ostrava Central nám nabízí skvělou dostupnost pracovní síly, tradici průmyslové výroby, a hlavně prostor, který přesně vyhovuje požadavkům nás, ale i našich klientů,“ popisuje Sam Kim, managing director SFI Europe. ●

INZERCE

euro Peugeot

Peugeot 2008: SUV, které posouvá městskou mobilitu

Už deset let v řadě je Peugeot 2008 nejprodávanějším vozem této značky v Česku. A při pohledu na jeho mladistvý, svěží design, útulný a zároveň ultramoderní interiér a početný arsenál nejvyspělejších technologií se nelze divit. Díky kompaktním rozměrům se cítí jako doma ve městě, ale s pokročilým systémem Grip Control zvládne s jistotou i náročnější terén. Pro každodenní cestování oceníte 3D online navigaci s hlasovým ovládáním, která kromě aktuálního provozu sleduje i volná parkovací místa v okolí či ceny paliva na čerpacích stanicích.

Základ nabídky pohonných jednotek tvoří benzinový motor s manuálem. Lepší volbou je ovšem hybrid s automatickou převodovkou, který se obejde bez dobíjení a přitom efektivně šetří palivo. Nejekologičtější volbou je pak elektromotor o výkonu 156 koní a s baterií o kapacitě 54 kilowatthodin, která zajistí dojezd až 405 kilometrů na jedno nabití.

Cena začíná od 469 tisíc korun plus pětiletá záruka.

Náš tip: Láká vás luxus bezstarostné jízdy? Pak zvolte operativní leasing s měsíční splátkou od 6 090 korun včetně DPH. ●

Bohemia Sekt očekává dobrý ročník

Po několika výrazně teplejších letech přinesl letošní vinařský rok do českých a moravských vinic stabilitu. Skupina Bohemia Sekt hodnotí ročník 2025 z hlediska počasí jako příznivý, i když místy náročný na tempo sklizně a zachování kvality hroznů. Těch skupina zpracovala přes osm tisíc tun. „Počasí bylo letos vyrovnané, což vinicím vyloženě prospělo. Dozrávání hroznů sice postupovalo pomaleji, ale díky tomu si uchovaly svěžest a aroma," shrnul Petr Ptáček, vinohradnický manažer skupiny. Konečný charakter ročníku se ukáže až po dozrání vín, odborníci z Bohemia Sektu však očekávají harmonická a svěží vína s typickou elegancí moravského terroiru.

Škoda Muzeum otevřelo depozitář v historické hale

V prostorách historické tovární haly, v níž byla od roku 1907 zřízena kovárna v rámci rozšíření a modernizace výroby vozů Laurin & Klement, Škoda Muzeum od prosince otvírá veřejnosti svůj nový depozitář historických vozů. Z 23 vystavených exponátů je velká většina v nálezovém stavu, tak jak se po desítkách let vozy objevily v různých zapomenutých koutech či stodolách a byly získány do sbírek muzea. „Více než dvacítka historických vozů sahá až k samotným kořenům výroby automobilů v Mladé Boleslavi, jejich původní stav pak na návštěvníky dýchne originálním kouzlem a patinou," říká Andrea Frydlová, vedoucí Škoda Muzea.

Natland posiluje v energetice, zakládá Revoltum

Investiční skupina Natland dál rozšiřuje své aktivity v oblasti energetiky a obnovitelných zdrojů. Společně s dvojicí zkušených manažerů z oboru Janem Brázdou a Bronislavem Převrátilem založila podnik pod značkou Revoltum. Nově vzniklé joint venture propojuje investiční sílu a zkušenosti Natlandu s odborností a technologickým zázemím partnerů. Společným cílem je realizovat projekty, které budou kombinovat ekonomickou návratnost s technologickou udržitelností a dlouhodobou hodnotou. „Navazujeme na úspěchy, které jsme v tomto segmentu dosáhli, a nyní na nich budeme pracovat společně," uvedl Tomáš Raška, zakladatel a šéf Natlandu.

V USA zabodoval ITIS Holding ze skupiny PPF

ITIS Holding ze skupiny PPF, globální poskytovatel řešení pro inteligentní dopravní infrastrukturu a výběr mýta, oznámil významný milník své mezinárodní expanze. Jeho dceřiná společnost Vitronic získala až devítiletý kontrakt na provoz nové generace systému pro zajištění bezpečnosti provozu a automatizovaného vymáhání dopravních přestupků pro Montgomery County v americkém státě Maryland. S celkovou hodnotou přesahující 100 milionů eur projekt patří mezi nejvýznamnější svého druhu v USA. Navíc se na něm podílí poprvé v Severní Americe i další firmy ze skupiny ITIS Holding – česká společnost TollNet a slovenský SkyToll.

Na Liberecku používají recyklovaný posyp z minulé zimy

Tři tisíce tun kameniva vytřídili silničáři ze společnosti Silnice LK ze smetků, které po minulé zimě vymetli ze silnic, a vytříděné kamenivo znovu použijí během začínající zimy. Technologii na recyklaci posypu na Liberecku již testovali v posledních dvou letech, nyní se rozběhl plný provoz. Při jarním čištění vymetli silničáři asi 6,5 tisíce tun inertního materiálu, po vyčištění a vytřídění zůstaly asi tři tisíce tun kameniva. Kromě úspor kameniva a dalšího unikátního materiálu je důležité i ekologické a ekonomické hledisko. „Jen v rámci provozních zkoušek jsme kraji ušetřili přes 30 milionů korun," říká náměstek hejtmana Jan Sviták *(na snímku)*.

Poklepání základního kamene projektu Jitro

Nový rezidenční projekt Jitro společnosti PSN vzniká v Litevské ulici v pražských Vršovicích a nabídne celkem 144 jednotek v rezidenčním domě a 35 jednotek v městských domech, takzvaných townhouse. Výstavbu realizuje společnost Průmstav, architektonický návrh pochází ze studia Qarta Architektura. „Do Vršovic přinášíme vinohradské standardy – kvalitní architekturu, promyšlené detaily a zázemí na úrovni, kterou známe z nejlepších rezidenčních projektů. Chceme, aby se tu dobře žilo dnes i za dvacet let," komentuje jednatel PSN Max Skala. Kolaudace domu by měla proběhnout ve druhé polovině roku 2027.

Zdrojem informací pro tuto rubriku jsou tisková sdělení firem, institucí a spolků. / E-MAIL: spolecnost@tydenikeuro.cz / FOTO: archiv, Shutterstock

Nejrychleji roste Oddin.gg

V padesátce technologických rostoucích firem regionu má Česko 14 zástupců

Ondřej Hergesell
hergesell@tydenikeuro.cz

Renomovaný žebříček Deloitte Technology Fast 50, který hodnotí technologické firmy z regionu střední a východní Evropy z pohledu nárůstu tržeb, opět opanovaly české firmy; obsadily polovinu pozic z desítky nejrychleji rostoucích subjektů regionu. Celkově se mezi padesát nejrychleji rostoucích firem regionu (hodnotí se provozní výnosy za poslední čtyři roky) dostalo 14 českých firem, stejně jako z Polska.

„Česká republika znovu potvrdila svou roli technologické velmoci regionu. Je to jasný signál, že český technologický sektor přechází z pozice startupového ekosystému do fáze vyspělých, škálovatelných firem, které obstojí v globální konkurenci," komentuje Kateřina Novotná, česká šéfka programu Deloitte Technology Fast 50 a partnerka tuzemské pobočky Deloitte.

Vítězství obhájila pražská firma Oddin.gg, která vyvíjí digitální produkty a služby v oblasti datové analýzy v e-sportu se zaměřením na B2B služby pro e-sport a sázkové kanceláře. Zatímco vloni Oddin.gg ovládla žebříček s tempem růstu výnosů téměř osm tisíc procent, letos na vítězství „stačil" růst 4 267 procent. Firma vznikla v roce 2018 a má dnes jednu z nejpokročilejších platforem pro datové modelování, predikce a interaktivní obsah ve světě e-sportových soutěží. Firma je součástí skupiny Realms Group, disponuje týmem datových vědců, vývojářů a bývalých profesionálních hráčů. Díky tomu vytváří produkty, jež přesně reagují na specifika sportu – od rychlosti dat po zapojení fanoušků.

Zástupci české firmy Oddin.gg, která už podruhé ovládla žebříček Deloitte Technology Fast 50.

Češi na špičce

(nejrychleji rostoucí technologické firmy ve středoevropském regionu, tempo růstu v %)

1.	Oddin.gg *(Česko)*	4 267
2.	PowereX *(Slovensko)*	2 510
3.	Mizzox *(Polsko)*	2 504
4.	FaceUp Technology *(Česko)*	2 146
5.	Adam *(Česko)*	2 118
6.	Wallester *(Estonsko)*	2 070
7.	Patron GO *(Česko)*	1 978
8.	Malcom Finance *(Česko)*	1 904
9.	AP-Tech *(Polsko)*	1 787
10.	Advanced Protection Systems *(Polsko)*	2 077

ZDROJ: DELOITTE TECHNOLOGY FAST 50 CE

Z českých firem uspěly ještě na čtvrtém místě FaceUp Technology, na pátém startup Adam a na sedmém místě fintechová aplikace Patron GO. Devátá skončila společnost Malcom Finance. Nejvíce zástupců mají v žebříčku shodně Česko a Polsko – 14 firem –, ze Slovenska jich je osm. Konkurence mezi zeměmi byla letos těsnější než v předchozích letech, průměrný růst padesátky nejrychleji rostoucích technologických firem dosáhl 1 219 procent, pro vstup do žebříčku bylo potřeba meziročně vyrůst zhruba o 600 procent. ●

Sluchátka Dell využívají AI pro potlačení hluku

Společnost Dell Technologies uvedla na český trh bezdrátová sluchátka Dell Pro Plus Earbuds, která vynikají mikrofonem s technologií adaptivního aktivního potlačení hluku (ANC) založeného na umělé inteligenci. Technologie využívá neuronovou síť trénovanou na více než 500 milionech vzorků okolního hluku. Díky tomu mikrofony sluchátek dokážou účinně odfiltrovat okolní ruchy a zřetelně zachytit hlas uživatele, takže řeč zůstává i v rušném prostředí čistá a srozumitelná. I při využití aktivního potlačení hluku vydrží sluchátka pět hodin hovoru či osm hodin poslechu, v kombinaci s dobíjecím pouzdrem zvládnou více než 16 hodin hovoru. Pět minut rychlonabíjení vystačí na další hodinu hovoru. Výrobce nabízí rovněž speciální aplikaci pro ladění uživatelských zvukových profilů, párování až s osmi zařízeními a snadné propojení s počítači. Dell Pro Plus Earbuds se prodávají od 4 400 korun.

Malá televizní revoluce

Samsung uvedl na český trh první televizor s převratnou technologií Micro RGB, jež by mohla způsobit revoluci v segmentu televizorů. Zobrazovací technologie Micro RGB je postavena na využití extrémně malých, samostatných diod třech barev – červené, zelené a modré – o velikosti přibližně 100 mikrometrů (desetina milimetru), které lze pomocí AI ovládat, a vytvářet tak samostatný zdroj podsvícení. Díky tomu má televizor intenzivnější jas, lepší kontrast a detailnější prokreslení barev. Obrazovka s Micro RGB panelem dokáže zobrazit 2 030 barev z palety Pantone. To vše se snížením spotřeby elektrické energie až o 30 procent. V Česku je novinka od Samsungu v prodeji exkluzivně v Datartu na pražském Zličíně, televizor o velikosti 115 palců se se prodává za cenu od 699 tisíc korun. ●

RUBRIKU PŘIPRAVIL: Ondřej Hergesell (hergesell@tydenikeuro.cz) / FOTO: archiv

Provident Financial ČR

Martin Navrátil • finanční ředitel

Novým finančním ředitelem Provident Financial ČR je Martin Navrátil. „Nebankovní sektor má dlouhodobě důležitou roli na finančním trhu v rozšiřování dostupnosti financování mezi všechny vrstvy společnosti," uvádí Navrátil, který svou kariéru začal v PwC a pak pracoval zejména v bankovním sektoru. V KBC Group, Telenor Banka nebo Home Creditu působil v různých rolích – jako finanční ředitel, ale i ředitel řízení rizik nebo předseda představenstva; v minulosti žil a pracoval v Bruselu, Srbsku, ale také v Indii. Vystudoval VŠE v Praze a má titul MBA z INSEAD ve Francii.

Logio

Oto Hausmann • CEO

Konzultačně-technologická společnost Logio změnila své nejvyšší vedení, když od října převzal pozici CEO Oto Hausmann, dosavadní COO. Firma chce dlouhodobě rozvíjet kvalitu a pozici svých služeb nejen ve střední Evropě, kde je doma. Aktuálně pracuje na rozběhu prodeje ve Španělsku a postupně i na dalších trzích. „Chceme být první volbou pro supply chain strategie, řešení a software v Evropě," říká Hausmann, jenž ve firmě působí už osmým rokem. Začínal jako manažer strategických projektů a později se stal COO.

ČSOB

Jan Bureš • hlavní ekonom

Do funkce hlavního ekonoma skupiny ČSOB od listopadu nastoupil Jan Bureš. Současně zůstává v ekonomickém týmu mateřské skupiny KBC. Bureš vystudoval VŠE v Praze, obor Hospodářská politika. Před nástupem do bankovního sektoru pracoval jako analytik Českého statistického úřadu a vedoucí výzkumu v Institutu pro evropskou politiku Europeum. V roce 2005 se stal seniorním ekonomem ČSOB a KBC. Od roku 2007 působil jako hlavní ekonom Poštovní spořitelny a v roce 2016 přešel na pozici hlavního ekonoma Patria Finance. V roce 2024 ho vláda jmenovala členem Výboru pro rozpočtové prognózy na jeho první funkční období.

Penta Fund

Tomáš Hochmeister • CEO

Skupina Penta posiluje vedení Penta Fund. Po spěšném startu se novým CEO od prosince stal Tomáš Hochmeister, profesionál s více než 18 lety praxe v bankovnictví. Do Penta Fund přichází z Komerční banky, kde v posledních letech působil jako výkonný ředitel a vedoucí investičního bankovnictví. Předtím dvanáct let pracoval v Societe Generale Corporate & Investment Banking v Londýně a Paříži. Hochmeister je absolventem Institutu ekonomických studií na Fakultě sociálních věd UK, postgraduál studoval na College des Ingenieurs v Paříži.

Terapie.cz

Ondřej Janošík • CEO

Novým CEO platformy Terapie.cz je od září Ondřej Janošík, její dosavadní technologický ředitel. Povede rozvoj služeb pro odbornou veřejnost a bude zodpovědný za rozšíření sítě terapeutoven ve velkých městech po celém Česku. Janošík donedávna řídil společnost Notum, která vyvíjí softwarová řešení na míru. Díky této zkušenosti přináší silné manažerské i technologické know-how. „Kombinace jeho dovedností a porozumění potřebám uživatelů je velkou příležitostí pro další růst. Terapie.cz se může posunout nejen v online prostředí, ale i v offline světě, kde chceme terapeutům nabízet kvalitní zázemí a posilovat komunitu odborníků," přibližuje Pavel Pařízek, psycholog a zakladatel Terapie.cz.

1. PROSINCE

Martin Diviš (52)
generální ředitel,
předseda představenstva:
Kooperativa pojišťovna,
Vienna Insurance Group

Jaromír Sladkovský (56)
generální ředitel,
předseda představenstva:
Raiffeisen investiční společnost

2. PROSINCE

Tomáš Kotrč (60)
člen dozorčí rady: ABF

Lubomír Král (53)
ředitel právního oddělení,
člen představenstva: PPF

Vít Kutnar (56)
zakladatel, statutární ředitel,
předseda správní rady: DEK

Martin Lukeš (62)
generální ředitel, předseda
představenstva: Czechocar

3. PROSINCE

Miroslav Jestřabík (59)
člen představenstva: MND

Sylva Krechlerová
jednatelka: Kronospan CR

4. PROSINCE

David Batal (51)
vedoucí partner Audit & Assurance:
Deloitte Česká republika

5. PROSINCE

Petr Bučík (47)
partner odpovědný za poradenství,
jednatel: KPMG Česká republika

6. PROSINCE

Josef Bárta (66)
předseda představenstva: CZ Loko

Martin Blaškovič (70)
předseda představenstva:
Zetor Tractors

7. PROSINCE

Petra Buzková
společník, jednatelka:
VKS Legal, advokátní kancelář

Jesper G. Lauridsen (60)
COO: Ahold Delhaize CSE

Zdrojem informací pro tuto rubriku jsou tisková sdělení firem, institucí a spolků. / E-MAIL: spolecnost@tydenikeuro.cz / FOTO: archiv

L'OR BARISTA

PRO NEKONČÍCÍ POŽITEK Z KÁVY

NOVINKA

Velké baterky mění pravidla hry

Václav Skoblík
obchodní ředitel společnosti UCED

Zájem o akumulaci elektřiny v Česku výrazně roste a stále víc i mezi velkými investory. Od října 2025 lze díky novele energetického zákona připojovat do sítě i samostatně stojící velkokapacitní bateriová úložiště (BESS), tedy systémy, které nejsou svázány s konkrétní elektrárnou. Tím se otevírá nová kapitola české energetiky.

Podle odhadů distributorů a ministerstva průmyslu a obchodu už nyní existují žádosti o připojení projektů s celkovou kapacitou několika tisíc megawatthodin (MWh). Pro srovnání, aktuálně největší fungující bateriové úložiště v Česku má kapacitu přibližně 29 MWh a výkon 12 MW. Další projekty jsou ve výstavbě a dosahují už stovek MWh. Svou první baterku jsme letos v Kutné Hoře zprovoznili i my.

Z původně doplňkové technologie se tak stává plnohodnotná součást energetické infrastruktury. Baterie dnes nejen vyrovnávají výkyvy ve výrobě z obnovitelných zdrojů energie, ale dokážou i poskytovat služby výkonové rovnováhy, například regulaci frekvence nebo rychlé reakce na výkyvy spotřeby. Legislativní posun zároveň otvírá nové obchodní a technologické příležitosti. Akumulace se stává samostatným trhem, který už není závislý pouze na fotovoltaice či větrných elektrárnách. Na druhé straně je potřeba zachovat realistický pohled.

Podle Asociace pro akumulaci energie je počet podaných žádostí výrazně vyšší, než síť reálně ke stabilizaci potřebuje. Část projektů může skončit už ve fázi příprav a někteří investoři podle asociace rezervují připojovací kapacity spekulativně. Klíčové proto bude, aby trh selektoval skutečně proveditelné, které mají technologickou kvalitu i ekonomický smysl. Celková akumulační kapacita v Česku se nyní pohybuje kolem dvou gigawatthodin, z čehož většinu tvoří menší baterie v domácnostech a firmách.

Z aktuálního maxima 29 MWh se ale během několika let očekává nárůst projektů s kapacitami v řádu stovek MWh. To představuje zásadní změnu, akumulace se posouvá od pilotních projektů k běžné infrastruktuře. Budoucnost české energetiky tak stojí na rovnováze mezi rozvojem obnovitelných zdrojů energie a stabilizačními nástroji, mezi nimiž budou hrát baterie klíčovou roli. Důležité je, aby tento boom probíhal s rozumem – s důrazem na kvalitu, síťovou přínosnost a dlouhodobou udržitelnost. ●

euro

www.instagram.com/tydenikeuro
www.twitter.com/tydenikeuro
www.facebook.com/tydenikeuro
www.tydenikeuro.cz

Týdeník Euro vychází od října 1998

Vydává
New Look Media s.r.o.
Apolinářská 3
Praha 2
128 00
IČO: 06162894
dopisy@tydenikeuro.cz
www.tydenikeuro.cz

Šéfredaktor
Ondřej Hergesell

Zástupce šéfredaktora
Martin Rychlík

Editoři
Luděk Bednář
Pavel Pokorný

Analytik a komentátor
Petr Fischer

Reportér
Ondřej Koutník

Redakce
Michael Durčák
Erich Handl
Ondřej Kubala
Pavel Páral
Matěj Široký
Miloš Štěpař
Lukáš Vincent
(E-mail na členy redakce: prijmeni@tydenikeuro.cz)

Stálí spolupracovníci
Pavel Hansliček
Blahoslav Hruška
Vít Chalupa
Lukáš Kovanda
Luděk Mádl
Jan Palička
Martin Pánek
Dušan Rovenský
Václav Rybář
Petr Starý

Jazyková redakce
Simona Vondráčková

Grafické oddělení
Jakub Adamů
Štěpán Bejr
Vojtěch Velický

Fotooddělení
Hynek Glos
Marek Musil
Lukáš Procházka
Vladimír Šigut
Michael Tomeš
Matúš Tóth

Obchodní ředitelka
Michaela Hromádková
michaela.hromadkova@newlookmedia.cz, tel.: 602 853 496

Inzerce
Ivona Klímová
ivona.klimova@newlookmedia.cz, tel.: 777 830 500
Ernest Novák
ernest.novak@newlookmedia.cz, tel.: 608 818 028
Lucie Ouzká
lucie.ouzka@newlookmedia.cz, tel.: 607 144 396

Manažerka distribuce, výroby a logistiky
Monika Matějková
monika.matejkova@newlookmedia.cz

Objednávky předplatného
SEND Předplatné, s. r. o.
T: 225 985 225
tydenikeuro@send.cz
www.tydenikeuro.cz/predplatne

Distribuce
První novinová společnost a.s.
Česká pošta, s. p.

Tisk
Triangl, a.s.

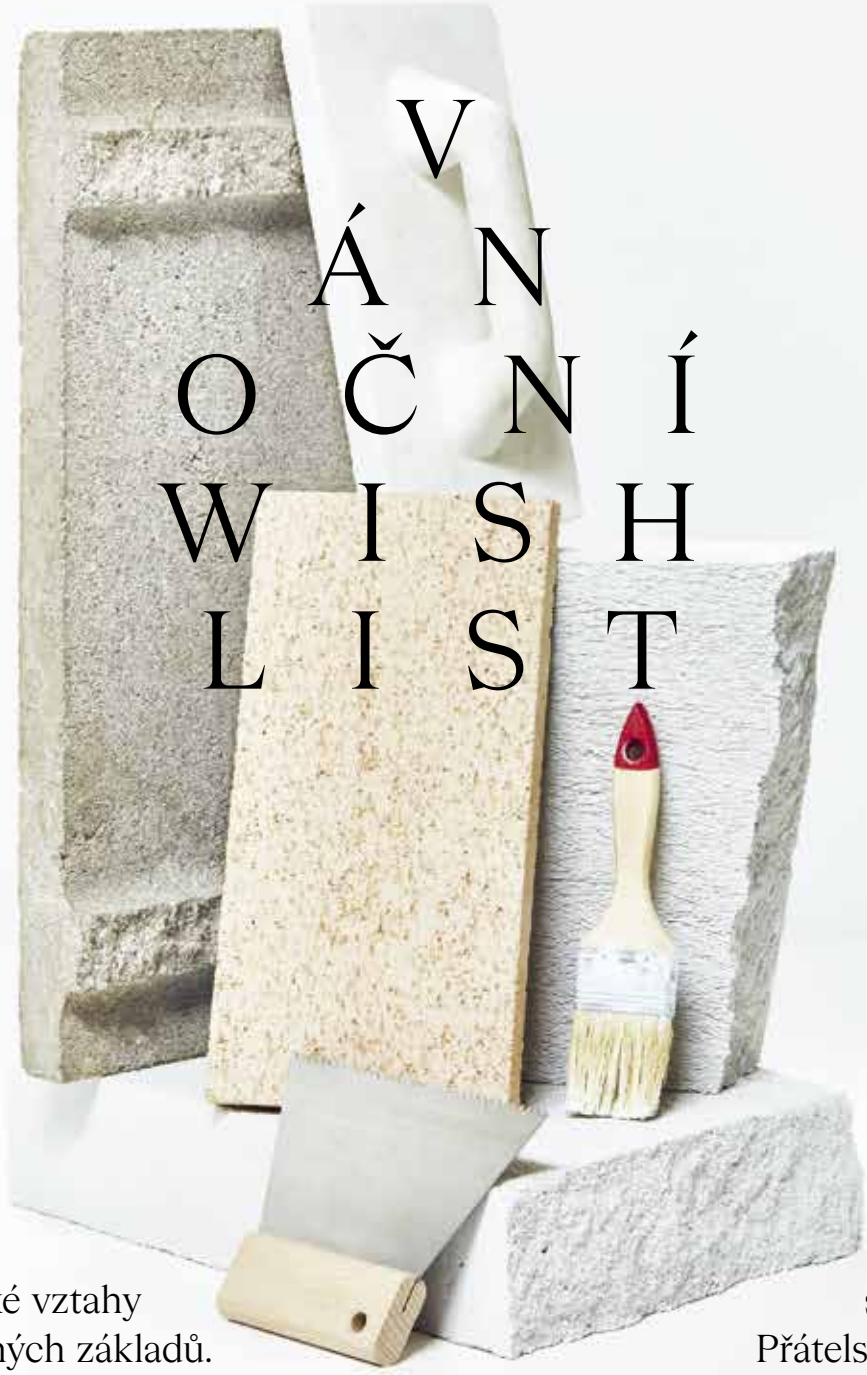
Registrace
MK ČR E 8030
pod č. j. 10004/98
ze dne 28. 8. 1998,
ISSN 1212-3129.
Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

© New Look Media. Jakékoli užití části nebo celku, zejména přetisk včetně šíření jakýmkoli způsobem bez výslovného svolení vydavatele, je zapovězeno.

Partner
FT FINANCIAL TIMES

Svět se na chvíli ztišil. Mezi bílými bloky

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

VÁNOČNÍ WISH LIST

Mezilidské vztahy se neobejdou bez pevných základů. Přátelství je občas dobré přetřít novou vrstvou laku, trhliny v lásce ucpat kvalitním tmelem a vzájemnou úctu a porozumění zbytečně nerozdělovat neprostupnými příčkami tam, kde nejsou třeba. A stejně jako kvalitní architektura potřebuje vizi, poctivost, odvahu a čas, nejryzejší city to nemají jinak. Je dobré je budovat postupně, z kvalitních materiálů a sem tam popustit uzdu fantazii, ať nevznikne nudný panelák. My jsme pro vás vybrali vánoční dárky, které vám k vysněným architektonickým skvostům vydláždí cestu, aby se vám lépe jelo...

a jemným prachem se rozlilo světlo —

APART Stříbrný prsten, který v sobě nese tajemství noční oblohy — jeho jemně strukturovaný povrch připomíná měsíční krajinu a dodává klasickému stříbru nový rozměr. Elegantní, a přitom netradiční design z něj dělá šperk, který zaujme na první pohled. Hodí se pro ženy, které milují detail a hledají originalitu i v minimalistickém stylu.

↘ www.apart.cz

4 090 Kč

CHANEL Podobně jako každý rok, také letos si francouzská značka pro své fanoušky připravila jedinečnou vánoční řadu líčidel, která přichází do obchodů v limitovaném množství. Tentokrát jsou její barvy inspirovány kontrasty noční oblohy plné hvězd a magických odlesků. Na kolekci, v níž najdete paletky očních stínů, rozjasňovače, rtěnky i laky na nehty v kosmických odstínech, spolupracovala francouzská vizážistka a kreativní make-up artistka Cécile Paravina.

↘ www.chanel.com

od 890 Kč

SODASTREAM ENSO
Prémiový výrobník perlivé vody přichází v nových barvách! K původnímu nerezovému provedení přibyly dva elegantní matné odstíny — černá a písková, které reflektují aktuální trendy interiérového designu. Za návrhem ENSO stojí uznávaný japonský designér Naoto Fukusawa, známý čistými liniemi a smyslem pro detail i funkčnost. V balení najdete luxusní litrovou lahev z Tritanu s odnímatelným nerezovým dnem a bombičku se systémem Quick Connect pro snadné nacvaknutí.

↘ www.sodastream.cz

5 990 Kč

CUPRA Terramar PA komb. spotřeba 1,6–1,8 l / 100 km, emise CO_2 36–42 g/km. Použité obrázky jsou pouze ilustrativní.

VKROČTE DO TĚCHTO VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ DOBŘE ODPOČATÍ

VÁNOČNÍ TIPY NA DÁRKY

1.

6.

5.

2.

3.

4.

1. Luxusní župan ze 100% bavlněného froté v ikonickém modrobílém kostkovaném vzoru Hästens. **2.** Měkké a hřejivé papuče Hästens z bavlněného saténu, plněné husím prachovým peřím pro maximální pohodlí. **3.** Pyžamo z jemného bavlněného saténu v typickém modrobílém kostkovaném vzoru Hästens. **4.** Luxusní saténová maska na spaní ze 100% hedvábí se vzorem monogramu Hästens. **5.** Luxusní povlak z česané saténové bavlny Supima nabízí hedvábně jemný dotek a výjimečný komfort. **6.** Hebký a měkoučký plyšák Hästens, dlouhý 60 cm, potěší děti i dospělé svým neodolatelně jemným zpracováním.

Hästens
since 1852

BE AWAKE FOR THE FIRST TIME IN YOUR LIFE® | HASTENS.COM

HÄSTENS CONCEPT STORE | Vinohradská 33, 120 00 Praha 2 | Nové sady 25, 602 00, Brno-střed

měkké, jako by si samo hledalo cestu

❶ BAO
Kuchařka kultovní londýnské restaurace BAO se stovkou ikonických receptů — včetně těch na knedlíčky v páře.
↘ www.pagefive.com

980 Kč

❷ SAGAFORM
Termohrnek Ted z nerezové oceli je vybaven dvojitou stěnou, díky které udrží nápoj teplý až čtyři hodiny.
↘ www.nila.cz

799 Kč

❸ ANGULUS
Zimní kotníkové boty s podšívkou z merino vlny mají výbornou tepelnou izolaci a přitom jsou prodyšné.
↘ www.nila.cz

5 999 Kč

❹ MONTBLANC
Malá kožená peněženka se strukturovaným povrchem pojme drobné, bankovky i tři platební karty.
↘ www.montblanc.com

8 200 Kč

❺ FERM LIVING
Otvírák na láhve vyrobený z mosazné litiny má rukojeť zdobenou pleteným ratanem s černými detaily.
↘ www.designspot.cz

620 Kč

❻ IQOS × SELETTI
IQOS a italský designérský dům SELETTI spojily síly a představily zbrusu novou limitovanou edici, která v sobě spojuje to nejlepší z obou značek. Bezdýmné zařízení IQOS ILUMA i Prime s dotykovým displejem a praktickým režimem pauzy (až na 8 minut) se díky této spolupráci zahalilo do černo-zlatého hávu, který na sebe okamžitě strhne veškerou pozornost.
↘ www.iqos.com

3 190 Kč

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

k teplu. V tom tichu se rodí nový příběh.

IUMAN

Dlouhé pánské pyžamo ušité z bavlněného česaného plátna je velmi příjemné na dotyk a v chladných zimních měsících ho zaručeně oceníte — nejen v noci, ale i během líných víkendů u televize. Trendy kostkovaný potisk zdobí jak kabátek s klopami a zapínáním na knoflíky, tak kalhoty se stahovací šňůrkou a bočními kapsami. Díky široké nabídce velikostí si každý najde tu svou.

↘ www.intimissimi.com

1 899 Kč

INTIMISSIMI

Hedvábné kombiné s nastavitelnými úzkými ramínky je zdobené krajkou ve výstřihu i na spodním lemu. Použité hedvábí je vyrobeno z nejušlechtilejších, nejjemnějších a nejodolnějších přírodních vláken. V zimě dokonale zahaluje a udržuje tělo v teple, zatímco v létě umožňuje pokožce volně dýchat a dodává pocit svěžesti. Vybírat můžete z pestré palety barev.

↘ www.intimissimi.com

1 599 Kč

FALCONERI

Svetr ze 100% ultratenkého kašmíru s rafinovaným dvojitým výstřihem do V skvěle zdůrazňuje postavu. Má snížené průramky, dlouhé rukávy a lichotivou délku k bokům. Minimalistický vzhled je zdobený žebrováním na spodním lemu, manžetách i ve výstřihu. Dodává tak svetru punc klasiky a nadčasovosti. Krom béžové můžete sáhnout také po bílé, šedé nebo staroružové variantě.

↘ www.falconeri.com

5 299 Kč

FAQ™

FAQ™ 402

NOVÁ ÉRA OMLAZENÍ

Značka FAQ™ Swiss, součást skupiny FOREO, posouvá hranice domácí anti-aging péče. Přístroj FAQ™ 402 kombinuje duální mikroproud a komplexní LED terapii (červené, modré a blízké infračervené světlo) pro okamžité zpevnění, vyhlazení a tvarování pleti obličeje i krku. Čtyři inteligentní elektrody aktivují až 69 svalů v obličeji, zatímco pokročilá AI technologie přizpůsobuje intenzitu každé zóně pleti v reálném čase. Výsledek? Liftingový efekt, který vidíte i cítíte — redukce jemných vrásek, lepší elasticita a svěží vzhled. Profesionální výkon, který byl dříve dostupný jen v estetických klinikách, si teď dopřejete kdykoliv doma.
FAQTM 402

Dostupné na Foreo.com, Notino.cz a Sephora.cz.

Rýdl
ŠPERKY

MIMOŘÁDNÉ OD PRVNÍHO OKAMŽIKU

NÁRAMEK TENNIS

Nadčasový luxusní náramek osázený třpytivými brilianty nikdo nepřehlédne. Každý z diamantů je usazen do čtyř krapen, což je vsazení, které nejvíce umocňuje jejich lesk.

NÁHRDELNÍK HUMMINGBIRD

Kolibřík je symbolem štěstí, radosti, harmonie a optimismu. Náhrdelník, který potěší srdce a připomene, že i v nejmenších věcech se skrývá síla a krása.

PRSTEN PALETTE

Originální prsten zdobený barevnými safíry. Dárek, který vyjadřuje radost, osobitost a sílu barev. Každý kámen, jeden okamžik štěstí.

PRAHA | BRNO | BRATISLAVA

WWW.RYDL-SPERKY.CZ

Ne o spěchu a dokonalosti, ale o kráse,

❶ WONDER VALLEY
Šampón s vůní santalového dřeva a citrusu yuzu dodá vašim vlasům sílu, objem a zářivý lesk.
↘ www.byssine.com

1 150 Kč

❷ D'ORSAY
Vonná svíčka 18:18 Bois Imaginaire z limitované vánoční edice voní po šafránu, labdanu a jedlové pryskyřici.
↘ www.ingredients-store.com

3 050 Kč

❸ ABHATI
Hřeben, který ve Švýcarsku ručně vyrábí třetí generace jedné rodiny, je určen k česání suchých i mokrých vlasů.
↘ www.byssine.com

660 Kč

❹ FABELAB
Panenka Acorn oblečená do stylových olivových šatů je vybavena kabelkou a botami v barvě svých vlásků.
↘ www.nila.cz

1 199 Kč

❺ VERSACE
Nová, všeobjímající květinová parfémová voda Crystal Emerald uvolňuje svůdnou ženskost a zanechává nesmazatelnou stopu.
↘ www.marionnaud.cz

3 500 Kč / 90 ml

❻ KARTOTEK COPENHAGEN
Diář na rok 2026 s přehledně zpracovanými týdenními přehledy a linkovaným prostorem na poznámky.
↘ www.nila.cz

869 Kč

FOTO Petr Karšulin STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

která vzniká z prostoru, z detailu, z doteku.

❶ KAYU NIKINI
Na nic si nehraje. Jen skvěle píše a vypadá. To je Nikini. Celokovové plnicí pero vyrobené z nerezové oceli, mosazi nebo bronzu je navrženo tak, abyste jej mohli mít u sebe kdekoli a kdykoli. Vyrábí se v kapesní i prodloužené variantě, aby perfektně sedlo do každé ruky, a díky odolnému a rychlému zavírání je připravené bez problémů stíhat vaše tempo. Tohle pero není leštěnka do vitríny, bude vás provázet po desetiletí a do kapsy nikdy nevyteče.

od 2 990 Kč

❷ KAYU EGINO
Narozené v přírodě, vychované civilizací. Toto prémiové plnicí pero snoubí masivní dřevo s nerezovou ocelí do unikátního minimalistického celku. Díky preciznímu ručnímu zpracování vám doručí zcela nový zážitek ze psaní. Promyšlený design, který nabízí absolutní svobodu úchopu, i těžiště posunuté blíže hrotu zajistí, že vaše linky budou přesné a přitom neuvěřitelně plynulé. Výběr z mnoha dřevin i typů hrotů vám umožní si pero sestavit na míru.

od 3 990 Kč

❸ KAYU CURA
Kdy vám naposledy propiska vykouzlila úsměv na rtech? Tahle byla totiž jako první na světě vyrobena z kartáčku na zuby, který neprošel výstupní kontrolou. Ač se to nemusí zdát, perfektně sedí v ruce díky ergonomickému úchopu i díky příjemné hmotnosti a těžišti vzadu. Precizní německá mechanika a speciální náplň, jež neskutečně hladce klouže po papíře, zajistí, že si každý tah opravdu užijete. Nominovaná na Czech Grand Design 2024 a dostupná v sedmi nádherných barvách.

od 960 Kč

Všechna pera jsou navržena a vyrobena v podhůří Vysočiny ve firmě Kayu. Využijte na eshopu www.kayuwriting.com promo kód **25nwlk20** a získejte SLEVU 20 % na nákup.
Platí do 15. 12. 2025.

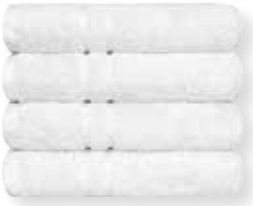

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

Foto: Alex Shoots Buildings www.alexshootsbuildings.com

Pro ty, kteří umějí spát...

SCAN quilt®

AWARDED Superbrands CZECH REPUBLIC'S CHOICE 2025

kvalita • komfort • dlouhá životnost • styl • design

65 prodejen

scanquilt.cz

Beton se mění v křehkost, světlo v naději,

JAVORINA FLOW je pracovní stůl, který spojuje styl a funkčnost. Vyrobený z dubu a přírodního linolea pro klidný efektivní home office. Má chytrou elektrifikaci s bezdrátovým nabíjením, volitelným zásuvkovým modulem a USB C konektorem. LED osvětlení zlepší soustředění ve dne i večer.

↘ www.javorina.com

Info o ceně u prodejců

AVA SPA V srdci Prahy se nachází místo, kde se čas zpomalí a každá návštěva se mění v rituál hluboké relaxace. Spojení klidného prostředí hotelu Four Seasons Prague, výjimečné péče využívající nejmodernější technologie světové kosmetiky a výhledu na Pražský hrad vytváří dokonalý prostor pro regeneraci těla i mysli. Mezi exkluzivní rituály patří i ošetření kosmetikou MyBlend, které propojuje vědu a personalizovaný přístup ke kráse. Zvolit můžete masáž, tělový rituál nebo péči o pleť.

↘ spa.prg@fourseasons.com
Rezervace: +420 221 427 830

SAMSUNG
Dárek pro všechny členy rodiny, ať už je baví cokoliv. Matná obrazovka televize Samsung ze série OLED S95F eliminuje odlesky, perfektní obraz během sledování filmů tak budete mít i proti oknu. Hráči ocení ultra plynulý gaming a AI herní režim — televize totiž pozná, jaký je hraný žánr a tomu přizpůsobí nastavení. Výsledek? Zážitek, který vás vtáhne do děje jako nikdy dřív.

↘ www.samsung.com

Info o ceně u prodejců

jednoduchost v luxus, který není třeba

❶ O MY BAG
Elegantní kožená kabelka Kenzie s inovativním proplétaným designem je vybavena popruhem a zavíráním na magnet.
↘ www.nila.cz

9 999 Kč

❷ MEADOWS
Vánoční svíčka Black Madonna s kolotočem inspirovaným historickou architekturou je oděna do tónů půlnoční oblohy, provoněna posvátným kadidlem, skořicovou kůrou, svěží jedlí a příjemnou hloubku jí dodává jantar. Až ji zapálíte, nad svíčkou se roztančí půlnoční Praha.
↘ www.meadows.cz

2 590 Kč

❸ STORA SKUGGAN
Nová vůně Monkeyflower od stockholmské parfémové značky je inspirována oblíbenou květinou viktoriánské éry.
↘ www.myskino.cz

3 750 Kč / 30 ml

❹ ENVY THERAPY
Maska pro domácí LED terapii představuje aktivní pomoc pro celé spektrum kožních problémů a nedokonalostí.
↘ www.envy-therapy.com

5 900 Kč

❺ BOHÉMA
Klasické zápalky zdobené slavnými retro motivy z české historie, mezi kterými nechybí třeba ani gothaj.
↘ www.mojebohema.cz

od 39 Kč

❻ MANICURIST
Pečující lak, který zvýrazní přirozený odstín a podpoří zdravý vzhled nehtů, jež nijak nezatíží.
↘ www.nila.cz

459 Kč

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

Klenoty
AURUM

Zářivé okamžiky
začínají zde

Vánoční tipy na *dárky*

Pro něj

(01)

(02)

Pro ní

(03)

(04)

(01) Fougère Royale – parfémová voda **HOUBIGANT Paris**, 4 625 Kč
(02) Dárková sada **AUREZZI** s bílým kartáčekem, bělicí pastou a mentolovou ústní vodou, 4 293 Kč
(03) Dárková sada luxusní omlazující rutiny v 5 krocích **Dr. LEVY Switzerland**, 12,376 Kč
(04) Shining Moon – Shining Moon – parfémová voda **Perris Monte Carlo**, 4 590 Kč

INFOKRÁSA
www.infokrasa.cz
Maiselova 58/7, Praha 1

dokazovat. Vánoce tu nejsou o lesku,

VÁNOČNÍ KOLEKCE MOSER
Když svět ztiší svůj rytmus, začneme vidět víc. Věci, které jindy míjíme, získávají na významu. Ticho se naplní blízkostí, čas zpomalí a nechá prostor setkáním — u jednoho stolu, v jednom domě, v jednom okamžiku. Stejně přirozeně se potkávají i příběhy křišťálu, v jehož hloubce je otisk času, a současnho designu, který zachycuje přítomnost. Dva světy, které se doplňují v rovnováze, jež dává smysl. To nejcennější, co můžeme darovat, je přítomná chvíle, kterou sdílíme. Vánoční kolekce Moser představuje výběr děl, která spojují tradiční ruční zpracování s nadčasovou estetikou a osobitým charakterem.

MOSER MAGNUS Velmi úspěšná novinka, navržená kreativním ředitelem Moseru Janem Plecháčem, staví na brutalistní estetice. Váza Magnus je sebevědomý solitér, rozehrávající kouzelnou hru barev. Odvážná, zářivá, jedinečná. Ideální dárek pro každého, kdo obdivuje krásu prvotřídního křišťálu a moderní, výrazný design.

↘ www.moser.com

od 22 500 Kč

MOSER SPLENDID V záři svíček se sklenky Splendid třpytí, jako by v sobě nesly světlo hvězd. Splendid je nejslavnostnější kolekce sklárny Moser. Zdobí ji několik druhů brusu a její drahocenný vzhled korunuje široký oroplastický reliéf z ryzího zlata. Když pozvedneme sklenku Splendid, zaleskne se v ní celé kouzlo Vánoc — krása, řemeslo i radost ze setkání.

↘ www.moser.com

od 9 200 Kč

ale o rovnováze — mezi tím, co bylo

❺ BUGATTI
Aromatický parfém Unlimited Amber z nové řady pánských vůní Bugatti je určen mužům, kteří mají smysl pro eleganci a dokonalou rovnováhu.
↘ www.tetadrogerie.cz

699 Kč / 100 ml

❻ FERMLIVING
Plyšová vydra Teddy pochází z rodiny zvířecích postaviček oblečených do šmrncovních outfitů.
↘ www.designspot.cz

1 380 Kč

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

❶ THE BOOK OF PASTA Jedinečná kuchařka naplněná 150 sofistikovanými recepty na těstoviny všech druhů a chutí.
↘ www.pagefive.com

1 100 Kč

❷ APPLE
Nejnovější mobilní telefon iPhone 17 Pro s hliníkovým unibody pláštěm a profesionální fotosoustavou.
↘ www.apple.com

od 32 990 Kč

❸ DIPTYQUE Vůně Sapin, která je spojená s Vánocemi, se vtělila do vonného oválu určeného k provonění skříní. ↘ www.ingredients-store.com

1 650 Kč

❹ HAY
Stylové, 160 cm dlouhé psí vodítko vzniklo ve spolupráci s kodaňským designovým butikem Holly Golightly.
↘ www.designspot.cz

720 Kč

NINTENDO SWITCH 2

VŠICHNI SPOLU, KDYKOLIV, KDEKOLIV

7+ www.pegi.info

© Nintendo

www.mojenintendo.cz

Nintendo

postaveno, a tím, co právě vzniká.

SAMSUNG Telefon Galaxy S25 Ultra potěší fotografy, hráče i nadšence. Foťák s rozlišením 200 Mpx s AI udělá z každého záběru mistrovské dílo. Galaxy AI se postará o shrnutí celého dne, přepis schůzek i editaci videa. Baterie s dlouhou výdrží až 31 hodin při sledování videí dokazuje, že jde o nástroj pro ty, kteří očekávají absolutní maximum.

↘ www.samsung.com

od 28 990 Kč

KAŠ-MI-DAŠ Objevte kouzlo ručně psaného slova s inkousty kaš-mi-daš. Fialový odstín Něha mlhoviny inspirovaný vesmírem dodá vašim přáním i dopisům magický nádech. Inkoust vyrobený v Česku nabízíme v 10 odstínech — buď v elegantních kalamářích, nebo praktických bombičkách.

↘ www.kasmidas.cz

290 Kč / 30 ml

PHILIPS
Neuvěřitelně realistický obraz a nádherný design. Televize Philips OLED Ambilight 55OLE820 toho ale nabízí mnohem víc. Okouzlí minimalistickým stylem a tenkými rámečky, které nechají vyniknout dechberoucímu obrazu. Díky technologii OLED 4K UHD vás čeká dokonalé podání barev a kontrastu, zatímco Ambilight obklopí scénu pohlcující září. Dolby Vision a Dolby Atmos zajistí obraz a zvuk jako v kině — každý detail, každý tón, přesně tak, jak má být.

↘ www.philips.cz/ambilight

od 29 990 Kč

Vůně zimního vzduchu se mísí s teplem

❶ PERFUMER H1 COSMIC DEALER
Ajurvédské bylinné čaje — zelený na detox a pročištění organismu, pohankový pro hluboký a povzbuzující spánek.
↘ www.byssine.com

460 Kč / kus

❷ FERM LIVING
Dřevěná stavebnice Character nabízí kreativní hru založenou na skládání barevných bloků do podoby postaviček.
↘ www.designspot.cz

1 130 Kč

❸ ALEX MONHART
Blasphemer je opojná, mystická a kouřová vůně s tóny oudového dřeva a kůže, která nejnověji doplňuje kolekci parfémů české značky.
↘ www.alexmonhart.com

4 490 Kč / 100 ml

❹ JAPAN: THE VEGETARIAN COOKBOOK
Vegetariánská kuchařka s více než 250 lahodnými a zdravými recepty vycházejících z japonské kuchyně.
↘ www.pagefive.com

1 200 Kč

❺ FERM LIVING
Mýdlenka vyrobená z mramorované prysky-řice spojuje praktičnost a odolnost s jemnou estetikou.
↘ www.designspot.cz

370 Kč

KLIMCHI
Darujte nové vůně
svíček z kolekce *Hobnail*
KLIMCHI Boutique, Václavské nám. 25
www.klimchi.cz

svíček, prach se třpytí jako sníh

❶ FERM LIVING
Přenosná lampa Vuelta v podobě elegantního oblouku evokuje starověké sloupy. Dobíjí se přes USB a je vybavena stmívačem.
↘ www.designspot.cz

2 420 Kč

❷ SPACE FLUID
Parfém Funky Machine se závanem dobře naolejovaných dveří garáže, v níž parkuje steampunková raketa, pochází od české značky.
↘ www.ingredients--store.com

5 650 Kč / 50 ml

❸ CORPUS
Vysoce účinný krém s obsahem niacinamidu a skvalanu urdržuje ruce hydratované a vyživené.
↘ www.ingredients--store.com

750 Kč / 60 ml

❹ WHERE BARTENDERS DRINK
Jedinečná kniha plná rad od 300 expertů, kteří prozrazují 750 míst v 60 zemích světa, kam si rádi zajdou na drink.
↘ www.pagefive.com

580 Kč

❺ MONTBLANC
Elegantní crossbody kabelka ze pštrosí kůže je vybavena dlouhým popruhem a třemi praktickými přihrádkami.
↘ www.montblanc.com

33 500 Kč

❻ WONDER VALLEY
Luxusní sprchový gel v hliníkové láhvi obsahuje oleje z japonského hinoki, cedrového dřeva a sibiřské jedle.
↘ www.byssine.com

990 Kč / 300 ml

a ticho se stává nejcennějším dárkem.

BOHEMIA SEKT Značky Bohemia Sekt Prestige a Du Coeur představily v září limitovanou kolekci náhrdelníků inspirovaných prémiovými sekty. K těm nyní v rámci této exkluzivní spolupráce přibyly náramky. Potěšte sebe či své blízké jedinečným kouskem, který spojuje svět českého designu s noblesou bublin Bohemia Sekt Prestige.

↘ www.osobnivinoteka.cz

2 450 Kč

FASSBIND Fassbind Single Cask Prune Oloroso Sherry je limitovaná edice švestkové pálenky z nejstarší švýcarské destilerie. Vyrobeno bylo pouhých 362 lahví o síle 49,6 %, které jsou k dostání exkluzivně v českém Warehouse #1. Zaujme tóny oloroso sherry, sušených švestek, datlí a rozinek s náznaky ořechů a skořice.

↘ www.warehouse1.cz

2 540 Kč

PLANTERAY
Planteray je zosobněním nové rumové éry. Blend starých barbadoských rumů Planteray XO 20th Anniversary má lehce nasládlou chuť s tóny skořice, vánočního koření a rumových čokolád. Planteray PXXO 20th Anniversary prochází navíc třetí fází zrání v sudech po sherry a zaujme tóny sušených peckovin a švestek.

↘ www.warehouse1.cz

od 1 270 Kč

#GRAVEL

GURU 2.0

Rám AUTHOR karbon Toray T700/M40 monocoque gravel, vidlice AUTHOR karbon Toray T700 monocoque gravel, komponenty SHIMANO GRX 822/610, 12 rychlostí, kotoučové hydraulické brzdy SHIMANO GRX 400 (160 mm kotouče), hmotnost 9,4 kg / 54 cm

THAI FIT®

นวดแผนโบราณ

Pravé thajské masáže

Nakupte poukazy za 2400 Kč
a my vám přidáme
poukaz na 500 Kč jako DÁREK

thaifit.cz/cs
/darkove-poukazy

Dárkové poukazy již od 500 Kč

since
1998

Malé kouzlo v architektuře světla,

MORNING GLOW DUO Začínejte každý den pozitivně a s dávkou energie pro vaši pleť. Luxusní vánoční sada Morning Glow Duo ANNA BRANDEJS spojuje dva ikonické produkty pro perfektní start každého dne: omlazující krém Daily Defence + Repair ANNA BRANDEJS a oční krém Eye Contour Architect ANNA BRANDEJS. Společně zajišťují hydrataci, lifting i rozjasnění, a doslova probudí vaši pleť k životu.

↘ www.annabrandejs.cz

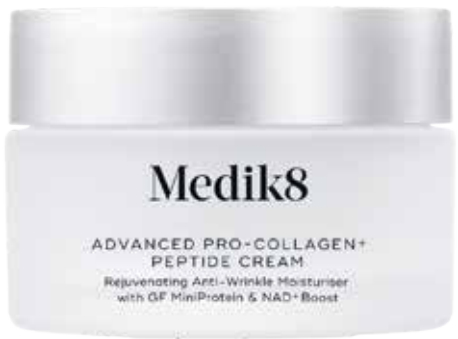
2 712 Kč

SUPER ANTI-AGE EYE SERUM Zapomeňte na unavený pohled, napnutou pokožku nebo vysušené linky pod očima. Super Anti-Age Eye Serum ANNA BRANDEJS přináší okamžitou pomoc: má velmi lehkou texturu, je extrémně šetrné, ale přitom překvapivě účinné. Redukuje vrásky už do jednoho týdne, vyhlazuje jemné linky i hlubší rýhy a navrací očnímu okolí svěží vzhled a zpevnění kontur pleti.

↘ www.annabrandejs.cz

1 890 Kč

ADVANCED PRO — COLLAGEN + PEPTIDE CREAM
Pomozte zvýšit tvorbu kolagenu o 45 % a podpořte optimální dlouhověkost pleti s krémem Advanced Pro — Collagen + Peptide Cream. Tento odborně vyvinutý produkt obsahuje pokročilé aktivní látky, které stimulují přirozenou produkci kolagenu v pleti, čímž podporují viditelnou pevnost, pružnost a redukci hlubokých vrásek. Přináší rychlé, klinicky prokázané výsledky už za 7 dní a zároveň pomáhá předcházet budoucím známkám stárnutí.

↘ www.medik8.cz

2 450 Kč

RADIANCE WRAPPED Objevte tajemství viditelně zářivější a zdravější pleti s tímto výkonným duem. C-Tetra dodává každodenní dávku stabilizovaného vitamínu C, který chrání pleť před vnějšími vlivy a zvyšuje její jas. Total Moisture Daily Facial Cream uzamyká hydrataci až na 100 hodin, posiluje kožní bariéru pomocí vícevrstvé hydratační technologie a zajišťuje dlouhodobý komfort. Perfektní volba pro přípravu pleti na sváteční sezónu.

↘ www.medik8.cz

1 800 Kč (zvýhodněná vánoční cena)

v designu přítomného okamžiku,

XIAOMI Společnost Xiaomi představuje Gold Collection — speciální edici svých nejnovějších produktů v luxusním zlatém provedení. Patří sem například telefony z řady Xiaomi 15T, které v sobě spojují elegantní design, špičkový výkon, odolnost a fotoaparáty Leica pro dokonalé zachycení každého okamžiku. V kombinaci se šperky známé české umělkyně Kateřiny Reich tvoří celek, který osloví milovníky stylu, technologií i šperkařského řemesla. ↘ www.mi.com/cz

od 14 999 Kč (do konce listopadu v rámci Black Friday od 11 499 Kč)

DIOR FOR EVER Úchvatná vizuální i hmotná historie značky Dior v jedinečném českém vydání knihy francouzského vydavatelství Larousse. Odhalte nadčasovou eleganci prostřednictvím více než 300 fotografií a vzácných artefaktů, včetně vlastnoručních návrhů Christiana Diora, skic, modelů parfémových flakonů, katalogů módních kolekcí nebo pozvánek na přehlídky z archivu módního domu Dior.

↘ www.radostzpoznani.cz/dior

1 590 Kč

ESTÉE LAUDER
Udělejte pod stromečkem radost ikonickým vánočním kufříkem od Estée Lauder. Najdete v něm pět oblíbených produktů v plné velikosti (včetně jejich nejoblíbenějšího séra a gelového krému na oči Advanced Night Repair) a navíc i oblíbené produkty na líčení v limitované edici — paletku očních stínů Glam Eyeshadow Palette, dvě rtěnky (Velvet Ribbon a Rosy Ribbon), lesk na rty, tvářenku v tyčince a řasenku Sumptous Extreme.

↘ www.esteelauder.cz

4 550 Kč

N-MEDICAL
KYSELINA HYALURONOVÁ PRO HYDRATOVANOU A MLADISTVOU PLEŤ

Fantastická kyselina hyaluronová, původem ze Švýcarska, zpracovaná v České republice. Podpoří krásu a zdraví pokožky, kloubů, očí, sliznic pohlavních orgánů a celého těla. Můžete si vybrat, jestli si ji raději přidáte v roztoku do oblíbeného nápoje, nebo spolknete tobolku.

Doplněk stravy

HYALURON N-MEDICAL je 100% kyselina hyaluronová v tekuté formě pro vnitřní užívání. Kombinuje vysokomolekulární a nízkomolekulární kyselinu hyaluronovou, což zajišťuje maximální vstřebatelnost a účinek produktu. Hyaluron N-Medical rozmíchaný ve sklenici nápoje hydratuje pokožku, tkáně a celý organismus směrem zevnitř ven.

1445 KČ ZA 100 ML

Doplněk stravy

HYALURON N-MEDICAL STRONG obsahuje 360 mg farmaceuticky zpracované kyseliny hyaluronové. Napomáhá hydratovat pokožku, tkáně a celý organismus směrem zevnitř ven.

100 TOBOLEK ZA 3299 KČ

KYSELINA HYALURONOVÁ HYDRATUJE, KOLAGEN ZPEVŇUJE A ELASTIN SE STARÁ O ELASTICITU POKOŽKY.

Doplněk stravy

ELASTIN N-MEDICAL FORTE je první originální tobolka, která obsahuje přírodní hydrolyzovaný bioaktivní elastin. Elastin se přirozeně nachází v našem těle a s věkem postupně ubývá, což má za následek ztrátu elasticity pokožky. Elastin N-Medical Forte je vhodný ke každodennímu užívání. Je vhodný do kombinace s Hyaluron N-Medical (kyselina hyaluronová pro vnitřní užívání) i kolageny.

100 TOBOLEK ZA 3499 KČ

Náušnice s krystaly Swarovski jako dárek k nákupu nad 1000 Kč.

SWAROVSKI

K zakoupení na shop.n-medical.cz

v kráse, která dýchá klidem.

❶ FERM LIVING
Mlýnky na sůl a pepř vyrobené z dubového dřeva, jejichž tvary našly inspiraci v mohylách.
↘ www.designspot.cz

1 690 Kč / kus

❷ LA DEGUSTATION
Nová kniha vyprávějící příběh jedné z nejslavnějších českých restaurací ozdobené michelinskou hvězdou. ↘ www.booktherapy.cz

1 699 Kč

❸ ROYALTIES
Luxusní měkké ponožky z prémiové organické bavlny spojují pohodlný sportovní vzhled a kvalitu.
↘ www.nila.cz

599 Kč

❹ POLAGRAPH
Limitovaná kolekce 100 kusů jednorázového fotoaparátu Polagraph Mates, jehož design navrhl výtvarník David Krňanský.
↘ www.polagraph.cz

699 Kč

❺ NARD
Osvěžující sprchový gel Lemon Mint obsahuje mátu, limetku a bylinné extrakty pro příjemně čistou a provoněnou pokožku.
↘ www.boyscollective.com

580 Kč / 1000 ml

❻ MONTBLANC
Lyžařské brýle s fotochromatickými čočkami, které se přizpůsobují povětrnostním podmínkám.
↘ www.montblanc.com

13 480 Kč

FOTO Petr Karšulín STYLING Petr Jansa a Petra Roubalová

KOOPERATIVA TOUR

ČECHOMOR

LENKA DUSILOVÁ

PRAGUE PHILHARMONIA

PROMĚNY

po 25 letech

12. 11. 2026 Žďár nad Sázavou
14. 11. 2026 Ostrava - Gong
15. 11. 2026 Hradec Králové - Aldis
17. 11. 2026 Brno - Vodova
19. 11. 2026 Plzeň - Parkhotel
29. 11. 2026 Praha - O2 universum
1. 12. 2026 Bratislava - GOPASS ARÉNA
6. 1. 2027 Zlín - Kongresové centrum

Kooperativa VIENNA INSURANCE GROUP

SKUPINA ČEZ

ticketportal

DRFG
Investment Group

Investujeme.

→ **www.drfg.cz**

Vizualizace projektu 3 Dvory, Újezd u Brna

Finanční služby

500 000+

spokojených klientů
s našimi službami

Telekomunikace

600+ odborníků

staví a servisuje mobilní
a datové sítě

Nemovitosti

25+ mld. CZK

tržní hodnota spravovaných
realitních aktiv